

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Dagens Nyheder

skriver den **9 DEC. 1932**

Protest fra Scoresbysunds Befolkning.

**Mod „Norges uvederhæftige
Angreb paa Danmarks
Styre“.**

Den konstituerede Direktør for Grønlands Styrelse, Kontorchef Knud Oldendow meddeler, at Styrelsen har modtaget nedenstaaende Telegram fra Scoresby Sund, og at Telegrammet straks er blevet viderebefordret til Delegationen i Haag:

Befolkningen beder Styrelsen lade det Efterfølgende naa frem til Danmarks Forsvar i Haag: Den grønlandske Befolkning i Scoresby Sund, som i Dag gennem Radioen er gjort bekendt med Norges uvederhæftige Angreb paa Danmarks Styre af Grønland og paa Grønlænderne, ønsker heroverfor at protestere. Vi hævder, at udelukkende Danmarks sunde Ledelse er Skyld i de umaadelige Fremskridt, Østkystens Befolkning er undergaaet, siden Kolonisationen begyndte. Vi paastaar, at Danmark altid har regnet os for Menne-sker og behandlet os som saadanne — i Modsætning til Norge, der regner Grønlænderne paa Østkysten for en Slags Dyr, der lader sig deportere til de for dem ganske uegnede Egne paa Grønlands Vestkyst. Vore Fangstfelter strækker sig nordpaa og vestpaa ind i det af Norge okkuperede Terrain. Paa vore Fangstrejser har vi truffet norske Fælder med Gift, Tilfælde, som kan ødelægge alle vore Hunde og sætte os selv i den yderste Fare. Vi maa forlange fortsat Beskyttelse og fri Raadighed over vort Land, hvilket kun vii ske under Danmarks Styre, og vi maa gaa ud fra, at de 950 paa Østkysten boende Grønlændere ikke bliver tilside-sat og indeklemt til Fordel for nogle faa Nordmænds større eller mindre Interesser.

Høgh.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Politiken

skriver den **9 DEC. 1932**

Scoresbysund- Grønlænderne protesterer i Haag

„Danmark har altid regnet os for
Mennesker, Norge regner Grøn-
lænderne paa Østkysten for en
Slags Dyr.“

„Vi forlanger fortsat Beskyttelse
og fri Raadighed over vort Land“

Den konstituerede Direktør
for Grønlands Styrelse, Kontor-
chef Oldendow, har fra Scores-
bysund modtaget nedenstaaende
Telegram, som straks er blevet
viderebefordret til Delegationen
i Haag:

„Befolkningen beder Styrelsen lade
det efterfølgende naa frem til Danmarks
Forsvar i Haag:

Den grønlandske Befolkning i Scores-
bysund, som i Dag gennem Radioen er
gjort bekendt med Norges uvederhæftige

Angreb paa Danmarks Styre af Grønland
og af Grønlænderne, ønsker heroverfor
at protestere. Vi hævder, at udeluk-
kende Danmarks sunde Ledelse er Skyld
i de umaadelige Fremskridt, Østkystens
Befolkning er undergaaet, siden Koloni-
sationen begyndte. Vi paastaar, at Dan-
mark altid har regnet os for Mennesker
og behandlet og støttet os som saadanne
— i Modsætning til Norge, der regner
Grønlænderne paa Østkysten for en Slags
Dyr, der lader sig deportere til de for
dem ganske uegnede Egne paa Grønlands
Vestkyst. Vore Fangstfelter strækker sig
nordpaa og vestpaa ind i det af Norge
okkuperede Terræn. Paa vore Fangst-
rejser har vi truffet norske Følde med
Gift, Tilfælde, som kan ødelægge alle
vore Hunde og sætte os selv i den yder-
ste Fare. Vi maa forlange fortsat Be-
skyttelse og fri Raadighed over vort
Land, hvilket kun vil ske under Dan-
marks Styre, og vi maa gaa ud fra, at de
950 paa Østkysten boende Grønlændere
ikke bliver tilsidesat og indeklemt til
Fordel for nogle faa Nordmænds større
eller mindre Interesser.

Hægh.“

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:
Ekstrabladet

skriver den **8 DEC. 1932**

ESKIMOERNE PROTESTERER IMOD NORGES PAASTANDE

*Scoresbysunds indfødte Befolkning anraaber
Haag-Domstolen om Beskyttelse*

**Vidnesbyrd om, at Per Ryghs Fornægtelse
af Giftfangsten er i Strid med Sandheden**

DEN eskimoiske Befolkning i Scoresbysund, Østgrønlands nordligste Koloni, har i Gaar sendt Grønlands Styrelse et Telegram, undertegnet af den eskimoiske Kolonibestyrer *Høegh*, hvori mau protesterer imod Nordmændenes usandfærdige Procedure i Haag.

Telegrammet har denne Ordlyd:

„Befolkningen beder Styrelsen lade det efterfølgende naa frem til Danmarks Forsvar i Haag:

Den grønlandske Befolkning i Scoresbysund, som i Dag gennem Radioen er gjort bekendt med Norges uvederheftige Angreb paa Danmarks Styre af Grønland og paa Grønlanderne, ønsker her over for at protestere.

Vi hævder, at udelukkende Danmarks sunde Ledelse er Skyld i de umaadelige Fremskridt, Østkystens Befolkning er undergaaet, siden Kolonisationen begyndte. Vi paaistaar, at Danmark altid har regnet os for Mennesker og behandlet os som saadanne — i Modsætning til Norge, der regner Grønlanderne paa Østkysten for en Slags Dyr, der lader sig deportere til de for dem ganske uegnede Egne paa Grønlands Vestkyst. Vore Fangstfelter strækker sig nordpaa og vestpaa ind i det af Norge okkuperede Terræn.

Paa vore Fangstrejser har vi truffet norske Fælder med Gift, Tilfælde, som kan ødelægge alle vore Hunde og sætte os selv i den yderste Fare. Vi maa forlange fortsat Beskyttelse og fri Raadighed over vort Land, hvilket kun vil ske under Danmarks Styre, og vi maa gaa ud fra, at de 950 paa Østkysten boende Grønlandere ikke bliver tilsidesat og indeklemt til Fordel for nogle faa Nordmænds større eller mindre Interesser.

Telegrammet er straks af den konstituerede Direktør for Grønlands Styrelse, Kontorchef *Oldendow*, blevet videresendt til den danske Delegation i Haag, der vil lade det overrække til Domstolen.

Berlingske Tidende nr 287.
8 Dec. 1932.

Grønlænderne i Scoresbysund protesterer.

*Mod „Norges uvederhæftige Angreb paa
Danmarks Styre“.*

De kræver fri Raadighed over deres Land.

DEN konstituerede Direktør for Grønlands Styrelse, Kontorchef O.-
dendow meddeler, at Styrelsen Onsdag Aften har modtaget nede-
staaende Telegram fra Scoresbysund, og at Telegrammet straks er blevet
viderebefordret til Delegationen i Haag:

„Befolkningen beder Styrelsen lade det efterfølgende naa frem til
Danmarks Forsvar i Haag: Den grønlandske Befolkning i Scoresbysund,
som i Dag gennem Radioen er gjort bekendt med Norges uvederhæftige
Angreb paa Danmarks Styre af Grønland og paa Grønlænderne, ønsker
heroverfor at protestere. Vi hævder, at udelukkende Danmarks sunde
Ledelse er Skyld i de umaadelige Fremskridt, Østkystens Befolkning er
undergaaet, siden Kolonisationen begyndte.

**„DANMARK HAR ALTID REGNET OS FOR
MENNESKER!“**

Dristig telegram

Vi paastaar, at Danmark altid har regnet os for Mennesker og be-
handlet os som saadanne — i Modsætning til Norge, der regner Grøn-
lænderne paa Østkysten for en Slags Dyr, der lader sig deportere til de
for dem uegnede Egne paa Grønlands Vestkyst. Vore Fangstfelter stræk-
ker sig nordpaa og vestpaa ind i det af Norge okkuperede Terræn. Paa
vore Fangstrejser har vi truffet norske Fælder med Gift, Tilfælde, som
kan ødelægge alle vore Hunde og sætte os selv i den yderste Fare. Vi
maa forlange fortsat Beskyttelse og fri Raadighed over vort Land, hvilket
kun vil ske under Danmarks Styre, og vi maa gaa ud fra, at de 950
paa Østkysten boende Grønlændere ikke bliver tilsidesat og indeklemt
til Fordel for nogle faa Nordmænds større eller mindre *Interesser.*

Høegh

II, s 20a

Dagbladet nr 192.
19 aug. 1931.

Hvordan grønlandingenes „protester“ blev til.

EN DANSK PREST REISTE RUNDT OG AGITERTE

Danskene ophisser eski- moene mot Norge.

Kjøbenhavn idag.
Dampskibet «Gertrud Rask» kom igår til Kjøbenhavn fra Angmagsalik. Reisen har ifølge Dagens Nyheder vært usedvanlig hurtig. Skibets fører, kaptein Tvilling, uttaler at det var en av de fineste Grønlands-reiser som ennå er foretatt.

Blandt passasjerene var maleren Emanuel Petersen, kolonibestyrer Hedegaard og fru dr. filol. Therkel Mathiassen med sine fire små barn. Fruen uttaler overfor bladet at det hadde vært hennes manns hensikt å reise med hjem nu. Familien var reist op til Angmagsalik den 1. juli ifjor og han hadde fullført sine planlagte utgravinger. Men så kom Knud Rasmussen inn til kolonien og vilde ha ham med til Skjoldungen, hvor det finnes mange gamle nordbo-ruiner og begge ventet sig meget av utgravningene der. Mathiassen kommer hjem med Knud Rasmussens ekspedisjon.

Fruen forteller videre at hen-

nes mann var meget fornøyd med resultatet av utgravningene. Han hadde undersøkt 40 husruiner og bringer med sig 6000 forskjellige nummer til undersøkelse.

Bladet har spurt fruene hvorledes grønlandingene ser på nordmennenes fremtreden på Øst-Grønland.

De kan slett ikke begripe det, svarer fruene, og de fatter ikke at de kan få lov til det. I Angmagsalik kunde de se selkadavere komme drivende langs kysten med ismassene. Sel som nordmennene dreper og flår og deretter kaster i sjøen.

For en grønlanding er det hel- ligbrødt. Alt på en sel er av verdi, mens nordmennene bare tar skinnen og lar resten gå til spille. De grønlandske fiskere knyttet nevene og sa: Det er vår sel. Eskimoene der oppe ut- sendte jo også efter okkupasjo- nen en protest som blev telegra- fert til den grønlandske styrel- se. Pastor Rossing reiste rundt til alle steder utenfor og søkte å forklare dem det som var skjedd, at nordmennene hadde tatt landet i syd. Grønlinge- ne kunde ikke begripe at det var sant.

Ovenstående telegram er fo- relagt for dr. Braastad ved Svalbardkontoret. Det er rik- tig nok det, sier han, at de nor- ske selfangere kaster selkade- verne, for det er jo skinnen og spekket som har verdi. At dis- se selkadavere driver helt inn til Angmagsalik finner dr. Braastad nok så usannsynlig, men utenfor kysten kan man nok treffe på isflak med sel- skrotter, men de kan også kom- me drivende langveis fra, for her passerer jo nettop polar- strømmen som kommer ut fra Polarbækket.

Hvad de i telegrammet nevnte «nordbo-ruiner» angår, skri- ver de sig som bekjent fra is- lendinger, nordmenn i gammel tid.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Berlingske Tidende

skriver den 28 JULI 1932

Ny grønlandsk Protest.

Indsigelse fra Sydprøven mod Nordmændenes Overgreb.

FRA Sydprøvens Kommuneraad i
Julianehaab Distrikt har Grøn-
lands Styrelse modtaget et Telegram
affattet paa grønlandsk. I dansk
Oversættelse lyder Kommuneraadets
Henvendelse saaledes:

Raadets Medlemmer i Sydprø-
ven finder det paakrævet at give
deres Mening angaaende deres
Land tilkende for Regeringen, da
de er pligtige til at støtte Dan-
mark, som er deres Værge. I
Forstaaelse med, hvad der er
foretaget, udtaler vi vor Paaskøn-
nelse af, hvad den danske Stat
har udrettet til det grønlandske
Folks Bevarelse og Fremgang.
Danmarks Omsorg for os har baa-
ret Frugt, og derfor vil vi paa
vore Landsmænds Vegne udtale,
at det er vort bestemte Ønske, at
Danmark faar Højhedsret over
hele vort Land. Og ellers vil vi
udtale, at det grønlandske Folk,
der er fattigt og ene afhængigt
af sin Fangst, anser Nordmænde-
nes hensynsløse Rovdrift i Sær-
deleshed af Sæler, for aldeles
skæbnsvanger. Og saafremt
Nordmændene slaar sig ned paa
Østkysten, er der aldeles ingen
Tvivl om, at Sælfangsten stadig
vil gaa tilbage, ligesom det for
Erhvervene er en Kendsgerning,
at de af Nordmændene bortkaste-
de Sælskrotter ved at gaa i For-
raadnelse er i høj Grad ødelæg-

gende for Fangstomraadet. Ende-
lig er det meget betænkeligt, at
de for Grønlænderne saa nød-
vendige Klædeskind bliver mere
og mere vanskelige at fremskaffe.
Derfor kan Grønlænderne som
Helhed ikke uden bestemt Ind-
sigelse finde sig i Nordmændenes
Overgreb.

Denne Grønlændernes Fremstil-
ling ønsker vi fremsat for Dom-
stolen i Haag.

Johs. Mathiesen. Ber. Hansen,
Loth Lothsen. Frederik Nielsen.
Pavia Lynge. Jeremias Stach.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,095

Bladet:

Dagens Nyheder

skriver den

28 JULI 1932

„Nordmændenes hensynsløse Rovdrift er skæbnesvanger“.

Indsat
**Et Telegram til Grønlands Styrelse fra
Kommuneraadet i Sydprøven.**

Grønlands Styrelse har modtaget følgende Telegram fra Sydprøvens Kommuneraad i Julianehaab Distrikt. Telegrammet, der er affattet paa Grønlandsk, lyder i dansk Oversættelse saaledes:

Raadets Medlemmer i Sydprøven finder det paakrævet at give deres Mening angaaende deres Land til Kende for Regeringen, da de er pligtige til at støtte Danmark, som er deres Værge. I Forstaaelse med, hvad der er foretaget, udtaler vi vor Paaskønnelse af, hvad den danske Stat har udrettet til det grønlandske Folks Bevarelse og Fremgang. Danmarks Omsorg for os har baaret Frugt, og derfor vil vi paa vore Landsmænds Vegne udtale, at det er vort bestemte Ønske, at Danmark faar Højhedsret over hele vort Land. Og ellers vil vi udtale, at det grønland-

ske Folk, der er fattigt og ene afhængigt af sin Fangst, anser Nordmændenes hensynsløse Rovdrift i Særdeleshed af Sæler, for aldeles skæbnesvanger, og saafremt Nordmændene slaar sig ned paa Østkysten, er der aldeles ingen Tvivl om, at Sælfangsten stadig vil gaa tilbage, ligesom det for Erhvervene er en Kendsgerning, at de af Nordmændene bortkastede Sælskrotter ved at gaa i Forraadnelse er i høj Grad ødelæggende for Fangstomraadet.

Endelig er det meget betænkeligt, at de for Grønlænderne saa nødvendige Klædeskind bliver mere og mere vanskelige at fremskaffe. Derfor kan Grønlænderne som Helhed ikke uden bestemt Indsigelse finde sig i Nordmændenes Overgreb.

Denne Grønlandernes Fremstilling ønsker vi fremsat for Domstolen i Haag.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Børsen

skriver den 28 JULI 1932

Tilkendegivelse fra Grønlænderne

Et Telegram fra Sydprovens Kommuneraad til Grønlands Styrelse

Grønlands Styrelse har modtaget Telegram fra Sydprovens Kommuneraad i Julianehaab Distrikt. Telegrammet, der er affattet paa grønlandsk, lyder i dansk Oversættelse saaledes:

Raadets Medlemmer i Sydproven finder det paakrævet at give deres Mening angaaende deres Land tilkende for Regeringen, da de er pligtige til at støtte Danmark, som er deres Værge. I Forstaaelse med, hvad der er foretaget, udtaler vi vor Paa-skønnelse af, hvad den danske Stat har udrettet til det grønlandske Folks Bevarelse og Fremgang. Danmarks Omsorg for os har baaret Frugt, og derfor vil vi paa vore Landsmænds Vegne udtale, at det er vort bestemte Ønske, at Danmark faar Højhedsret over hele vort Land. Og ellers vil vi udtale, at det grønlandske Folk, der er fattigt og ene afhængigt af sin Fangst, anser Nordmændenes hensynsløse Rovdrift i Særdeleshed af Sæler, for aldeles skæbnesvanger. Og saafremt Nordmændene slaar sig ned paa Østkysten, er der aldeles ingen Tvivl om, at Sælfangsten stadig vil gaa tilbage, ligesom det for Erhvervene er en Kendsgerning, at de af Nordmændene bortkastede Sælskrotter ved at gaa i Forraadnelse er i høj Grad ødelæggende for Fangstomraadet. Endelig er det meget betænkeligt, at de for Grønlænderne saa nødvendige Klædeskind bliver mere og mere vanskelige at fremskaffe. Derfor kan Grønlænderne som Helhed ikke uden bestemt Indsigelse finde sig i Nordmændenes Overgreb.

Denne Grønlændernes Fremstilling ønsker vi fremsat for Domstolen i Haag.

Joh. Mathiesen. Ber. Hansen.
Loth. Lothsen. Frederik Nielsen.
Pavia Lyng. Jeremias Stach.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Kristeligt Dagblad

skriver den

28 JUL 1932

Grønlænderne henvender sig til Domstolen i Haag.

Nordmændenes hensynsløse Rovdrift er skæbnesvanger for det grønlandske Folks Økonomi.

Det er Grønlændernes bestemte Ønske, at Danmark faar Højhedsret over hele Landet.

GRØNLANDS STYRELSE har modtaget Telegram fra Sydprøvens Kommuneraad i Julianehaab Distrikt. Telegrammet, der er affattet paa Grønlandsk, lyder i dansk Oversættelse saaledes:

Raadets Medlemmer i Sydprøven finder det paakrævet at give deres Mening angaaende deres Land tilkende for Regeringen, da de er pligtige til at støtte Danmark, som er deres Værg. I Forstaaelse med, hvad der er foretaget, udtaler vi vor Paaskønnelse af, hvad den danske Stat har udrettet til det grønlandske Folks Bevarelse og Fremgang. Danmarks Omsorg for os har baaret Frugt, og derfor vil vi paa vore Landsmænds Vegne udtalte, at det er vort bestemte Ønske, at Danmark faar Højhedsret over hele vort Land. Og ellers vil

vi udtale, at det grønlandske Folk, der er fattigt og ene afhængigt af sin Fangst, anser Nordmændenes hensynsløse Rovdrift, i Særdeleshed af Sæler, for aldeles skæbnesvanger. Og saafremt Nordmændene slaar sig ned paa Østkysten, er der aldeles ingen Tvivl om, at Sælfangsten stadig vil gaa tilbage, ligesom det for Erhvervene er en Kendsgerning, at de af Nordmændene bortkastede Sælskrotter ved at gaa i Forraadnelse er i høj Grad ødelæggende for Fangstomraadet. Endelig er det meget betænkeligt, at de for Grønlænderne saa nødvendige Klædeskind bliver mere og mere vanskelige at fremskaffe. Derfor kan Grønlænderne som Helhed ikke uden bestemt Indsigelse finde sig i Nordmændenes Overgreb.

Denne Grønlændernes Fremstilling ønsker vi fremsat for Domstolen i Haag.

Johs. Mathiesen. Ber. Hansen.
Loth Lothsen. Frederik Nielsen.
Pavia Lynge. Jeremias Stach.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Politiken

skriver den **28 JULI 1932**

Grønlænderne anraaber paa ny Haag

„Grønlænderne som Helhed kan
ikke uden bestemt Indsigelse fin-
de sig i Nordmændenes Indgreb“.

Grønlands Styrelse har mod-
taget nedenstaaende Telegram
fra Sydprøvens Kommuneraad
i Julianehaab Distrikt. Tele-
grammet, der er affattet paa
Grønlandsk, lyder i dansk Over-
sættelse saaledes:

Raadets Medlemmer i Sydprøven fin-
der det paakrævet at give deres Mening
angaaende deres Land tilkende for Rege-
ringen, da de er pligtige til at støtte
Danmark, som er deres Værge. I For-
staaelse med, hvad der er foretaget, ud-
taler vi vor Paaskønnelse af, hvad den
danske Stat har udrettet til det grøn-
landske Folks Bevarelse og Fremgang.
Danmarks Omsorg for os har baaret
Frugt, og derfor vil vi paa vore Lands-
mænds Vegne udtale, at det er vort be-
stemte Ønske, at Danmark faar Højheds-
ret over hele vort Land.

Og ellers vil vi udtale, at det grøn-
landske Folk, der er fattigt og ene af-
hængigt af sin Fangst, anser Nordmæn-
denes hensynsløse Rovdrift i Særdeles-
hed af Sæler, for aldeles skæbnesvanger.
Og saafremt Nordmændene slaar sig ned
paa Østkysten, er der aldeles ingen Tvivl
om, at Sælfangsten stadig vil gaa tilbage,
lige som det for Erhvervene er en Kends-
gerning, at de af Nordmændene bort-
kastede Sælskrotter ved at gaa i Forraad-
nelse er i høj Grad ødeleggende for
Fangstomraadet. Endelig er det meget
betænkeligt, at de for Grønlænderne saa
nødvendige Klædeskind bliver mere og

mere vanskelige at fremskaffe. Derfor
kan Grønlænderne som Helhed ikke uden
bestemt Indsigelse finde sig i Nordmæn-
denes Overgreb.

Denne Grønlændernes Fremstilling
ønsker vi fremsat for Domstolen i Haag.

Johs. Mathiesen, Ber. Hansen,

Loth Lothsen, Frederik Nielsen,

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Dagens Nyheder

skriver den

26 JULI 1932

„Danmark er vor Moder, som vi har faaet kær, og som vi hører til“.

*Landsraadsmedlem Kristian Hammeken i Sydgrønland
om den norske Okkupation.*

Fra Landsraadsmedlem i Sydgrønland Kristian Hammeken, der for Tiden opholder sig her i København, har vi modtaget nedenstaaende Protest mod Nordmændenes Okkupation. Vi gengiver Protesten paa Grønlandsk:

UVDLUNE makunane Danmark — méfingne kásinit kalalekatinit inangnekarama avisitigut okásekarkuvdlunga Norge-miut kalátdlit nunáta ilainut nunasinerat pivdlugo. Norge — miutdlo taimailiornerat naungmagingnartutut ilisimánarsingnángilara okartariakardlungale: iluaringitsorssoriga Danmark — ip nunátáta ilanik Norge-miut tigusi-niarnerat nalungivipara kalálek ataisingnardlúnê Denmark-mit ipera-rumanekangitsok, taima sule angnerussumik uvagut Landsraad-me atorfekartugut kalálekátigut singnerdlugit okar tússainerput náuper-tordlugo okarumátuingnarpugut kalátdlit nunat kangars suardle Danmark-ep nunátigiliga inuilo kitornatut pilersortuagai akornguserne-karkúnginátigik uvavtingnutdlo kalatdlilut tugdluartumik Danmarke pilersuingmat kalátdlit siumukarnékut agdliartorput kitornatugdlo suule-kataiartordlutik, anánatungme perkisardluartumik ingerdlássingmat pilersuinikut niuvernékutdlo ilisimavara kalálek ataisinardlúnit Danmark-mit kángarumangitdluingnartok, tamána pivdlugo neríutigarput Danmark-ip pissortai sapingisamingnik akorngusiniassut Norge-miut nunasiniarnerangnut. — kalálekátikalo singuerdlugit okardlanga Danmark-e ananagarput unganartok kisime kisiat átavissáraput tássane ikavta. erfalassorpungme aupatdlorisok sangningassertálo kágdlorisok kugd-larnekartarángat pingnaritdsáraput erfalalerángatdlo nakutigissáraput, tainame uvagut kalátdlit Danskítldlo katingatigáput!

København, den 19. Juli 1932.

kujataine Landsraad-rarfit siugdliangne Landsraad-ussok.

Kristian Hammeken.

Under mit Ophold i Danmark er jeg i de sidste Dage ofte af mine Landsmænd her blevet opfordret til at offentliggøre min Mening om Nordmændenes Bosættelse i vort Land. Jeg kan ikke indse, at Nordmændenes Optræden i Grønland har nogen som helst Berettigelse, og jeg finder det i højeste Grad oprørende, at Norge tager noget af det Land, der tilhører Danmark. Jeg kan sige med Sikkerhed, at der ikke findes en eneste Grønlænder, som vil gaa med til at give Slip paa Danmark, eller hvad der er dansk. Som Medlem af Landsraadet i Sydgrønland maa jeg udtrykkeligt betone, at vi, som i umindelige Tider har hørt Danmark til, og altid er blevet behandlet som Landets egne Børn, ikke vil hemmes og hindres i vor Udvikling, som Danmark ene har Æren af. Gennem den danske Kolonisation er

vi stadig gaaet frem, og ved Danmarks Omsorg for os naaet saa vidt, at vi nu er godt paa Vej til selv at være med i Arbejdet for vort Land og Folk.

Vi haaber, at den danske Regering vil gøre, hvad den kan for at hindre Nordmændene i at sætte sig fast i Grønland.

Paa egne og Landsmænds Vegne vil jeg sige: „Danmark er vor Moder, som vi har faaet kær, og som vi hører til. Vort Flag er det røde med det hvide Kors — Dannebrog — som vi glæder os over, naar det bliver hejst, og fryder os ved, naar det folder sig ud over vort Land, som Symbolet paa, at Grønland og Danmark hører sammen.“

p. t. København, den 19. Juli 1932.

sign. Kristian Hammeken,
Landsraadsmedlem i Sydgrønland.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Politiken

skriver den **21 JULI 1932**

Ogsaa Julianehaabs Kommunalraad protesterer

Indled
„Hvad vilde Nordmændene sige, hvis en Del af deres Land blev røvet af en fremmed Magt?“

Fra Julianehaabs samlede Kommuneraad har Grønlands Styrelse modtaget nedenstaaende Telegram:

I Anledning af, at det er kommet til vor Kundskab, at Norge har okkuperet en Del af det sydøstlige Grønland, er vi, særlig i Julianehaabs Koloni-Distrikt, bleven meget ængstelige for vor Eksistens. Østgrønland er Betingelsen for vor Fangst, og det vil derfor være ødelæggende for os, om Norge sætter sig fast paa Sydøstkysten.

Vi anmoder Danmark, som vi hører under og som skal hjælpe os, om at foranledige, at de Nationer, som er traadt sammen for at ordne Forholdene i Østgrønland, hjælper os til vor Ret. Vi anmoder om, at der gives udtrykkeligt Forbud imod, at fremmede Nationer bosætter sig paa Kyststrækningen syd for Angmagalik. Danmark ved, at Grønlandernes Fangst er betinget af Landet og Havet paa denne Strækning. Grønlanderne paa den anden Side (Vestky-

sten) har denne Kyststrækning som Spisekammer, Opland og Reserve, hvorfra vi altid har kunnet vente at faa Fangst. **Hvad vilde Nordmændene sige som Nation, dersom en Del af deres Land blev røvet af en fremmed Magt?**

Det henstilles, at nærværende maa blive bekendtgjort i Bladene, hvad Julianehaabs samlede Kommuneraad paa deres Landsmænds Vegne saaledes har udtalt.

John Hægh.

Ovenstaaende Telegram er et Udtryk for Stemningen i Kommuneraadene i Grønlands sydligste Distrikt Julianehaab, et af de stærkest befolkede Distrikter i Grønland, hvis Eksistens er betinget af Fangsten i de Egne omkring og nord for Lindemø Fjord, som Nordmændene har okkuperet. De grønlandske Kommuneraad vælges af og blandt Grønlanderne.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Blad **Hørlingske Tidende**

skriver den

21. Juli 1922

Julianehaab- Eskimoerne protesterer.

Fra Julianehaab er der indløbet følgende Telegram til Grønlands Styrelse:

I Anledning af, at det er kommet til vor Kundskab, at Norge har okkuperet en Del af det sydøstlige Grønland, er vi, særlig her i Julianehaabs Koloni-Distrikt, blevet meget ængstelige for vor Eksistens. Østgrønland er Betingeisen for vor Fangst, og det vil derfor være ødelæggende for os, om Norge sætter sig fast paa Sydøstkysten. Vi anmoder Danmark, som vi hører under, og som skal hjælpe os, om at foranledige, at de Nationer, som er traadt sammen for at ordne Forholdene i Østgrønland, hjælper os til vor Ret. Vi anmoder om, at der gives udtrykkelig Forbud imod, at fremmede Nationer bosætter sig paa Kyststrækningen Syd for Angmagssalik. Danmark ved, at Grønlændernes Fangst er betinget af Landet og Havet paa denne Strækning. Grønlænderne paa den anden Side (Vestkysten) har denne Kyststrækning som Spisekammer, Opland og Reserve, hvorfra vi altid har kunnet vente at faa Fangst.

Hvad vilde Nordmændene sige som Nation, dersom en Del af deres Land blev røvet af en fremmed Magt?

Det henstilles, at nærværende maa blive bekendtgjort i Bladene, hvad Julianehaabs samlede Kommuneraad paa deres Landsmænds Vegne saaledes har udtalt.

John Høegh.

— — —
Dette Telegram, der saa tydeligt er jævne Fangers Tale og ikke — som Nordmændene paastaar — danske Embedsmænds Værk, slutter sig til Protesterne fra Nord- og Sydgrønlands Landsraad, Scoresbyund-, Angmagssalik- og Cap Farvel-Eskimoerne. Overalt rejser der sig fra de grønlandske Fiskere og Jægere en enstemmig Protest mod den norske Trusel.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Berlingske Tidende

skriver den 20 JULI 1932

Ny grønlandsk Protest mod Okkupationen.

**Sælfangsten for 1000 Grøn-
lændere i Cap Farvel-Distriktet
vil ødelægges.**

SOM de grønlandske Scoresbysund-
Fangere protesterede mod den norske
„Okkupation“ af Nordøstgrønland, har
Fangerne i Angmagssalik-Distriktet hæ-
vet deres Røst mod „Okkupationen“ af
Sydøstgrønland, som berører deres Jagt-
distrikter. Men ogsaa Grønlænderne i det
allersydligste Vestgrønland berøres føle-
ligt af den sidste „Okkupation“, da de for
en Del driver deres Fangst paa Østkysten
oppe omkring Lindenowfjorden. Ogsaa de
har derfor protesteret mod denne Trusel
paa deres Eksistens i følgende Telegram
til Grønlands Styrelse.

Nanortalik Syssels Protest.

Grønlands Styrelse har fra Befolkning-
en i Nanortalik Syssel modtaget følgen-
de Telegram, dateret Julianehaab 18/7.,
Kl. 17: Befolkningen i Nanortalik Syssel
ser med største Bekymring paa den nye
af Norge foretagne Okkupation og be-
frygter, at Norges Begrundelse for Okku-
pationen, nemlig Anlæggelse af Havne i
Sydøstgrønland for norske Fiskerivirk-
somheder, fuldstændig vil ødelægge Sæl-
fangsten for over 1000 Mennesker i Cap
Farvel-Distriktet. Sælfangsten drives nu
hvert Aar i og Nord for Lindenowfjord.
Ødelæggelse af vort Livserhverv maa i
vort og dermed Danmarks Land ikke
foretages af en fremmed Nation.

Sysselets Befolkning.

Nanortalik ligger paa Vestkysten ved
Tasermint Fjord, omtrent midtvejs mel-
lem Julianehaab og Cap Farvel, lidt syd-
ligere end Lindenowfjorden paa Østky-
sten.

Talib.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

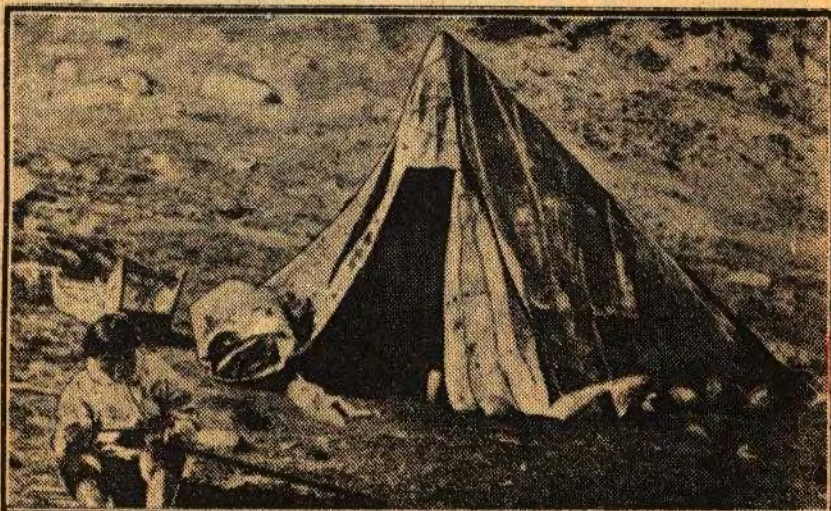
Antenbladet

skriver den 20 JUL 1932

De, der protesterer med virkelig Vægt.

Ogsaa de Grønlændere, der driver Fangst i Lindenowfjorden, protesterer nu mod den norske „Okkupation“.

„Nordmændenes Fremfærd truer 1000 Menneskers Eksistens her“.

Her ser man en af de nøjsomme grønlandske Fangere, der med sit Telt har slaaet sig ned paa den ugæstmilde Østkyst, som nok byder Grønlænderne, men ikke den hvide Mand en Chance for et sparsomt Udkomme.

Medens Norge laver diplomatiske Spilfægterier i Haag, kommer der oppe fra selve det omstridte Land Protester, der vejer til med Kendsgerningernes Vægt.

Det er selve de Folk, der lever i disse uvejsomme og karrige Egne, der nu rejser sig i Protest mod Norge, fordi de har Erfaring for, at dér, hvor Nordmændene er gaaet frem, dér "gror ikke Græs mere", som man i gamle Dage sagde om Tyrken.

De ved, at den norske Fanger, der slippes løs, driver Rovdrift paa Bestanden og saa forsvinder med Byttet, — og saa kan Eskimoen sulte, om han vil.

For et Par Dage siden kom en saadan Protest fra nogle af Østkystens Folk, der klart og tydeligt udtalte deres Ønske om, at deres Land maatte blive under Danmark — og med den Motivering, den tungtvejende Motivering, vi ovenfor har angivet.

I Gaar modtog Grønlandske Handels Styrelse atter et Telegram deroppe fra, hvori der paany blev protesteret.

Denne Gang kom det fra den sydligste Syssel paa Vestkysten, hvis Befolkning driver Fangst i den af Norge nu „okkuperede“ Lindenowfjord.

Protesten har følgende Ordlyd:

Befolkningen i Nanortalik Syssel ser med største Bekymring paa den nye af Norge foretagne Okkupation og befrygter, at Norges Begrundelse for Ok-

kupationen, nemlig Anlæggelse af Havne i Sydøstgrønland for norske Fiskerivirksomheder, fuldstændig vil ødelægge Sælfangsten for over 1000 Mennesker i Cap Farvel-Distriktet. Sælfangsten drives nu hvert Aar i og Nord for Lindenowfjord. Ødelæggelse af vort Livserhverv maa i vort og dermed Danmarks Land ikke foretages af en fremmed Nation.

Sysselets Befolkning.

Ikke mindst Slutningen er værd at bemærke. Folkene paa Stedet skriver, at deres Livserhverv ikke maa ødelægges i „vort, og dermed Danmarks Land“. Det er værd at holde frem til Beskuelse nu, da Nordmændene har indført Begrebet Livsinteresser i Debatten. De motiverer som bekendt deres mærkelige „Okkupationer“ med, at der staar „norske Livsinteresser“ paa Spil, hvis de ikke bryder ind i de andres Omraade. Men her siges det klart og utvetydigt: det virkelige Forhold er dette, at hvis man slipper Nordmændene løs, saa staar Eskimoernes, og derved danske Livsinteresser paa Spil.

Den Kendsgerning, dokumenteret af Landets egne Folk deroppe, skal end ikke bruges til at forsvare en voldelig Fremtrængen i andres Landomraade, men udelukke de til Forsvar for de nu herskende Tingenes lovlige Tilstand.

Det er Forskellen — men den er ogsaa afgørende. S. P. F.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Børsen

skriver den **20 JULI 1932**

Norske Havne i Sydøstgrønland vil fuldstændig ødelægge Sælfangsten for over 1000 Mennesker

Grønlands Styrrelse har fra Befolkningen i Nanortalik
Syssel modtaget følgende Telegram, dateret Julianehaab 18.
Juli Kl. 17,00:

Befolkningen i Nanortalik Syssel ser med største Bekymring paa den nye af Norge foretagne Okkupation og befrygter, at Norges Begrundelse for Okkupationen, nemlig Anlæggelse af Havne i Sydøstgrønland for norske Fiskerivirksomheder, fuldstændig vil ødelægge Sælfangsten for over 1000 Mennesker i Cap Farvel Distriktet.

Sælfangsten drives nu hvert Aar i og nordfor Lindenowfjord.

Ødelægelse af vort Livserhverv maa i vort og dermed Danmarks Land ikke foretages af en fremmed Nation.

Sysselets Befolkning

„Godthaab“ i Taage og svær Is

Grønlands Styrrelse meddeler, at der fra Føreren af Ds. „Godthaab“ er indløbet følgende Telegram: 20 Semil Nordost af Hold With Hope. Taage og svær Is hindrer Fremgang. Alt vel.

Norske Blad- Kommentarer

Oslo, Tirsdag (R.B.).

Regeringspartiets Organ „Nationen“ skriver:

Med Tilfredshed har vi bemærket, at ingen norske Aviser har ladet sig lokke ud i den danske Form for Polemik om Grønland. Det er et Tegn paa en vaagnende Forstaaelse af, at vi staar i et ganske alvorligt Opør med et Nabofolk. Under den Slags Opør er det bedre at have sagt et Ord for lidt end et for meget. Dertil kommer, at vi naturligvis godt kan sætte os ind i, hvad en dansk Almenhed maa føle overfor os, naar den aldrig har kendt de faktiske Forhold. Men den uvenlige Stemning dernede skyldtes alligevel denne Gang hovedsagelig Betydningen af det sidste norske Træk. Det kan jo ikke nægtes, at med den sidste Okupation har vi tilintetgjort en omhyggelig dansk Plan, som skulde sikre Danmark Østgrønland, selvom Domstolen i Haag skulde give Norge Ret. Planen var næsten genial og kunde alene hindres ved de Midler, som nu er anvendt fra norsk Side. Danskerne har selvfølgelig under Forberedelserne været paa det rene med, at en ny norsk Okkupation vilde tilintetgøre Planen. Men antagelig har de slaaet sig til Ro i den Tro, at saa dristige var Nord-

Norges Krav med det allerførste, maaske allerede i denne Uge. Det vil forhaabentlig i alle Tilfælde afholde Danmark fra at træffe overilede Skridt.

„Arbejderbladet“ (Arbejderpartiet) skriver, at nu har de danske Chauvinister ogsaa begyndt at røre paa sig. De har ført et truende Sprog overfor norske Aandsfrænder. Den danske Regering og det danske Socialdemokrati har imidlertid søgt at slaa koldt Vand i Blodet paa dem. De norske Myndigheder har som Modtræk mod ledende danske Borgerpolitikeres udfordrende Sprog gaaet til at indbringe den sidste Okkupation for Haag-Domstolen. Situationen har udviklet sig derhen, at det er Chauvinisterne og Aktivisterne i begge Lande som nu bjæffer mod hinanden og dette kunde have været et ufarligt Skue, dersom vi havde haft en Regering med Ben i Næsen, men den nuværende Regering er veg og viljeløs, og saa bliver Stillingen alvorlig.

Den norske Begæring indgivet til Haag-Domstolen

Haag, Tirsdag (R.B.)

Den norske Charge d'Affaires i Haag har i Gaar til den internationale Domstol indgivet sin Regerings Begæring med Hensyn til Grønlandsspørgsmaalet. Den norske Regering kræver Bekræftelse om Retten til at sætte visse Dele af Sydøstgrønland under norsk Overhøjhed.

Den danske Minister i Haag har samtidig overgivet Begæring om

Befolkningen i Nanortalik Syssel ser med største Bekymring paa den nye af Norge foretagne Okkupation og befrygter, at Norges Begrundelse for Okkupationen, nemlig Anlæggelse af Havne i Sydøstgrønland for norske Fiskerivirksomheder, fuldstændig vil ødelægge Sælfangsten for over 1000 Menpesker i Cap Farvel Distriktet.

Sælfangsten drives nu hvert Aar i og nordfor Lindenowfjord.

Ødelæggelse af vort Livserhverv maa i vort og dermed Danmarks Land ikke foretages af en fremmed Nation.

Sysselets Befolkning

„Godthaab“ i Taage og svær Is

Grønlands Styrrelse meddeler, at der fra Føreren af Ds. „Godthaab“ er indløbet følgende Telegram: 20 Sømil Nordost af Hold With Hope. Taage og svær Is hindrer Fremgang. Alt vel.

Norske Blad-Kommentarer

Oslo, Tirsdag (R.B.).

Regeringspartiets Organ „Nationen“ skriver:

Med Tilfredshed har vi bemærket, at ingen norske Aviser har ladet sig lokke ud i den danske Form for Polemik om Grønland. Det er et Tegn paa en vaagnende Forstaaelse af, at vi staar i et ganske alvorligt Opør med et Nabofolk. Under den Slags Opør er det bedre at have sagt et Ord for lidt end et for meget. Dertil kommer, at vi naturligvis godt kan sætte os ind i, hvad en dansk Almenhed maa føle overfor os, naar den aldrig har kendt de faktiske Forhold. Men den uvenlige Stemning dernede skyldtes alligevel denne Gang hovedsagelig Betydningen af det sidste norske Træk. Det kan jo ikke nægtes, at med den sidste Okkupation har vi tilintetgjort en omhyggelig dansk Plan, som skulde sikre Danmark Østgrønland, selvom Domstolen i Haag skulde give Norge Ret. Planen var næsten genial og kunde alene hindres ved de Midler, som nu er anvendt fra norsk Side. Danskerne har selvfølgelig under Forberedelserne været paa det rene med, at en ny norsk Okkupation vilde tilintetgøre Planen. Men antagelig har de slaaet sig til Ro i den Tro, at saa dristige var Nordmændene ikke. Men det var altsaa netop det, de var. Og Virkningens Voldsomhed bør ikke forundre os.

„Morgenbladet“ skriver:

Saavidt vi forstaar, maa den norske Indankning af Sagen for Domstolen i Haag gøre det lettere at holde Proceduren om de to Okkupationer, den i Fjor og den i Aar, ud fra hinanden, saaledes at Dommen i den første Sag alligevel kan falde til Jul. Det vil ofte vor Opfattelse være heldigt, om det blev Tilfældet.

„Dagbladet“ (Venstre) skriver: at ud fra norske Synspunkt er det kun Konsekvens af, at Ønsket om at opretholde Status quo paa Grønland fastsløges af Retten som en foreløbig Foranstaltning. Statsminister Staurung har bestemt taget Afstand fra de danske Højrefolks Krav om at forsøge at kaste Finn Devold ud med Magt, og vi tror, at det vilde være en unødig Ængstelse at tvivle paa, at Statsministeren sørger for at fastholde dette Standpunkt, men overfor en ophidsset dansk Opinion vil det kun styrke Regeringen, at kunne henvise til Rettens udtrykkelige Erklæring.

Efter Domstolens Reglement skal Anmodninger om foreløbige Forholdsregler behandles øjeblikkeligt og foran andre Sager. Retten i Haag er samlet nu, og der er Grund til at vente en Afgørelse af denne Side af

Norges Krav med det allerførste, maaske allerede i denne Uge. Det vil forhaabentlig i alle Tilfælde afholde Danmark fra at træffe overilede Skridt.

„Arbejderbladet“ (Arbejderpartiet) skriver, at nu har de danske Chauvinister ogsaa begyndt at røre paa sig. De har ført et truende Sprog overfor norske Aandsfrænder. Den danske Regering og det danske Socialdemokrati har imidlertid søgt at slaa koldt Vand i Blodet paa dem. De norske Myndigheder har som Modtræk mod ledende danske Borgerpolitikeres udfordrende Sprog gaaet til at indbringe den sidste Okkupation for Haag-Domstolen. Situationen har udviklet sig derhen, at det er Chauvinisterne og Aktivisterne i begge Lande som nu bjæffer mod hinanden og dette kunde have været et ufarligt Skue, dersom vi havde haft en Regering med Ben i Næsen, men den nuværende Regering er veg og viljeløs, og saa bliver Stillingen alvorlig.

Den norske Begæring indgivet til Haag-Domstolen

Haag, Tirsdag (R.B.)

Den norske Charge d'Affaires i Haag har i Gaar til den internationale Domstol indgivet sin Regerings Begæring med Hensyn til Grønlandsspørgsmaalet. Den norske Regering kræver Bekræftelse om Retten til at sætte visse Dele af Sydøstgrønland under norsk Overhøjhed.

Den danske Minister i Haag har samtidig overgivet Begæring om den juridiske Stilling i Sydøstgrønland.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet: **Dagens Nyheder**

skriver den

20 JULI 1932

Tusind Grønlændere anraaber om Hjælp mod Norge!

Beboerne af Nanortalik paaviser, at de Anlæg af Havne, Norge har i Sinde at udføre i Østgrønland, fuldstændig ødelægger Sælfangsten for tusind Grønlændere.

Sælfangst helt nord for den okkuperede Lindenows Fjord.

Atter i Gaar modtog Grønlands Styrelse et Nødraab fra Grønlændere, som ser deres Livsmuligheder truet af Norges sidste Okkupation. Nødraabet var udsendt fra Beboerne af Nanortalik, den første Boplads paa Vestkysten efter Kap Farvel, og lyder saaledes:

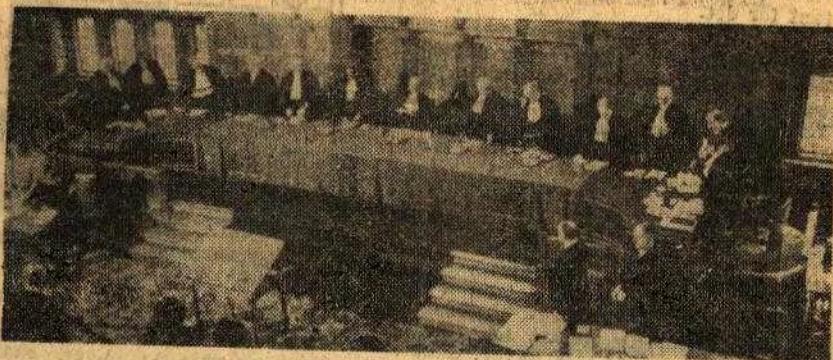
Befolkningen i Nanortalik Syssel ser med største Bekymring paa den nye af Norge foretagne Okkupation og befrygter, at Norges Begrundelse for Okkupationen, nemlig Anlæggelse af Havne i Sydøstgrønland for norske Fiskerivirksomheder, fuldstændig vil ødelægge Sælfangsten for over 1000 Mennesker i Kap Farvel-Distriktet. Sælfangsten drives nu hvert Aar i og Nord for Lindenowfjord. Ødelæggelse af vort Livserhverv maa i vort og dermed hele Danmarks Land ikke foretages af en fremmed Nation.

Sysselets Befolkning.

Norges Retsbrud for Domstolen i Haag.

I Morgen afleverer Danmark sit Gensvar til Norges Replik i den første Okkupationssag, men den mundtlige Procedure foregaar næppe før om tre Maaneder.

**Danmark skal tilkaldes, før Norge faar Svar
paa sit Raab om Hjælp.**

Et højtideligt Øjeblik i Folkedomstolens Retssal. Alle Dommerne har rejst sig omkring det lange Bord, mens Præsidenten, som ses i Midten, afsiger en Kendelse.

ET VÆSENTLIGT PUNKT i Norges mærkelige Henvendelse til Domstolen i Haag, er Anmodningen om Beskyttelse mod Vold fra danske Politimyndigheders Side. Som nævnt i Gaar kan Domstolen, hvis den fin-

lingen af den første Okkupation i Fjor videre for Domstolen i Haag. I Morgen, den 21. Juli, skal det danske Tilsvare paa Norges Indlæg afgives af Kammerherre Scavenius. Indlægget er meget betydeligt i

Et højtideligt Øjeblik i Folkedomstolens Retssal. Alle Dommerne har rejst sig omkring det lange Bord, mens Præsidenten, som ses i Midten, afsiger sin Kendelse.

ET VÆSENTLIGT PUNKT i Norges mærkelige Henvendelse til Domstolen i Haag, er Anmodningen om Beskyttelse mod Vold fra danske Politimyndigheders Side. Som nævnt i Gaar kan Domstolen, hvis den finder det fornødent, som foreløbig Forholdsregel paalægge Parterne i den Sag at undlade Anvendelse af Magt.

En Anmodning af denne Art gaar forud for alle andre Sager, Retten muligvis behandler, og der vil altid hurtigt blive afsagt en Kendelse.

Men det gaar nu ikke fuldt saa hurtigt som Nordmændene synes at forestille sig. Den norske Presse venter Kendelse afsagt allerede i denne Uge. Det lader sig ikke gøre. Thi der hører altid to Parter til en Sag, og begge Parter skal altid have Adgang til at udtale sig, før Retten voterer.

Norge indgav sin Anraabelse til Domstolen i Mandags. Endnu i Gaar var der ikke fra Rettens Side givet den danske Repræsentant i Haag, Kammerherre *Harald Scavenius*, nogen Meddelelse om, at Norge søgte Hjælp mod den danske Politimyndighed. Og dette er det første Skridt, Retten vil foretage sig.

Derefter indkaldes Danmark til at svare paa den norske Anmodning. Den danske Regering træffer sine Foranstaltninger og Domstolen fastsætter en Tid, hvor begge Parter mødes for Dommerne og fører Proceduren.

Endelig afsiger Retten sin Kendelse og vi faar da at vide, om Norge har noget Krav paa Beskyttelse mod dansk Politi paa dansk Statsomraade.

Alt dette kan næppe ske paa en eller to Uger.

I Morgen afgives dansk Tilsvaret i den første Sag.

Medens Norge ængsteligt afventer den Skæbne, der venter Okkupanterne paa Østgrønland, løber Behand-

lingen af den første Okkupation i Fjor videre for Domstolen i Haag. I Morgen, den 21. Juli, skal det danske Tilsvaret paa Norges Indlæg afgives af Kammerherre Scavenius. Indlægget er meget betydeligt i Omfang og afgaar først i Dag til Haag. Derefter skal Norge svare og saa kommer den mundtlige Procedure.

Skønt begge Parter ønskede hurtigt Afgørelse, er Sagen dog nu i sit Forløb udskudt en Maaned efter dansk Ønske.

Danmark indgav Klagen i Fjor umiddelbart efter at Norge okkuperede første Gang. Derefter afgav vi vort første Indlæg den 1. November. Norge svarede med sit første Indlæg den 15. Marts i Aar. Vi skulde have afgivet dansk Replik den 1. Juli, men anmodede om Udsættelse og fik Anmodningen bevilget til 21. Juli.

Kan Sagen afgøres i dette Aar?

Efter den oprindelige Rettesnor skulde Norge svare med sin Duplik den 1. September. Dermed er den skriftlige Procedure afsluttet, men muligvis udskydes Tidspunktet noget.

Naar Domstolen har gjort sig fortrolig med alt, hvad de to Parter har fremlagt i den skriftlige Procedure, behandles Sagen mundtligt med Sagførernes Procedure, ganske som ved enhver anden Ret. Tidspunktet for dette sidste Afsnit i Indlægene er ikke fastsat endnu, men det vil antagelig blive i November Maaned.

Efter Formodningen skulde Dommen da kunne afsiges hen i November Maaned.

Domstolen bestaar af 15 Dommere. Retspræsidenten er den italienske Dommer *Anzilotti*.

Følgende andre Stater har i Øjeblikket Sæde i Domstolen:

Frankrig, Storbritannien, Spanien, Holland, Belgien, Tyskland, Polen, Rumænien, U. S. A., Japan, Kina, San Salvador, Cuba og Columbia.

Vidi.

Grev Holstein stiller Forespørgsel til Statsministeren

Anmodning om Indkaldelse af et Folketingsmøde om Grønlands-Konflikten.

En Henvendelse til Folketingets Formand.

Folketingsmand, Lensgreve *Bent Holstein-Holsteinborg*, har, efter hvad vi erfarer, i Gaar tilstillet Folketingets Formand følgende Inter-

pellation til Statsminister *Stauning* vedrørende Regeringens Fremgangsmaade i Grønlands-Konflikten:

Hr. Folketingsformand *H. P. Hansen*!

— Hoslagt har jeg den Ære at tilstille Dem en af mig til Statsministeren rettet Forespørgsel angaaende Regeringens Haandhævelse af Danmarks Suverænitæt paa Østgrønland. Jeg forventer, at Forespørgslen ved Deres velvillige Mellemkomst snarest kommer Statsministeren i Hænde og henstiller samtidig indtrængende — formentlig i Overensstemmelse med den konservative Folketingsleder, Hr. *Christmas Møllers* offentligt udtalte Ønske om Rigsdagens Indkaldelse —, at dette betydningsfulde og for det danske Folk overordentligt alvorlige Statsanliggende ikke alene bringes under Forhandling i det udenrigske Nævn eller i et forfatningsmæssigt intetsigende Fællesmøde af Tingene, men med Folketingets Samtykke i et dertil snarest berammet Folketingsmøde, saaledes at Befolkningens forfatningsmæssigt kompetente Repræsentation hurtigst muligt kan faa Lejlighed til at tage Stilling og træffe Beslutning, efter at have hørt Statsministerens Forklaring i Sagen, eventuelt i et lukket Møde af Tinget.

Med Højagtelse.

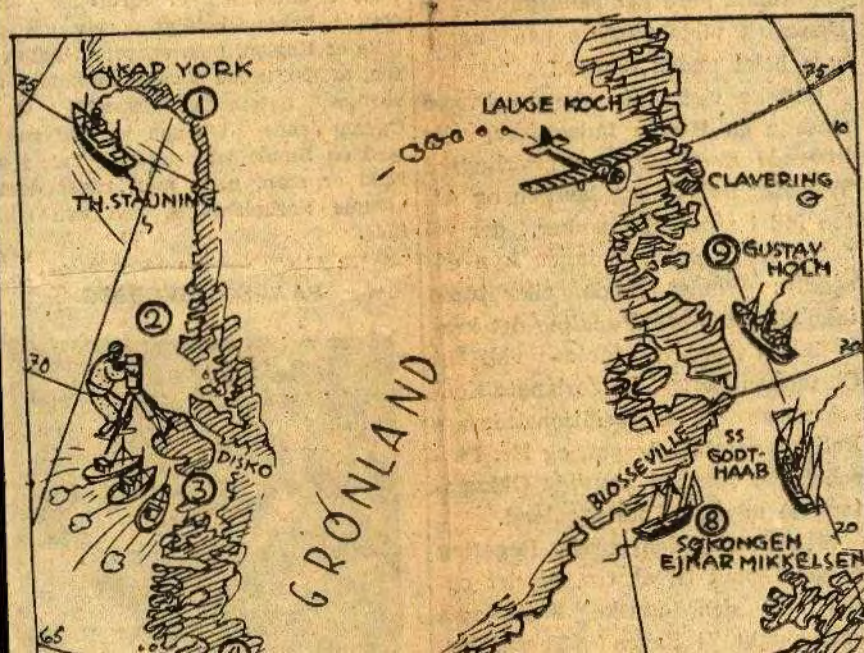
B. Holstein.

Forespørgslen til Statsministeren.

Den vedlagte Interpellation til Statsministeren har følgende Ordlyd:

„Hvorledes agter den danske Regering at haandhæve Danmarks Suverænitæt over Østgrønland imod Norges gentagne Tilslidesættelser af samme, og hvorledes stiller Regeringen sig til Spørgsmaalet om Opretholdelse af Grønlandstraktaten af 1924 efter Norges gentagne Brud paa Forudsætningerne for den danske Rigsdags Ratifikation af Traktaten“.

Hvor er de henne —

Medens Norge ængsteligt afventer den Skæbne, der venter Okkupanterne paa Østgrønland, løber Behand-

blikket Sæde i Domstolen: Frankrig, Storbritannien, Spanien, Holland, Belgien, Tyskland, Polen, Rumænien, U. S. A., Japan, Kina, San Salvador, Cuba og Columbia. *Vid.*

ter at have hørt Statsministerens Forklaring i Sagen, eventuelt i et lukket Møde af Tinget. Med Højagtelse.

B. Holstein.

Grev Holstein stiller Forespørgsel til Statsministeren

Anmodning om Indkaldelse af et Folketingsmøde om Grønlands-Konflikten.

En Henvendelse til Folketingets Formand.

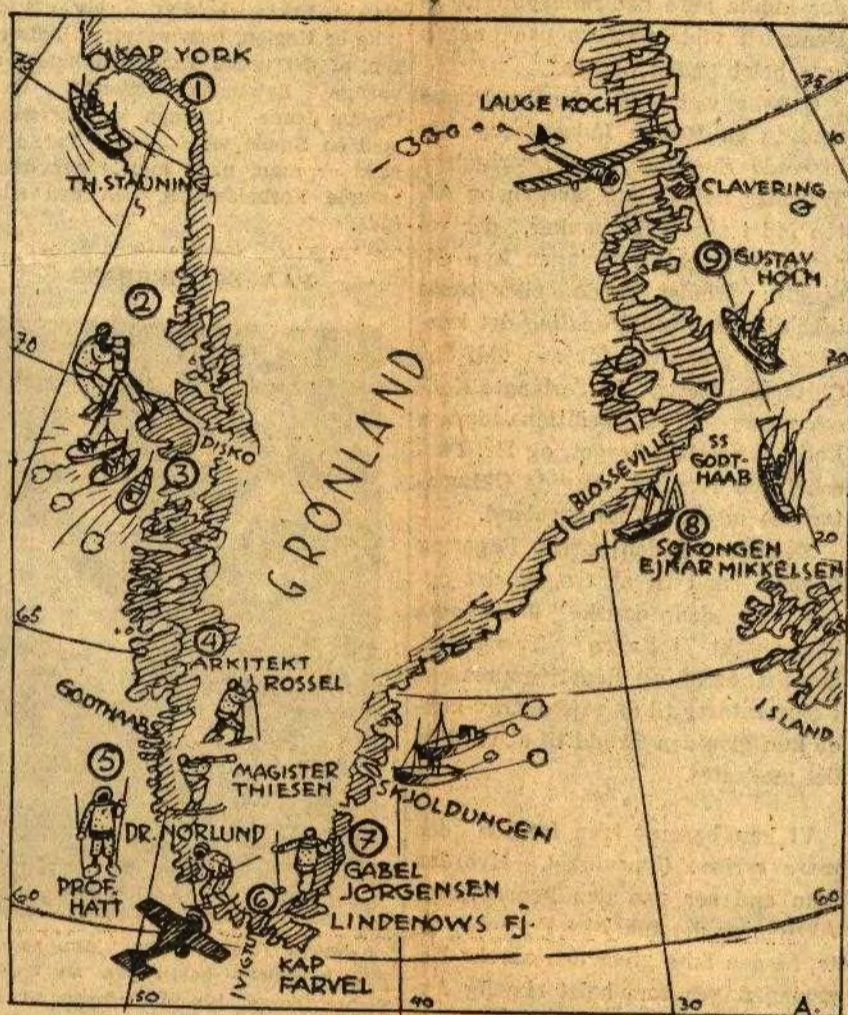
Folketingsmand, Lensgreve Bent Holstein-Holsteinborg, har, efter hvad vi erfarer, i Gaar tilstillet Folketingets Formand følgende Inter-

Forespørgslen til Statsministeren.

Den vedlagte Interpellation til Statsministeren har følgende Ordlyd:

„Hvorledes agter den danske Regering at haandhæve Danmarks Suveræniteten over Østgrønland imod Norges gentagne Tilsidesættelser af samme, og hvorledes stiller Regeringen sig til Spørgsmaalet om Opretholdelse af Grønlandstraktaten af 1924 efter Norges gentagne Brud paa Forudsætningerne for den danske Rigsdags Ratifikation af Traktaten“.

Hvor er de henne —

Ekspeditions-kort over Grønlandsommeren 1932.

HELE Forsommeren har staaet i Grønlandsekspeditionerne Tegn. Skib efter Skib er gaaet mod Nord med Videnskabsmænd og Ekspeditionsmandskab. Nu er de paa nogle faa Undtagelser nær i fuld Gang med deres Arbejde. Saa mange er Ekspeditionerne, at det vel volder de fleste, selv blandt interesserede, betydelige Vanskeligheder at finde ud af hvor alle Ekspeditionerne arbejder. De er spredt over hele Grønland paa Østkysten og paa Vestkysten, og deres Opgaver er mangeartede. Tegneren har paa ovenstaaende Kort vist, hvor Ekspeditionerne er. I største Korthed kan det siges saaledes.

1) I Kap York ved Thulestationen ligger Knud Rasmussens Skib „Th. Stauning“. Det landsætter en Ekspedition, der skal deltage i Polaraarsforskningerne.

2) Sydligere paa Vestkysten opholder Knud Rasmussen sig; i Øjeblikket bistaar han den tyske Fanck-Ekspedition, der er ved at skabe en Storfilm om Grønland.

3) I Diskobugten arbejder de saakaldte Geodæthold med tre Motorbaade.

4) I Godthaab Distrikt arbejder Arkitekt Rosell med Undersøgelse af Eskimo-Arkæologi.

5) I Julianehaabs Distrikt er der ikke mindre end tre Ekspeditioner i Virksomhed. Det er Magister Thiesens Polaraarsekspedition, Dr. Poul Norlunds fortsatte Udgravninger og Profes-

sor Hatts kulturgeografiske Ekspedition.

6) I Ivigtut opholder Knud Rasmussens Flyverhold sig.

7) Medens Knud Rasmussens Flyvere er forblevet i Ivigtut og venter paa at „Th. Stauning“ skal komme fra Kap York, medtagende Knud Rasmussen fra „Disko“, er hans øvrige Ekspedition i fuld Aktivitet fra Lindenowsfjord til Skjoldungen, under Ledelse af Kaptajn Gabel-Jørgensen. De arbejder med Motorbaadene „Dagmar“ og „Anders Olsen“.

8) Med „Søkongen“ er Einar Mikkelsen gaaet ind til Kap Dalton og senest til Kap Dausey ved Sortebræ paa Bløseville-Kysten. Han opretter her „Vandrehytter“ for Angmagssalik-Eskimoerne, der saaledes faar lettere Livsvilkaar længere mod Nord end hidtil. De kan nu regelmæssigt berejse ogsaa denne Kyststrækning, hvor de før kun lejlighedsvis kunde jage.

9) Lauge Koch er kommet flyvende fra „Gustav Holm“ til Eskimonæsset. „Gustav Holm“ er siden ogsaa naaet frem. „Godthaab“ ligger derimod stadig i Isen.

Den sidste af Lauge Kochs Flyvemaskiner, som „Hvidbjørnen“ har landsat i Akureyri paa Island, vil i Dag blive indskibet for Scoresby Sund med et af de franske Ekspeditionsskibe „Four-quoi pas“ eller „Pollux“. Lauge Kochs mange Ekspeditionshold arbejder over et vidtstrakt Landomraade mellem de to Hovedstationer Ella Ø og Eskimonæsset.

Endelig kommer om nogle Dage „Nanok“s Ekspedition afsted til Danmarks-havn.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:
Socialdemokraten

skriver den **20 JULI 1932**

Grønlænderne i Sydøstgrønland protesterer mod Nordmændene.

Livserhvervet for 1000 Mennesker vil blive ødelagt ved den norske Okkupation.

Grønlands Styrelse har fra Befolkningen i Nanortalik Syssel modtaget følgende Telegram dateret Julianehaab 18. Juli Kl. 17.

Befolkningen i Nanortalik Syssel ser med største Bekymring paa den nye af Norge foretagne Okkupation og befrygter, at Norges Begrundelse af Okkupationen, nemlig Anlæggelse af Havne i Sydøstgrønland for norske Fiskerivirksomheder, fuldstændig vil ødelægge Sælfangsten for over 1000 Mennesker i Kap Farvel-Distriktet. Sælfangsten drives nu hvert Aar i og Nord for Lindenowfjorden. Ødelæggelse af vort Livserhverv maa i vort og dermed hele Danmarks Land ikke foretages af en fremmed Nation.

Telegrammet er undertegnet: *Sysselets Befolkning.*

Chauvinisterne i begge Lande bjæffer mod hinanden.

En Udtalelse i norsk »Arbejderbladet«. — Stillingen alvorlig, fordi den norske Regering er veg og viljeløs.

Oslo, Tirsdag.

Norsk »Arbejderbladet« skriver i Dag i Anledning af den nye norske Okkupation, at nu har de danske Chauvinister ogsaa begyndt at røre paa sig. De har ført et truende Sprog overfor norske Aandsfrænder. Den danske Regering og det danske Socialdemokrati har imidlertid søgt at slaa koldt Vand i Blodet paa dem. De norske Myndigheder har som Modtræk mod ledende danske Borgerpolitikeres udfordrende Sprog gaaet til at indbringe den sidste Okkupation for Haag-Domstolen. Situationen har udviklet sig derhen, at det er Chauvinisterne og Aktivisterne i begge Lande som nu bjæffer mod hinanden, og dette kunde have været et ufarligt Skue, dersom vi havde haft en Regering med Ben i Næsen, men den nuværende Regering er veg og viljeløs, og saa bliver Stillingen alvorlig.

gammel Betragtningssmaade, som først i den senere Tid i nogen Grad har mattet vige Pladsen for en mere human Anskuelse. Til Danskernes Hæder maa det imidlertid siges, at de har taget sig bedre af de grønlandske Eskimoer, end de fleste europæiske Nationer, der under deres Kolonisationsforetagender er kommet i Kontakt med primitive Folk, har gjort overfor disse. De har beskyttet deres Fiskevand og Jagtmarker, sørget for at uddanne indfødte Lærere og overhovedet søgt at fremme deres materielle og aandelige Udvikling, saa langt dette har været foreneligt med de Livsbetingelser, en karrig Natur opviste. De betragter sig selv som danske Statsborgere, og nyder samme Retsbeskyttelse som andre Danske.

Bladet paaviser derefter, at Eskimoerne, som fører et Nomadeliv, har Brug for udstrakte Jagtmarker, og understreger, at det sidst okkuperede Omraade netop udgør Jagtmarkerne for Eskimoerne i Angmagssalik-Distriktet. Denne Oplysning, skriver Bladet, bekræftes af den engelske Grønlandsforsker Watkins, som har udtalt, at han anser dette Land for at være livsvigtigt for Eskimoerne. Derimod finder han det udelukket, at Europæere her kunde skabe sig et lønnende Erhverv uden en Rovdrift, som vilde ødelægge Eskimoernes Eksistensmuligheder. De hidtil praktiserede norske Metoder med spredte Fangstgruppers hensynsløse Udnyttelse af vældige Landstrækninger vilde betyde Eskimoernes Undergang.

Bladet slutter:

»Det er muligt at Grønlandsaktivisterne ikke tillægger saadanne Synspunkter Betydning. Den aktivistiske Mentalitet kendetegnes altid af en brysk Hævdelse af den stærkeres Ret. Men vil man overhovedet anlægge Retssynspunkter overfor det seneste Udslag af norsk Paagaanenhed, kan man ikke komme bort fra, at den tredje Parts — Eskimoernes — Ret ogsaa maa komme i Betragtning.«

Den norske Regerings Begæring indgivet.

Haag, Tirsdag. (R. B.)

Den norske Chargé d'Affaires i Haag har i Gaar til den internationale Domstol indgivet sin Begæring om at få den norske Okkupation af Sydøstgrønland annulleret.

folkningen i Nanortalik Sysselet modtaget følgende Telegram dateret Julianehaab 18. Juli Kl. 17.

Befolkningen i Nanortalik Sysselet ser med største Bekymring paa den nye af Norge foretagne Okkupation og befrygter, at Norges Begrundelse af Okkupationen, nemlig Anlæggelse af Havne i Sydøstgrønland for norske Fiskerivirksomheder, fuldstændig vil ødelægge Sælfangsten for over 1000 Mennesker i Kap Farvel-Distriktet. Sælfangsten drives nu hvert Aar i og Nord for Lindenowfjorden. Ødelæggelse af vort Livserhverv maa i vort og dermed hele Danmarks Land ikke foretages af en fremmed Nation.

Telegrammet er undertegnet: Sysselets Befolkning.

Chauvinisterne i begge Lande bjæffer mod hinanden.

En Udtalelse i norsk »Arbejderbladet«. — Stillingen alvorlig, fordi den norske Regering er veg og viljeløs.

Oslo, Tirsdag.

Norsk »Arbejderbladet« skriver i Dag i Anledning af den nye norske Okkupation, at nu har de danske Chauvinister ogsaa begyndt at røre paa sig. De har ført et truende Sprog overfor norske Aandsfrænder. Den danske Regering og det danske Socialdemokrati har imidlertid søgt at slaa koldt Vand i Blodet paa dem. De norske Myndigheder har som Modtræk mod ledende danske Borgerpolitikeres udfordrende Sprog gaaet til at indbringe den sidste Okkupation for Haag-Domstolen. Situationen har udviklet sig derhen, at det er Chauvinisterne og Aktivisterne i begge Lande som nu bjæffer mod hinanden, og dette kunde have været et ufarligt Skue, dersom vi havde haft en Regering med Ben i Næsen, men den nuværende Regering er veg og viljeløs, og saa bliver Stillingen alvorlig.

Norge venter en Afgørelse allerede i denne Uge.

Venstrebladet »Dagbladet« skriver bl. a.:

Efter Domstolens Reglement skal Anmodninger om foreløbige Forholdsregler behandles øjeblikkeligt og foran andre Sager. Retten i Haag er samlet nu, og der er Grund til at vente en Afgørelse af denne Side af Norges Krav med det allerførste, maaske allerede i denne Uge. Det vil forhaabentlig i alle Tilfælde afholde Danmark fra at træffe overilede Skridt.

Grønlandskonfliktens tredie Part.

Svensk Social-Demokraten om Eskimoernes Rettigheder.

Vort svenske Broderorgan Social-Demokraten bringer en længere Artikel om Grønlandsspørgsmaalet under Overskriften: »Grønlandskonfliktens tredie Part«. Bladet skriver bl. a.:

»En Omstændighed er paafaldende i de norske Aktivisters Argumentering.

Der tales bestandig om Østgrønland som et herreløst Land. At Grønland har Urindvaanere — et Jæger- og Fiskerfolk, for hvis Eksistens Fiskevandet og Jagtmarkerne spiller en afgørende Rolle — tillægges aabenbart ingen Betydning af de moderne Vikinger af Docent Hoels og Brødrene Devolds Type .....

At saakaldte Naturfolk ikke kan gøre Fordring paa nogen Ret overfor den hvide Erobrerrace, er en ur-

løst i den danske Retsbevidsthed har maattet vige Pladsen for en mere human Anskuelse. Til Danskernes Hæder maa det imidlertid siges, at de har taget sig bedre af de grønlandske Eskimoer, end de fleste europæiske Nationer, der under deres Kolonisationsforetagender er kommet i Kontakt med primitive Folk, har gjort overfor disse. De har beskyttet deres Fiskevand og Jagtmarker, sønget for at uddanne indfødte Lærere og overhovedet søgt at fremme deres materielle og aandelige Udvikling, saa langt dette har været foreneligt med de Livsbetingelser, en karrig Natur opviste. De betragter sig selv som danske Statsborgere, og nyder samme Retsbeskyttelse som andre Danske.»

Bladet paaviser derefter, at Eskimoerne, som fører er Nomadeliv, har Brug for udstrakte Jagtmarker, og understreger, at det sidst okkuperede Omraade netop udgør Jagtmarkerne for Eskimoerne i Angmagssalik-Distriktet. Denne Oplysning, skriver Bladet, bekræftes af den engelske Grønlandsforsker Watkins, som har udtalt, at han anser dette Land for at være livsvigtigt for Eskimoerne. Derimod finder han det udelukket, at Europæere her kunde skabe sig et lønnende Erhverv uden en Rovdrift, som vilde ødelægge Eskimoernes Eksistensmuligheder. De hidtil praktiserede norske Metoder med spredte Fangstgruppers hensynsløse Udnyttelse af vældige Landstrækninger vilde betyde Eskimoernes Undergang.

Bladet slutter:

»Det er muligt at Grønlandsaktivisterne ikke tillægger saadanne Synspunkter Betydning. Den aktivistiske Mentalitet kendetegnes altid af en brysk Hævdelse af den stærkeres Ret. Men vil man overhovedet anlægge Retssynspunkter overfor det seneste Udslag af norsk Paagaahenhed, kan man ikke komme bort fra, at den tredje Parts — Eskimoernes — Ret ogsaa maa komme i Betragtning.«

Den norske Regerings Begæring indgivet.

Haag, Tirsdag. (R.B.)

Den norske Chargé d'Affaires i Haag har i Gaar til den internationale Domstol indgivet sin Regerings Begæring med Hensyn til Grønlandsspørgsmaalet. Den norske Regering kræver Bekræftelse paa Retten til at sætte visse Dele af Sydøstgrønland under norsk Overhøjhed.

Den danske Minister i Haag har samtidig indgivet Begæring om den juridiske Stilling i Sydøstgrønland.

"Aftensposten" nr 360.

20 juli 1932.

Nok en protest mot norsk okkupasjon på Grønland.

Kjøbenhavn, 19. juli.

Styret for Grønland har fra befolkningen i Nanortalik syssel motatt følgende telegram, datert Juli-anehaab 18. juli klokken 17:

Befolkningen i Nanortalik syssel ser med den største bekymring på nye okkupasjon Norge har foretatt og frykter for at Norges begrunnelse for okkupasjonen nemlig anlegg av havner i Sydøst-Grønland for norske fiskerivirksomheter, fullstendig vil ødelegge selfangsten for over 1000 mennesker i Kap Farvel-distriktet. Selfangsten drives nu hvert år i og nord for Lindenow-fjord. Ødeleggelsen av vår livsnæring må i vårt og dermed Danmarks land ikke foretas av en fremmed nasjon.

Telegrammet er undertegnet:
«Syslets befolkning».

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Syddøstgrønland
Bladet:
B. T.

skriver den 18 JULI 1932

DAGENS EMNE PROTESTERNE

Th. Madsen

Nogle af de mærkeligste Dokumenter, Høje-steretssagfører Steglich-Petersen vil have at lægge paa Bordet i Haag, er de Protester mod Angrebene paa Danmarks Overhøjhed, der er indløbet fra de forskellige Landsraad og andre Organisationer i Grønland, og af hvilke ingen er mere gribende end den sidste, der er kommet fra Fangerne i Angmagssallik.

H.R.S. Steglich-Petersen.

I en stor Retssag som den mellem Norge og Danmark vil der nødvendigvis fremkomme en Mængde haartrukne Argumenter og mere eller mindre spidsfindig tilrettelagte historiske Redegørelser. Ind i alt dette Papirsvæv virker de grønlandske Protester som Livets egen Stemme. Det er ikke Folk, der skal have en Kage melet, det er ikke Folk, der skal snobbe for nogen eller gøre sig behagelige — men det er Mennesker, der føler, at selve deres fattige Eksistens er truet af den Udvikling, som Norge har bragt Grønlandssagen ind i.

Saa sant som der er noget, der hedder Folkenes Selvbestemmelsesret, vil Grønlanderne ogsaa blive hørt i Haag.

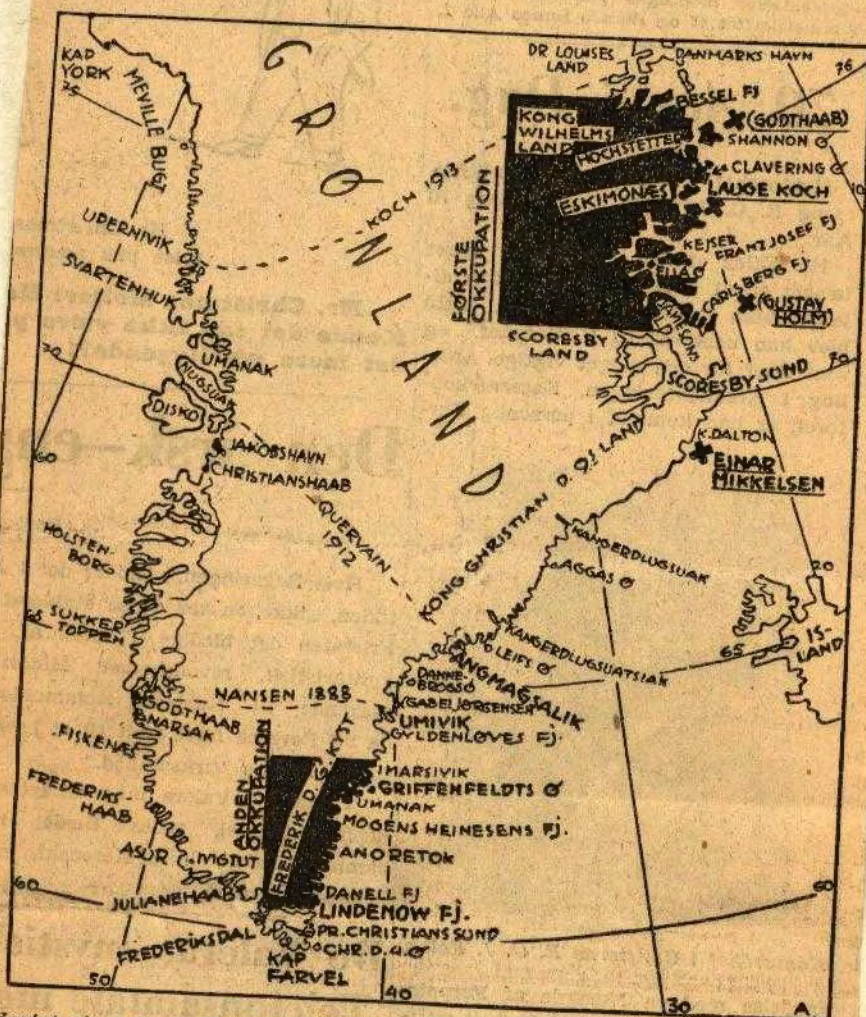
GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11.995

Bladet: **Dagens Nyheder**

skriver den 8 JULI 1932

Angmagssalikerne protesterer mod Norges Okkupation

Kyststrækningen Syd for Qerssuaq
er ikke Ingenmandsland, men
Angmagssalikernes Fangstfelt.

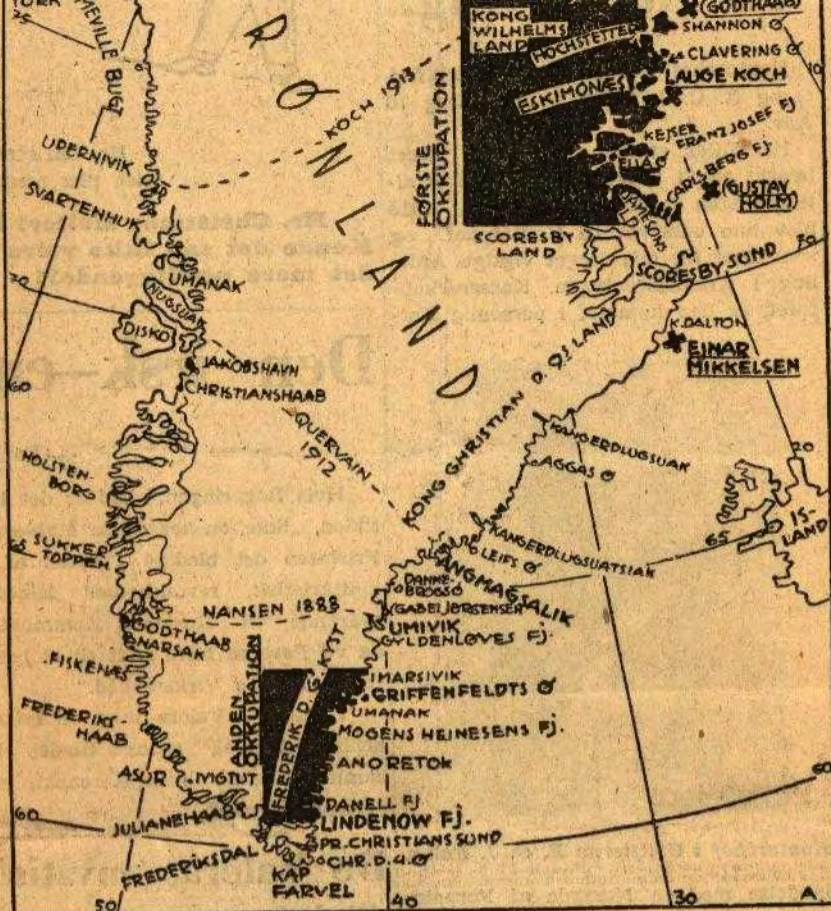

Kortet viser de to Egne paa Østgrønland, Norge har okkuperet, samt de danske Ekspeditioners omtrentlige Positioner.

GRØNLANDS STYRELSE har i Gaar modtaget følgende Telegram, dateret Angmagssalik den 16. Juli:

Efterretningen om den nye norske Okkupation af Sydøstgrønland har vakt Bekymring hos Angmagssalik-Beboere, da Kyststrækningen Syd for Qerssuaq absolut ikke kan betragtes som Ingenmandsland, men som vort eget Fangstfelt. Blot for at nævne de seneste Aar fra 1921 til 1927 hvert Aar og 1931, har Strækningen mellem Dannebrog's Ø og Tingmiarmiut været benyttet til Overvintring af Fangerfamilier, endog helt nede ved Mogens Heinesens Fjord og Ruds Ø ved Puisortoq har Overvintringer fundet Sted indenfor de nævnte Aarrækker.

De sidstovervintrede i 1931, der naaede kun til Umivik, har allerede det første Efteraar haft Forbindelse med Nordmænd, der besøgte dem jævnlige, ikke alene med Baade, men ogsaa med Skib. Da Befolkningen her i Angmagssalik tiltager i Antallet...

Kortet viser de to Egne paa Østgrønland, Norge har okkuperet, samt de danske Ekspeditioners omtrentlige Positioner.

GRØNLANDS STYRELSE har i Gaar modtaget følgende Telegram, dateret Angmagssalik den 16. Juli:

Efterretningen om den nye norske Okkupation af Sydøstgrønland har vakt Bekymring hos Angmagssalik-Beboere, da Kyststrækningen Syd for Qerssuaq absolut ikke kan betragtes som Ingenmandsland, men som vort eget Fangstfelt. Blot for at nævne de seneste Aar fra 1921 til 1927 hvert Aar og 1931, har Strækningen mellem Dannebrogssø og Tingmiarmiut været benyttet til Overvintring af Fangerfamilier, endog helt nede ved Mogens Heinesens Fjord og Ruds Sø ved Puisortoq har Overvintringer fundet Sted indenfor de nævnte Aarrækker.

De sidstovervintrede i 1931, der naaede kun til Umivik, har allerede det første Efteraar haft Forbindelse med Nordmænd, der besøgte dem jævnligt, ikke alene med Baade, men ogsaa med Skib. Da Befolkningen her i Angmagssalik tiltager i Antal (fordoblet siden 1901), maa Jagtomraadet stadigt udvides mod Syd og Nord. Saaledes overvintrede 8 Konebaadsbesætninger (117 Personer) i 1928 i Omegnen ved Skrækkensbugt, nogle ved Nualik, og foretog Slæderejser til i Nærheden af Kangerdlugssuaq.

Den norske Paatrængenhed føles generende paa Fangst af Storsæl, hvis Skind har saa meget at betyde for vor Kamp for Tilværelsen og synes at true hele den naturlige Udvikling blandt Østgrønlanderne. Siden Danmark oprettede Koloni i Angmagssalik, har vi den Erfaring, at vi uforstyrret med gunstige Betingelser for aandelig og materiel Udvikling kan drive vort Erhverv der, udelukkende baseret paa Fangst paa Sæler. Vore Eksistensbetingelser som Jægerfolk hviler trygt under den danske Styrelse.

Vi ønsker, at hele Grønland tilhører Danmark. Vi protesterer paa det kraftigste imod norsk Okkupation af vore Jagtomraader og hævder Danmarks Ret til vort Land. Kun derved bevares vore Eksistensmuligheder og videre Udvikling.

Paa samtlige Erhververes Vegne:

Hjalmar Maratti, Robert Emdage, Anton Utuaq, Karl Ujarneq.

Norsk Sejrsglæde.

2200 Sæler og 900 Tønder Spæk taget fra Angmagssaliks Grønlændere.

Netop som Beboerne i Angmagssalik sender deres Nødraab ud og paaviser, hvor nødvendig Fangst og Jagt er for dem, da Befolkningen er fordoblet, læser vi en stolt og sejrsglad Beretning i norsk Aftenposten. Det fortælles heri, at Sælfangeren Veslemari kom ind til Aalesund i Fredags med 2200 Storsæl og 900 Tønder Spæk. Skibet gik ud fra Aalesund den 7. Juni.

Skibets Reder, Eling Aaseth, fortæller, at Fangsten er den største i mange Aar og netop er gjort ud for det okkuperede Distrikt. Rederen haaber paa den norske Regerings haandfaste Støtte, at den for Alvor vil redde, hvad reddes kan for norsk Fangstbedrift.

Bedre Illustration til Nødraabet fra Angmagssalik kunde vi aldrig have faaet.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Socialdemokraten

skriver den

18 JULI 1932

Skarp grønlandsk Protest mod den norske Okkupation

Grønlænderne i Angmagssalikdistriktet vender sig kraftigt mod den norske Paatrængenhed og betoner at hele Grønland tilhører Danmark.

At den norske Okkupation af Sydøstgrønland ogsaa har vakt Harmen og Bekymring blandt Grønlænderne, viser følgende Telegram, som Grønlands Styrelse i Gaar modtog fra Kolonien Angmagssalik:

Efterretningen om den nye norske Okkupation af Sydøstgrønland har vakt Bekymring hos Angmagssalik-Beboere, da Kyststrækningen Syd for Qerssuaq absolut ikke kan betragtes som Ingenmandsland, men som vort eget Fangstfelt. Blot for at nævne de seneste Aar fra 1921 til 1927 hvert Aar og 1931 har Strækningen mellem Dannebrogs Ø og Tingmiarmiut været benyttet til Overvintring af Fangerfamilier, endog helt nede ved Mogens Heinesens Fjord og Ruds Ø ved Puisortoq har Overvintringer fundet Sted indenfor de nævnte Aarrækker.

De Sidst-Overvintrede i 1931, der naaede kun til Umivik, har allerede det første Efteraar haft Forbindelse med Nordmænd, der besøgte dem jævnligt, ikke alene med Baade, men ogsaa med Skib. Da Befolkningen her i Angmagssalik tiltager i Antal (fordoblet siden 1901), maa Jagtomraadet stadigt udvides mod Syd og Nord.

Saaledes overvintrede 8 Konebaadsbesætninger (117 Personer) i 1928 i Omegnen ved Skrækkensbugt, nogle ved Nualik, og foretog Slæderejser til i Nærheden af Kangerdlugssuaq.

Den norske Paatrængenhed føles generende paa Fangst af Storsæl, hvis Skind har saa meget at betyde for vor Kamp for Tilværelsen og synes at true hele den naturlige Udvikling blandt Østgrønlænderne. Siden Danmark oprettede Koloni i Angmagssalik, har vi den Erfaring, at vi nforstyrret med gunstige Betingelser for aandelig og materiel Udvikling kan drive vort Erhverv der, udelukkende baseret paa Fangst af Sæler. Vore Eksistensbetingelser som Jægerfolk hviler trygt under den danske Styrelse.

Vi ønsker, at hele Grønland tilhører Danmark. Vi protesterer paa det kraftigste imod norsk Okkupation af vore Jagtomraader og hævder Danmarks Ret til vort Land. Kun derved bevares vore Eksistensmuligheder og videre Udvikling.

Paa samtlige Erhververs Vegne:
Hjalmar Maratti, Robert Maque,
Anton Utuaq, Karl Ujarneg.

"Tidens Tegn" nr 164.

18 juli 1932.

Eskimoene protesterer!

Et oprop fra de danske eskimoer i Angmagssalik.

Som hevder at den norske foretagsomhet
føles generende.

Kjøbenhavn, 17. juli.

Styret for Grønland har idag mottatt følgende telegram datert Angmagssalik 16. juli:

Efterretningen om den nye norske okkupasjon av Sydest Grønland har vakt bekymring hos Angmagssaliks beboere, da kyststrekningen syd for Querssuag absolutt ikke kan beraktes som Ingenmannsland men som vårt eget fangstfelt. Bare for å nevne de seneste år 1921—27 hvert år og 1931 har strekningen mellem Dannebrogssø og Tingmiarmiut vært benyttet til overvintring av fangstfolk med familier endog helt nede ved Mogens Heinesens fjord og Rudssø ved Pui-sortoq har overvintringer funnet sted innenfor de nevnte årrekker. De sist overvintrede i 1931 som nådde frem til Umivik har allerede den første høst hatt forbindelse med nordmenn som besøkte dem ofte, ikke alene med båter men også med skib.

Da befolkningen her i Angmagssalik tiltar i antall (fordoblet siden 1901) må jaktområdet stadig utvides mot syd og nord. Således overvintret åtte konebåtsbesetninger (117 personer) i 1928 i egnen ved Skrækkensbukt, nogen ved Nualik, og foretok sledereiser til i nærheten av Kangerdlussuaq.

Den norske påtrengenhets føles generende på fangst av storsel hvis skinn har så meget å bety for vår kamp for tilværelsen og synes å true hele den naturlige utvikling blandt Østgrønlandene. Siden Danmark opprettet koloni i Angmagssalik har vi den erfaring at vi uforstyrret med gunstige betingelser for åndelig og materitell utvikling kan drive vår næring der

utelukkende basert på fangst av sel. Våre eksistensbetingelser som jegerfolk hviler trygt under det danske styre.

Vi ønsker at hele Grønland tilhører Danmark. Vi protesterer på det kraftigste mot norsk okkupasjon av våre jaktområder og hevder Danmarks rett til vårt land. Bare derved bevares våre eksistensmuligheter og videre utvikling.

På samtlige fangstfolks vegne
Hjalmar Maratti, Robert Maqe, Anton Utuaq, Karl Ujarneq.

Finne Svendsen
20 juni 1932.

Et desperat dansk forsøk på å bruke grønlanderne i Haag.

Dr. Hoel og dr. Smedal kaster det rette lys over manøvre.

Danske menns utsagn tidligere gjør dagens kunster maktesløse.

Ifølge Politiken har Syd-Grønlandske landsråd enstemmig vedtatt følgende resolusjon som telegrafisk er sendt til statsminister Stauning:

«Syd-Grønlands landsråd som representerer over halvdel av Grønlands befolkning uttaler enstemmig ut fra 200 års erfaringer sin ubetingede tillit til Danmarks ledelse av de grønlandske anliggender, idet Danmarks ledelse alltid har tilstrebt fremgang for den grønlandske nasjon i kultur og levevilkår uten å ta hensyn til om Danmark fikk noen fordel av landet. Landsrådet kan derfor ikke tenke sig Grønland eller en del derav under noen annen stat og heller ikke tenke sig at Norge vilde føre samme politikk som Danmark dersom det noensinne skulde få herredømmet i en del av Grønland, ti landsrådet vet av erfaring at hvor enn i Grønland nordmenn kom hadde de alltid som mål å få størst mulig utbytte på den kortest mulige tid uten hensyn til dyrebestanden.

Norges okkupasjon av en del av Øst-Grønland har vakt den største engstelse blandt alle grønlandere, navnlig av hensyn til den fattige befolkning som bor på øst-kysten. Ti selv om denne befolkning ikke nettopp bor på selve den okkuperte strekning vil forminskelsen av jakt dyrenes antall, som etter erfaringer fra andre steder, har vært meget merkbar, også merkes på dens egne jaktområder. Øst-grønlandene er utelukkende henvist til jakt for å få det til livets opphold nødvendige og kan ikke søke til andre steder i verden, hvorimot andre nasjoner som utsender jaktekspedisjoner til disse egne såfremt virksomheten ikke betaler sig for dem kan flytte annetsteds hen.

Rådet vil derfor på det mest inntrengende fraråde at Norge får sig tilkjent de okkuperte landsdeler. For øvrig henvises til landsrådets uttalelse på møtet i 1924.

Ved fremførelse av disse uttalelser betrakter Syd-Grønlands landsråd sig som representanter for den del av den grønlandske befolkning som bor på østkysten.

Landsrådet anmoder inntrengende det høie ministerium om at denne uttalelse må bli fremført for domstolen i Haag under okkupasjons sakens behandling.

Politiken tilføier at Grønland administrativt er delt i to: Nord-Grønland og Syd-Grønland. Hver landsdels landsråd velges av grønlandere og består utelukkende av grønlandere.

Her hos oss hvor vi har fiskere og fangstmenn som under sin ferd

der borte er kommet i berøring med eskimoene, man behøver ikke å være trengt inn i det lukkede land for å vite hva

fessoren på hvordan den innfødte befolkning så å si har utryddet rensdyrbestanden. Han snakker om den hensynsløse jakt som drives på renen og nevner at der i 1839 blev felt 37 000 rensdyr, i 40-årene 25—30 000 årlig mens tallet i Syd-Grønland for årene 1920—24 var helt nede i 1452. Som bekjent driver ikke nordmenn fangst iland på Vest-Grønland. Landet er lukket av danskene. Når talen er om ærfuglen taler professoren om rovdrift. Etter min mening virker henstillingen nokså bestilt fra dansk hold, men som ovenfor nevnt er dens påstander meget lett å tilbakevise.

Danske menns dom om landsrådets autoritet.

Styrelsen har kjørt med landsrådet hvorhen den vil.

Bladet har også forelagt resolusjonen for ishavsrådets formann, dr. juris. Gustav Smedal, som sier:

Syd-Grønlands landsråd består av 11 medlemmer foruten den danske landsfoged, som er rådets formann og som deltar i avstemningene. Av de 11 medlemmer var det i 1931 bare to mann, som ikke var ansatt i den danske monopolhandels tjeneste. Jeg antar at rådets sammensetning er den samme i år, da medlemmene velges for seks år ad gangen.

Om Syd-Grønlands landsråd har den danske grønlandskyndige Harry Søiberg sagt:

«Sannheten om det syd-grønlandske landsråd er, at det består av 11 medlemmer foruten den herfra utnevnte formann, og blandt disse 11 er der kun to av handelen og styrelsen uavhengige menn. De 9 andre er alle i handelens og styrelsens brød og er dens embeds- og tjenestemenn. La dem, der har mot til det, heretter påstå, at landsrådet er et uttrykk for den grønlandske befolkning».

Det er forøvrig en kjent sak blandt dem som har satt sig inn i grønlandske forhold, fortsetter Smedal, at landsrådene på grunn av sin sammensetning er blitt talerør for det danske monopolstyre. En av de mest fremtredende nulevende grønlandere, viseprost Mathias Storch, sier i sin bok «Strejf lys over Grønland», som utkom i 1930 (s. 118):

«Kritikken imot styrelsen tar ikke meget feil, når den nu sier, at

styrelsen har «kjørt» med landsrådene hvorhen den vil».

Når monopolstyret har maktet dette, er en av grunnene den, at landsrådets medlemmer ofte har måttet uttale sig om saker helt uforberedt. Før møtene har de ikke hatt kjennskap til de saker som skulde behandles. Om dette forhold kan jeg henvise til en artikkel av Harry Søiberg i Berlingske Tidende for 8. februar 1929.

Det er ingen tvil om at den danske regjering har det i sin makt å få de grønlandske landsråd til å vedta de resolusjoner som den ønsker. Jeg kan for såvidt henvise til en uttalelse av den nuværende danske justisminister, tidligere statsminister Zahle. Da det for noen år siden blev fremsatt forslag om å la færingene få lov til å fiske innenfor endel av Vest-Grønlands sjøterritorium opstod spørsmålet om hvorledes de grønlandske landsråd vilde stille sig til forslaget, og Zahle uttalte da:

«Hvis man sier til de grønlandske landsråd: «Færingene vil komme og ta eders fisk i eders vann!» — så er det mulig de motsetter sig, at færingene får lov å fiske ved Grønland. Hvis man derimot sier til de grønlandske landsråd: «Monopolhandelens åk trykker eder økonomisk til jorden. I skal lære å drive fiskeri, fåreavl og samhandel med andre folk, for at dette åk kan bli tatt fra eders skuldre. Det skjer lempeligst ved, at I til å begynne med kommer i forbindelse med færingene, deretter med andre danske statsborgere, og endelig med alle, som vil opøse eder, eller som I vil opøse, når verden lukker op for eder, og eders trelldomstilstand er slutt» — ja, så kan De tro, grønlanderne sier: «La bare færingene komme snarest mulig og så meget som mulig». (Nordisk Havfiskeritidsskrift, juni 1927).

Når det i resolusjonen står at «Danmarks ledelse alltid har tilstrebt fremgang for den grønlandske nasjon i kultur og levevilkår uten å ta hensyn til om Danmark fikk noen fordel av landet» vil jeg sier Smedal til slutt, minne om at Danmarks behandling av grønlanderne i det danske folketing gjentagne ganger er blitt betegnet som en «Udbytning» og at statsminister Stauning i 1911 karakteriserte innhandlingen av de grønlandske produkter som en «Plyndring».

de grønlandske anliggender, idet Danmarks ledelse alltid har tilstrebt fremgang for den grønlandske nasjon i kultur og levevilkår uten å ta hensyn til om Danmark fikk noen fordel av landet. Landsrådet kan derfor ikke tenke sig Grønland eller en del derav under noen annen stat og heller ikke tenke sig at Norge vilde føre samme politikk som Danmark dersom det noensinne skulde få herredømmet i en del av Grønland, ti landsrådet vet av erfaring at hvor enn i Grønland nordmenn kom hadde de alltid som mål å få størst mulig utbytte på den kortest mulige tid uten hensyn til dyrebestanden.

Norges okkupasjon av en del av Øst-Grønland har vakt den største engstelse blandt alle grønlendinger, navnlig av hensyn til den fattige befolkning som bor på øst-kysten. Ti selv om denne befolkning ikke nettopp bor på selve den okkuperte strekning vil forminskelsen av jakt dyrenes antall, som etter erfaringer fra andre steder, har vært meget merkbar, også merkes på dens egne jaktområder, Øst-grønlendingene er utelukkende henvist til jakt for å få det til livets opphold nødvendige og kan ikke søke til andre steder i verden, hvorimot andre nasjoner som utsender jaktekspedisjoner til disse egne såfremt virksomheten ikke betaler sig for dem kan flytte annetsteds hen.

Rådet vil derfor på det mest inntrængende fraråde at Norge får sig tilkjent de okkuperte landsdeler. For øvrig henvises til landsrådets uttalelse på møtet i 1924.

Ved fremførelse av disse uttalelser betrakter Syd-Grønlands landsråd sig som representanter for den del av den grønlandske befolkning som bor på østkysten.

Landsrådet anmoder inntrengende det høie ministerium om at denne uttalelse må bli fremført for domstolen i Haag under okkupasjonsakens behandling.

Politiken tilføier at Grønland administrativt er delt i to: Nord-Grønland og Syd-Grønland. Hver landsdels landsråd velges av grønlendere og består utelukkende av grønlendere.

Her hos oss hvor vi har fiskere og fangstmenn som under sin ferd der borte er kommet i berøring med eskimoene, man behøver ikke å være trengt inn i det lukkede land for det, vil man ha lett for å vite hva verd et sådant telegram skal tillegges. Man vet her så inderlig vel hvorledes landsens herrer kan få en meningsytring fra et ufritt og trelket folk. Men også de menn som skal forsvare Norges sak i Haag vil det.

Landsrådet har ingen erfaring om vår fangst.

Dosent Adolf Hoel uttaler på henvendelse fra «Aftenposten»:

— Landsrådet har ingen personlig erfaring om vår fangst. Vi har drevet endel kvalfangst og fiske utenfor Vest-Grønland men ikke fangst i land. Vi har aldri vært i forbindelse med grønlendinger eller eskimoer i tilknytning til fangsten. En annen ting som man bør sette fingeren på er, at der fra Norges side har vært foreslått vidtgående fredningsbestemmelser for fangsten på Grønland, men Danmark har ikke villet være med på slike bestemmelser.

Det virker underlig at landsrådet retter beskyldninger for at villtet utryddes på Grønland av nordmennene. I den danske bok «Grønlands Fauna» skrevet av professor A. E. Jensen i 1923 peker pro-

den taler professoren om rovdrift. Etter min mening virker henstillingen nok så bestilt fra dansk hold, men som ovenfor nevnt er dens påstander meget lett å tilbakevise.

Danske menns dom om landsrådets autoritet.

Styrelsen har kjørt med landsrådet hvorhen den vil.

Bladet har også forelagt resolusjonen for ishavsrådets formann, dr. juris. Gustav Smedal, som sier:

Syd-Grønlands landsråd består av 11 medlemmer foruten den danske landsfoged, som er rådets formann og som deltar i avstemningene. Av de 11 medlemmer var det i 1931 bare to mann, som ikke var ansatt i den danske monopolhandels tjeneste. Jeg antar at rådets sammensetning er den samme i år, da medlemmene velges for seks år ad gangen.

Om Syd-Grønlands landsråd har den danske grønlandskyndige Harry Søiberg sagt:

«Sannheten om det syd-grønlandske landsråd er, at det består av 11 medlemmer foruten den herfra utnevnte formann, og blandt disse 11 er der kun to av handelen og styrelsen uavhengige menn. De 9 andre er alle i handelens og styrelsens brød og er dens embeds- og tjenestemenn. La dem, der har mot til det, heretter påstå, at landsrådet er et uttrykk for den grønlandske befolkning».

Det er forøvrig en kjent sak blandt dem som har satt sig inn i grønlandske forhold, fortsetter Smedal, at landsrådene på grunn av sin sammensetning er blitt talerør for det danske monopolstyre. En av de mest fremtredende nulevende grønlendere, viseprost Mathias Storch, sier i sin bok «Strejf lys over Grønland», som utkom i 1930 (s. 118):

«Kritikken imot styrelsen tar ikke meget feil, når den nu sier, at

Tidende for 8. februar 1929.

Det er ingen tvil om at den danske regjering har det i sin makt å få de grønlandske landsråd til å vedta de resolusjoner som den ønsker. Jeg kan for såvidt henvise til en uttalelse av den nuværende danske justisminister, tidligere statsminister Zahle. Da det for noen år siden blev fremsatt forslag om å la færingene få lov til å fiske innenfor endel av Vest-Grønlands sjøterritorium opstod spørsmålet om hvorledes de grønlandske landsråd vilde stille sig til forslaget, og Zahle uttalte da:

«Hvis man sier til de grønlandske landsråd: «Færingene vil komme og ta eders fisk i eders vann!» — så er det mulig de motsetter sig, at færingene får lov å fiske ved Grønland. Hvis man derimot sier til de grønlandske landsråd: «Monopolhandelens åk trykker eders økonomisk til jorden. I skal lære å drive fiskeri, fåreavl og samhandel med andre folk, for at dette åk kan bli tatt fra eders skuldre. Det skjer lempeligst ved, at I til å begynne med kommer i forbindelse med færingene, deretter med andre danske statsborgere, og endelig med alle, som vil opsoke eder, eller som I vil opsoke, når verden lukker op for eder, og eders trelldomstilstand er slutt» — ja, så kan De tro, grønlenderne sier: «La bare færingene komme snarest mulig og så meget som mulig». (Nordisk Havfiskeri-Tidsskrift, juni 1927).

Når det i resolusjonen står at «Danmarks ledelse alltid har tilstrebt fremgang for den grønlandske nasjon i kultur og levevilkår uten å ta hensyn til om Danmark fikk noen fordel av landet» vil jeg sier Smedal til slutt, minne om at Danmarks behandling av grønlenderne i det danske folketing gjentagne ganger er blitt betegnet som en «Udbytning» og at statsminister Stauning i 1911 karakteriserte innhandlingen av de grønlandske produkter som en «Plyndring».

25 juni 1932.

Stans forhånds- prosedyren!

Der er noget ved N. T. B.s maskinskrevne og mangfoldiggjorte utsendelse, som altid gjør et trist inntrykk på oss — formentlig på grunn av skriftens trøstesløse tetthet. Og nu ligger der på vårt bord en meget anselig bunke av disse melankolske dokumenter, alle omfattende de grønlandske sympatiuttalelser og likefremme kjærlighetserklæringer, som danskene har mottatt til sin egen uskrømtede overraskelse og nu stolt vifter med, før de sendes videre til Haag. Videre omfatter bunken hele den diskusjon i form av uttalelser fra norsk og dansk side, som disse grønlandske petisjoner har fremkalt.

Skal vi føle oss brødebetyngt, fordi vi ikke har ofret spalteplass på det altsammen? Forleden omtalte vi den første av de grønlandske resolusjoner, den fra det sydgrønlandske landsråd. Men da der så kom et ennu lengere og ennu mere angripelig fra det nordgrønlandske ditto, hvorefter der blev svart fra norsk side, hvorefter statsminister Stauning — for tiden den uomstridelig hissigste chauvinist i Norden — satte i, hvorefter der atter blev svart herfra o. s. v. — da gav vi op. Og vi tror, at deri gjorde vi rett. Det siste danske dokument, som viser, at selv de til Scoresby Sund mere eller mindre frivillig forflyttede eskimoer er blitt mobilisert og

opflammet til å kaste sig inn i striden med sin egen resolusjon, har overbevist oss om, at vi har handlet helt rett.

For dette med resolusjonene og forhåndsprosedyren er jo etterhånden blitt likefrem latterlig. Danskene har øiensynlig meget hurtig overvunnet sin forbauselse over, at deres monopol-eskimoer elsker dem så høit, og mener her å ha fått fine trumfer til utspill under prosessen i Haag. Vi ser ikke annet, enn at der i hver eneste av disse grønlandske uttalelser er påstander, som med letthet kan motbevises fra norsk side under prosedyren der-nede. For ikke å tale om det rent absurde i, at det nordgrønlandske landsråd gir sig til å resonnere sakkyndig over stridsspørsmålene i den av oss okkuperte del av Østgrønland. Det er jo å ligne med, om f. eks. innbyggerne i den karelske republikk vilde optre på samme måte overfor vårt eget stor- og vårsildfiske!

Men kan vi ikke slippe for enhver videre forhåndsprosedyre og la det, som skal sies, bli sagt der, hvor det hører hjemme, nemlig for domstolen i Haag? De grønlandske landsråd har — for bare å ta et eneste eksempel — lavet et stort nummer av den norske selfangt gjennom snart hundre år i Vestisen, et spørsmål som, såvidt vi vet, slett ikke skal inn for domstolen. Vi nærer ingen tvil om, at norske sakkyndige — med ypperlig støtte i danske uttalelser — vil kunne påvise, at den norske selfangst ingen innflydelse har på grønlendingenes primitive og døende selfangst langs vestkysten. Men kan det nytte å drøfte saken i avisene? Den ene vil påstå ett, den annen det motsatte, og munnhuggeriet blir ganske ørkesløst.

Som med dette, så også med de andre stridsspørsmål. La oss få redegjort for vårt syn og fremlagt vårt materiale — som jo alt er av kolossale dimensjoner — for retten i Haag, men la almenheten være i fred, til det skjer! Norge og Danmark er forlengst i denne sak kommet til det punkt, da enhver pressediskusjon uvegerlig ender i krangel. Vi må da på begge sider ha råd til i ro å vente på avgjørelsen, som vi jo ennu kan få til jull!

Afleveret på 315.

25 juni 1932.

En dansk avis som statsminister Staunings advokat.

Grønlenderne som brikker i et politisk spill rettet mot Norge.

Kjøbenhavn, 24. juni.

Dagens Nyheter har igårftes spurt statsminister Stauning om han ønsker å knytte noen bemerkninger til dr. Smedals kommentarer, men statsministeren uttalte at han skulde reise og nok mente at uttalelsene kunde tale å stå ubesvart en dags tid.

Bladet skriver: Imidlertid er de påstanden som hr. Smedal fremsetter her så gammelt kjente at enhver som er nogenlunde inne i grønlandske forhold vet hvor uholdbare de er. Landsrådene velges av den grønlandske befolkning. Av velgerne er det mellom 50—60 ganger så mange grønlandere som dansker. Altså er styrelsen uten innflytelse på sammensetningen. At grønlandene mener sig best representert med de valgte henger naturligvis sammen med at disse gjennomgående er de mest oplyste.

Også omtalen av prisene på reveskinn er et gammelt kjent fiff. Sammenhengen er at det innhandles 70 pct. skinn som «nr. 1». Herved utbringes bare nogen få procent i denne klasse. Ikke desto mindre tjenes det virkelig meget på skinnene, men denne fortjeneste medgår (og langt mere) til å holde prisene på de øvrige grønlandske produkter oppe. Reveskinn kjøpes praktisk talt bare på to stasjoner, men til gjengjeld betaler handelen overalt på Grønland mere for hvad den kjøper enn markedet tillater. F. eks. betales det i hele landet høyere pris for fisk til saltning enn det betales i Finnmark og Norge. Herved heves hele den grønlandske befolknings økonomiske nivå. Advokat Smedals undersøkelser av det danske regnskap vedrørende Grønland må være stanset på et for tidlig tidspunkt nemlig innen han opdager at midlene som innbetales for den rent danske kryolittvirksomhet inngår på det samme regnskap. Man kan altså like så riktig hevde, at det er de i denne rent danske virksomhet optjente penger som går til Grønlands videnskapelige utforskning.

Endelig er hr. Smedals påstand om å være godt orientert i Grønlandske forhold enten kompromitterende eller lite overbevisende. Ti enten fortier han at han vet eller også vet han virkelig ikke at det grønlandske fiske er undergitt periodiske svingninger av en slik art at det til tider fullstendig opphører.

Det er en urokelig kjensgjerning at det i de siste hundre år har været tre perioder hver på nogen år hvor fisket som nu har floreret og at det i mellemliggende årrekker har været aldeles opgitt fordi bestanden forsvant. Derfor er det nødvendig å holde land i reserve til jegerne. Og derfor er det nødvendig å forhindre norske fangstfolk i ved strykning å ødelegge jaktmulighetene.

Vi har forelagt ovenstående for dr. Smedal, som svarer:

— Hvis statsminister Stauning har mer på hjertet, skal jeg svare ham, men jeg kan ikke påta mig å svare på hvad alle de danske aviser skriver i denne tid om Grønland-saken.

Man kan gi dr. Smedal rett i denne betraktningssmåte og de uttalelser som Dagens Nyheder kommer med er da også av den art at man trygt kan betegne dem som forsøk på å omgå hovedsaken. Det er klart at landsrådene, som for en vesentlig del består av folk i Monopolstyrelsens tjenste, gir de uttalelser som styrelsen ønsker. Det foreligger også danske uttalelser som støtter dr. Smedal i denne påstand. Påstanden om at grønlandene, fordi de blir underbetalt hvad skinnene angår, til gjengjeld skulde få høy betaling for fisken og høiere enn i Norge, er en påstand, som er rett og slett uriktig. Det er ikke for intet at Stauning selv for nogen år

ledning til å kjøpe moderne og skikkelige fiskeredskaper. De har ikke været satt istand til å nyttiggjøre sig havets rigdommer — dette har det også været klaget over fra dansk side, men nu synes man helt å ha glemt kritikken på grunn av Haag.

Vi forutsa for et par dager siden at grønlandene i Scoresbysund vilde protestere mot Norge og igår kom da også den bestilte resolusjon. Det næste blir vel at de grønlandske sysselråd og kommuneråd uttaler sig. Det hele virker som et arrangement. Det virker ekkelt å se grønlandene brukt som brikker i et politisk spill rettet mot vårt land og våre fangstmenn.

Grønlenderne som brikker i et politisk spill rettet mot Norge.

Kjøbenhavn, 24. juni.

Dagens Nyheter har igårftes spurt statsminister Stauning om han ønsker å knytte noen bemerkninger til dr. Smedals kommentarer, men statsministeren uttalte at han skulde reise og nok mente at uttalelsene kunde tale å stå ubesvart en dags tid.

Bladet skriver: Imidlertid er de påstanden som hr. Smedal fremsetter her så gammelt kjente at enhver som er nogenlunde inne i grønlandske forhold vet hvor uholdbare de er. Landsrådene velges av den grønlandske befolkning. Av velgerne er det mellom 50—60 ganger så mange grønlandere som dansker. Altså er styrelsen uten innflytelse på sammensetningen. At grønlandene mener sig best representert med de valgte henger naturligvis sammen med at disse gjennomgående er de mest oplyste.

Også omtalen av prisene på reveskinn er et gammelt kjent fliff. Sammenhengen er at det innhandles 70 pct. skinn som «nr. 1». Herved utbringes bare noen få procent i denne klasse. Ikke desto mindre tjenes det virkelig meget på skinnene, men denne fortjeneste medgår (og langt mere) til å holde prisene på de øvrige grønlandske produkter oppe. Reveskinn kjøpes praktisk talt bare på to stasjoner, men til gjengjeld betaler handelen overalt på Grønland mere for hvad den kjøper enn markedet tillater. F. eks. betales det i hele landet høyere pris for fisk til saltning enn det betales i Finnmark og Norge. Herved heves hele den grønlandske befolknings økonomiske nivå. Advokat Smedals undersøkelser av det danske regnskap vedrørende Grønland må være stanset på et for tidlig tidspunkt nemlig innen han opdaget at midlene som innbetales for den rent danske kryolittvirksomhet inngår på det samme regnskap. Man kan altså like så riktig hevde, at det er de i denne rent danske virksomhet optjente penger som går til Grønlands videnskapelige utforskning.

Endelig er hr. Smedals påstand om å være godt orientert i Grønlandske forhold enten kompromitterende eller lite overbevisende. Ti enten fortier han at han vet eller også vet han virkelig ikke at det grønlandske fiske er undergitt periodiske svingninger av en slik art at det til tider fullstendig opphører.

Det er en urokkelig kjensgjerning at det i de siste hundre år har været tre perioder hver på nogen år hvor fisket som nu har floreret og at det i mellemliggende årrekker har været aldeles opgitt fordi bestanden forsvant. Derfor er det nødvendig å holde land i reserve til jegerne. Og derfor er det nødvendig å forhindre norske fangstfolk i ved strykning å ødelegge jaktmulighetene.

Vi har forelagt ovenstående for dr. Smedal, som svarer:

— Hvis statsminister Stauning har mer på hjertet, skal jeg svare ham, men jeg kan ikke påta mig å svare på hvad alle de danske aviser skriver i denne tid om Grønland-saken.

Man kan gi dr. Smedal rett i denne betraktningsmåte og de uttalelser som Dagens Nyheder kommer med er da også av den art at man trygt kan betegne dem som forsøk på å omgå hovedsaken. Det er klart at landsrådene, som for en vesentlig del består av folk i Monopolstyrelsens tjenste, gir de uttalelser som styrelsen ønsker. Det foreligger også danske uttalelser som støtter dr. Smedal i denne påstand. Påstanden om at grønlandene, fordi de blir underbetalt hvad skinnene angår, til gjengjeld skulde få høy betaling for fisken og høyere enn i Norge, er en påstand, som er rett og slett uriktig. Det er ikke for intet at Stauning selv for nogen år tilbake brukte uttrykket «plyndring» og en annen dansk politiker «fordeligg utbytning» om den danske monopolstyrelses utbrytning av grønlandene.

Påstanden om fisken som forsvinner, er hen i været. Fisken har nok været tilstede, men den flytter sig. Med de primitive fiskeredskaper de innfødte gjør bruk av, er de henviset til å fiske bare i fjordene. Grønlandene har ikke engang fått an-

ledning til å kjøpe moderne og skikkelige fiskeredskaper. De har ikke været satt istand til å nyttiggjøre sig havets rigdommer — dette har det også været klaget over fra dansk side, men nu synes man helt å ha glemt kritikken på grunn av Haag.

Vi forutsa for et par dager siden at grønlandene i Scoresbysund vilde protestere mot Norge og igår kom da også den bestilte resolusjon. Det næste blir vel at de grønlandske sysselråd og kommuneråd uttaler sig. Det hele virker som et arrangement. Det virker ekkelt å se grønlandene brukt som brikker i et politisk spill rettet mot vårt land og våre fangstmenn.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Scoresbysund
Berlingske Tidende

25 JUNI 1932
skriver den

Scoresbysund- Fangerne og Nordmændene.

Telegram til Grønlands Styrelse.

FRA samtlige Fanger ved Scoresbysund er der i Gaar indløbet følgende Telegram til Grønlands Styrelse:

Efter Offentliggørelse af Sydgrønlands Protest imod den norske Okkupation samledes samtlige Fanger den 18. Juni for at udtale deres Tak for den store Støtte og Agtpaagivenhed, Sydgrønlands Landsraad har vist ved officielt at tage sig af Østgrønlandernes Livsinteresser. Opmærksomheden henledes paa Tiden umiddelbart før Kolonisationen, hvor fremmed Siktsbesætning under Overvint-ring ved Angmagssalik havde forskrækket Beboerne ved at bruge Gift i Fangstøjemed i Husenes Nærhed. I Foraaret saas for første Gang fremmede Rævefælder med Gift inden for det Omraade ved Carlsbergfjord og Davysund, hvor Bjørnejagter fra Scoresbysund aarligt drives. naar Sneforholdene tillader det. Den store Ængstelse, der herved opstod, bevirkede, at de ældre Fanger forbød de Unge at drive Jagt nordpaa af Frygt for at miste deres Hunde.

Der kan derfor ikke protesteres tilstrækkeligt under Sagens Behandling, for at vi kan faa vore Fangstomraader ubeskaaret igen og faa disse befriet for de Fangstmetoder og de Fangstfolk, som hemmer vor Fangst og ødelægger den herværende Dyrebestand iødeligt, hvorved vore Levevilkaar forringes. Ud fra Sydgrønlands Landsraads og vore egne Synspunkter anmoder vi derfor den danske Regering og selve Domstolen om at støtte Grønlanderne i fuldt Omfang uden Hensyn til fremmede Nationers Fangstinteresser.

For samtlige Fanger:

Ole Simonsen, Cape Stewart,
Niels Arke, Cape Hope,
Peter Nake, Cape Tobin,
Frederik Brønlund, Kolonistedet.

Nasjonalbladet

25 jan. 1932.

Nasjonalbladet

Norges Bondelags organ for Trøndelag og Nord-Norge.

Medredaktør:

JAC. SKYLSTAD

Redaksjon Nordre gt. 1, 2. etg. Telefoner:
477 k } redaksjonspersonalet (dag og natt)
10 06 }
3 80 redaksjonssekretæren
11 06 redaktør Torp personlig
11 04 redaktør Skylstad
12 06 redaktør Torp bolig
2 92 redaktør Lundh-Nilssen, bolig
18 17 k redaktør Skylstad, bolig
5 65 Sverre J. Herstad bolig
2 52 Elise Lund, bolig
30 70 Carl Hellem-Hanssen, bolig
3 69 Per Aavatsmark, bolig

Ekspedisjon, Nordre gt. 1. Telefoner:
1 78 ekspedisjon, annonser (dag og natt)
1 82 ekspedisjon, abonnement
5 47 k disponenten personlig
29 04 faktoren — trykkeri
23 12 kassa- og bokholderkontor
25 93 disponent Christiansen, bolig
29 04 faktor Nancke, bolig
35 21 Teodor Hesselberg, bolig

Grønlands stemme.

Den danske regjering har funnet det nødvendig å forlange uttalelser av Syd- og Nord-Grønlands landsråd imot Norges okkupasjon av Eirik Raudes land og den norske virksomhet på Grønland.

Intet viser klarere hvilken desperasjon som har grepet danskene i denne sak, og hvilke uhyrlige midler de kan gripe til i sin imperialistiske kamp mot Norge. Det er herskerens hæl på den undertryktes nakke, med krav om lovprisning av undertrykkeren.

De grønlandske landsråd ledes av danske fogeder, og representantene er dansker eller ansatt i den danske monopolhandels tjeneste. De er valgt inn i landsrådene for å vareta monopollet og danskenes interesser, og den grønlanding som vil våge å sette sig op mot monopollet, er i samme stund en fredløs mann dømt til undergang.

Grønlandingene er av det danske statsmonopol helt avskåret forbindelsen med den øvrige verden. De har ikke lov til å selge eller kjøpe av andre enn monopollet, og monopollet bestemmer alle priser. Videre har de ikke lov å lære eller lese annet enn det som monopollet tillater, og ikke tale med andre mennesker enn dem monopollet slipper inn i landet.

Grønlandingene er et folk i isolert trældom og holdt nede i uvi-tenhet og fattigdom. Og danskene profiterer på dem. I 1924 tjente monopollet 4,8 millioner kroner på sin handel med de 13,000 grønlandseskimoer, i 1925 var fortjenesten 6,6 millioner, i 1926 6,4 og i 1927 4,8 millioner kroner. Og dette på en samlet omsetning av 6,9 millioner kroner. To tredjedeler av alt det grønlandigene frembringer ved sitt arbeide går i danskenes lommer. Og dessuten har denne utbyttede befolkning i sin trældom måttet bidra med over

for å få dømt en dansk monopol- eller misjonsfunksjoner som barnefar, selv om hele kolonien vet det.

Et resultat av denne raseblanding er at grønlandingene i stadig større utstrekning er kajaksvimmel og dermed ute av stand til å ernære sig som fangstmenn. Og for å manifestere at grønlandingene er dansker har Staunings regjering nu satt igjennem at grønlandingene herefter skal lære dansk i skolene og nektes all undervisning i sitt morsmål, eskimolsk.

Når den danske regjering nu går til Haag med uttalelser ifra Grønlands landsråd og gir det utseende av at det er et uttrykk for grønlandigenes vilje, da er det en kynisme og en svindel i folkekrav som overstiger alt. Og når det samtidig legges grønlandingene, den innfødte eskimoiske befolkning, i munnen redsel for og utfall mot nordmennene og Norge, da er der ingen grenser for dansk despotisme og desperatisme.

Helt til 1921 seilte norske fiskere og fangstmenn uhindret til Grønland, og de gav årlig eskimone hvalkjøtt og selkjøtt helt gratis. Da nordmennene blev ute-stengt av danskene, da kom der stadig bønnen fra grønlandingene til nordmennene om å komme igjen. Nordmennene er våre eneste venner, de eneste som hjelper oss og gir oss mat, skrev de. I 1924 kom grønlandigene i sine kajaker ut i åpent hav på Vest-Grønland med skriftlig bønn til den norske kaptein Johan Olsen om å gi dem hvalkjøtt, da de led hunger og ingen hjelp fikk av danskene. Han tok to hvaler på slep innover mot land for å gi grønlandingene kjøtt. Men da han kom inn under land blev han og hans mannskap arrestert av det danske opsynsskib, holdt fengslet i flere uker, og ilagt en stor bot fordi han på grønlandigenes skriftlige bønn vilde gi disse hungrende mennesker mat. Og de to hvaler blev kappet fra skuten i åpen sjø slik at hverken nordmenn eller eskimoer fikk dem.

Det danske styre på Grønland er en skjendsel for all civilisasjon. Og nu vil danskene også underlegge sig Øst-Grønland og innføre skjendelsen der.

Grønlands stemme.

Den danske regjering har funnet det nødvendig å forlange uttalelser av Syd- og Nord-Grønlands landsråd imot Norges okkupasjon av Eirik Raudes land og den norske virksomhet på Grønland.

Intet viser klarere hvilken deserasjon som har grepet danskerne i denne sak, og hvilke uhyrlige midler de kan gripe til i sin imperialistiske kamp mot Norge. Det er herskerens hæl på den undertryktes nakke, med krav om lovprisning av undertrykkeren.

De grønlandske landsråd ledes av danske fogeder, og representantene er dansker eller ansatt i den danske monopolhandels tjeneste. De er valgt inn i landsrådene for å vareta monopolet og danskenes interesser, og den grønlanding som vil våge å sette sig op mot monopolet, er i samme stund en fredløs mann dømt til undergang.

Grønlandingene er av det danske statsmonopol helt avskåret forbindelsen med den øvrige verden. De har ikke lov til å selge eller kjøpe av andre enn monopolet, og monopolet bestemmer alle priser. Videre har de ikke lov å lære eller lese annet enn det som monopolet tillater, og ikke tale med andre mennesker enn dem monopolet slipper inn i landet.

Grønlandingene er et folk i isolert trældom og holdt nede i uviitenhet og fattigdom. Og danskene profiterer på dem. I 1924 tjente monopolet 4,8 millioner kroner på sin handel med de 13,000 grønlandseskimoer, i 1925 var fortjeningen 6,6 millioner, i 1926 6,4 og i 1927 4,8 millioner kroner. Og dette på en samlet omsetning av 6,9 millioner kroner. To tredjedeler av alt det grønlandingene frembringer ved sitt arbeide går i danskenes lommer. Og dessuten har denne utbyttede befolkning i sin trældom måttet bidra med over 600,000 kroner til det danske videnskapelige arbeide på Grønland.

For å få igang dansk fiske på Vest-Grønland i 1930 bestemte monopolet, at det herefter skulde være borgerplikt for de innfødte uten lønn å gjøre tjeneste ved de danske stasjoner som fiskvaskere, salttere og tørkere. Dette forteller klart i hvilket forhold de innfødte står til danskene og monopolet.

Det har vært forbudt for dansker å gifte sig med grønlandinner, og selv nu da det teoretisk er tillatt, forekommer det ytterst sjelden. Og likevel er de to raser nu blandet slik at danskene stolt forteller at grønlandingene er blod av deres blod. Men så koster det da heller ikke en danske mer enn 60 kroner en gang for alle å greie et opfostringsbidrag på Grønland, og det skal uhyre bevisligheter til

til Haag med uttalelser ifra Grønlands landsråd og gir det utseende av at det er et uttrykk for grønlandigenes vilje, da er det en kynisme og en svindel i folkekrav som overstiger alt. Og når det samtidig legges grønlandingene, den innfødte eskimoiske befolkning, i munnen redsel for og utfall mot nordmennene og Norge, da er der ingen grenser for dansk despotisme og desperatisme.

Helt til 1921 seilte norske fiskere og fangstmenn uhindret til Grønland, og de gav årlig eskimone hvalkjøtt og selkjøtt helt gratis. Da nordmennene blev ute-stengt av danskene, da kom der stadig bøtter fra grønlandingene til nordmennene om å komme igjen. Nordmennene er våre eneste venner, de eneste som hjelper oss og gir oss mat, skrev de. I 1924 kom grønlandigenes i sine kajaker ut i åpent hav på Vest-Grønland med skriftlig bønn til den norske kaptein Johan Olsen om å gi dem hvalkjøtt, da de led hunger og ingen hjelp fikk av danskene. Han tok to hvaler på slep innover mot land for å gi grønlandingene kjøtt. Men da han kom inn under land blev han og hans mannskap arrestert av det danske opsynsskib, holdt fengslet i flere uker, og ilagt en stor bot fordi han på grønlandingenes skriftlige bønn vilde gi disse hungrende mennesker mat. Og de to hvaler blev kappet fra skuten i åpen sjø slik at hverken nordmenn eller eskimoer fikk dem.

Det danske styre på Grønland er en skjendelse for all civilisasjon. Og nu vil danskene også underlegge sig Øst-Grønland og innføre skjendelsen der.

CL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Socialdemokraten

skriver den 5 JUNI 1932

En ny grønlandsk Protest mod Norge.

De grønlandske Fangere i Scoresbysund retter et skarpt Angreb paa de norske Gift-Udlæggere.

Fra samtlige grønlandske Fangere ved Kolonien Scoresbysund er der i Gaar indløbet følgende Telegram til Grønlands Styrelse:

Efter Offentliggørelse af Sydgrønlands Landsraads Protest imod den norske Okkupation samledes samtlige Fangere d. 18. Juni for at udtale deres Tak for den store Støtte og Agtpaa-givenhed, Sydgrønlands Landsraad har vist ved officielt at tage sig af Østgrønlandernes Livsinteresser. Opmærksomheden henledes paa Tiden umiddelbart før Kolonisationen, hvor fremmed Skibsbesætning under Overvintring ved Angmagssalik havde forskrækket Beboerne ved at bruge Gift i Fangstjemed i Husenes Nærhed. I Foraaret saas for første Gang fremmede Rævefælder med Gift indenfor det Omraade ved Carlsberg-fjord og Davysund, hvor Bjørnejagter fra Scoresbysund aarligt drives, naar Sneforholdene tillader det. Den store Ængstelse, der herved opstod, bevirkede, at de ældre Fangere forbød de Unge at drive Jagt nordpaa af Frygt for at miste deres Hunde.

Der kan derfor ikke protesteres tilstrækkeligt under Sagens Behandling, for at vi kan faa vore Fangstomraader ubeskaaret igen og faa disse befriet for de Fangstmetoder og de Fangstfolk, som hæmmer vor Fangst og ødelægger den herværende Dyrebestand føleligt, hvorved vore Levevilkår forringes. Udfra Sydgrønlands Landsraads og vore egne Synspunkter anmoder vi derfor den danske Regering og selve Domstolen om at støtte Grønlanderne i fuldt Omfang uden Hensyn til fremmede Nationers Fangstinteresser.

For samtlige Fangere: Ole Simon-sen, Cape Stewart, Niels Arke, Cape Hope, Peter Nake, Cape Tobin, Frederik Brandt, Kolonistedet.

II, s. 20 a

CL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Scenshymne
Dagens Nyheder

skriver den 25. JUNI 1932

Østgrønlandsk Protest mod Norge.

Telegram fra samtlige Fangere ved Scoresby Sund.

Fra samtlige grønlandske Fangere ved Scoresby Sund er der i Gaar indløbet følgende Telegram til Grønlands Styrelse:

Efter Offentliggørelse af Sydgrønlands Landsraads Protest imod den norske Okkupation samledes samtlige Fangere den 18. Juni for at udtale deres Tak for den store Statte og Agtpaagivenhed, Sydgrønlands Landsraad har vist ved officielt at tage sig af Østgrønlandernes Livsinteresser. Opmærksomheden henledes paa Tiden umiddelbart før Kolonisationen, hvor fremmed Skibsbesætning under Overvintring ved Angmagssalik havde forskrækket Beboerne ved at bruge Gift i Fangstøjemed i Husenes Nærhed. I Foraaret saas for første Gang fremmede Rævefælder med Gift indenfor det Omraade ved Carlsbergfjord og Davysund, hvor Bjernejagter fra Scoresby Sund aarligt drives, naar Sneforholdene tillader det. Den store Ængstelse, der herved opstod, bevirkede, at de ældre Fangere forbad de Unge at drive Jagt nordpaa af Frygt for at miste deres Hunde.

Der kan derfor ikke protesteres tilstrækkeligt under Sagens Behandling, for at vi kan faa vore Fangstomraader ubeskaaret igen og faa disse befriet for de Fangstmetoder og de Fangstfolk, som hemmer vor Fangst og ødelægger den herværende Dyrebestand føleligt, hvorved vore Levevilkkaar forringes. Ud fra Sydgrønlands Landsraads og vore egne Synspunkter anmoder vi derfor den danske Regering og selve Domstolen om at støtte Grønlanderne i fuldt Omfang uden Hensyn til fremmede Nationers Fangstinteresser.

CL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Dagens Nyheder

Grønlandske Udtalelser.

skriver den.

25 JUNI 1932

Grønland og Danmark

Vi maa endnu en Gang vende tilbage til Advokat, Dr. Smedals Udtalelser om dansk Styre paa Grønland. Hans Paastand paa at være saa godt orienteret i grønlandske Forhold, at han — og norsk offentlig Mening — ikke længere lader sig „snakke rundt“ i denne Sag, lyder jo meget fast og mandig, næsten som om det var Dovregubben selv, der slog Knoerne i Fjeldet. Men der er ingen her i Landet, der har Interesse i at snakke nogen rundt i Spørgsmaalet om dansk Administration paa Grønland. Der skal ikke være noget forborgent i dette Spørgsmaal; thi der behøver ikke at være det. Og havde Dr. Smedal selv orienteret sig tilstrækkeligt vedrørende de Ankepunkter, han fremfører, vilde han rimeligvis have tiet og altsaa fremdeles have gaaet for at være Filosof og Vismand. Nu talte han imidlertid, og saa maa han finde sig i den Bedømmelse af sig som Grønlands-Ekspert, vi gav i Gaar, da vi skrev, at enten er hans Paastand om at være godt orienteret i grønlandske Forhold kompromitterende for ham selv eller — hvis man vil falde tilbage paa den lempeligste Forklaring — lidet overbevisende. Enten taler han mod bedre Vidende, eller ogsaa ved han ikke tilstrækkelig Besked.

Hovedpunktet i den aktuelle Diskussion — det, der øjensynligt ogsaa generer Dr. Smedal og de norske Blade mest — er imidlertid den grønlandske Befolknings egne Udtalelser i Sagen.

Vi tilstaar, at vi lægger megen Vægt paa disse Udtalelser og hilser dem med den yderste Tilfredshed. De kommer som Resultat eller som *Stadfæstelse* af en Politik, hvis Hovednærvæ gennem Aartier har været

en Hensyntagen først og fremmest til den indfødte grønlandske Befolknings egne Interesser.

At dette er Danmarks Politik paa Grønland, staar fast. Naar Dr. Smedal under sine Bestræbelser for at bevise det modsatte mener at have sanket lidt polemisk Spild op i Folketingstidende, skal dette Fund sandelig ikke være ham misundt: der er, naar partipolitiske Modstandere skulde finde Vaaben mod hinanden, i Aarenes Løb sagt mange sælsomme Ting i det danske Folketing, formentlig ogsaa i Stortinget som i enhver anden parlamentarisk Forsamling.

Men Dr. Smedals Fund skal vel ogsaa kun tjene til at bortlede Opmærksomheden fra den Kendserning, der iøvrigt — som vi paapegede det forleden — fremgaar tilstræk-

en Hensyntagen først og fremmest til den indfødte grønlandske Befolkningens egne Interesser.

At dette er Danmarks Politik paa Grønland, staar fast. Naar Dr. Smedal under sine Bestræbelser for at bevise det modsatte mener at have sanket lidt polemisk Spild op i Folketingstidende, skal dette Fund sandelig ikke være ham misundt: der er, naar partipolitiske Modstandere skulde finde Vaaben mod hinanden, i Aarenes Løb sagt mange sælsomme Ting i det danske Folketing, formentlig ogsaa i Stortinget som i enhver anden parlamentarisk Forsamling.

Men Dr. Smedals Fund skal vel ogsaa kun tjene til at bortlede Opmærksomheden fra den Kendsgerning, der iøvrigt — som vi paapegede det forleden — fremgaar tilstrækkelig tydeligt af Dr. Smedals egne Publikationer, at Norge *kun* har Fangstinteresser paa Grønland. Det er netop dette, den indfødte grønlandske Befolkning betragter som en Trusel, rettet mod dens Eksistens.

•

Den norske Presse vil nu mene, at de grønlandske Landsraad har skrevet deres Udtalelser med ført Pen. Det skulde være Danmark, eller nærmere betegnet den grønlandske Styrelse, der har ladet sine *afhængige* i Landsraadene lægge Haand til.

Det er nu ikke altid, tør vi sige, fra *den Side*, Danmark har kendt de grønlandske Landsraad. Styrelsen samarbejder godt med dem; men det er ikke Forsamlinger af Nikkedukker og Ja-Sigere. De har ved mange Lejligheder sagt Styrelsen deres Mening. I en enkelt betydningsfuld Situation har de udtalt sig mod den officielle danske Politik. Det var da Danmarks den Gang to mægtigste Mænd, J. C. Christensen og Stauning, i 1924 gik ind som Garanter for Grønlandstraktaten med Norge. Den norske Presse vil vel ikke hævde, at Landsraadenes Betæneligheder var inspirerede af den daværende danske Regering eller af Grønlands Styrelse?!

I Gaar indløb en ny Udtalelse fra den indfødte grønlandske Befolkning, nemlig fra samtlige grønlandske Fangere ved Scoresby Sund. Vi gengiver den andet Sted i Bladet i Dag. Det er ikke den mindst vægtige af de fremkomne Udtalelser, fordi det her drejer sig om en Kreds af indfødte Fangere, hvis Interesser er direkte truede gennem den norske Aktion. Den taler sit overordentlig tydelige Sprog om Følgerne af et norsk Naboskab, og herefter har da den grønlandske Befolkning baade paa Vestkysten og Østkysten klargjort sit Standpunkt.

Danmark kunde ikke ønske sig smukkere Tilkendegivelser. Det er naturligvis ikke af lutter Uegennyttete, Danmark fastholder sin Suverænetet over hele Grønland. Det danske Folk har ingen økonomisk, men til Gengæld en værdifuld *national* Interesse knyttet til dette: ikke at ville afstaa Strækninger, vi betragter som *dansk Land*. Men vi vil ganske vist heller ikke, medmindre vor Ret bliver underkendt, prisgive en Befolkning, indenfor hvilken vi har indledet et heldbringende, almindelig anerkendt Kolonisationsarbejde, og som nu i denne Situation saa virksomt fuldt tilkendegiver dansk Styre sin Tillid.

*Dagens Nyheder nr 184.
25 juni 1932.*

Østgrønlandsk Protest mod Norge.

Telegram fra samtlige Fangere ved Scoresby Sund.

Fra samtlige grønlandske Fangere ved Scoresby Sund er der i Gaar indløbet følgende Telegram til Grønlands Styrelse:

Efter Offentliggørelse af Sydgrønlands Landsraads Protest imod den norske Okkupation samledes samtlige Fangere den 18. Juni for at udtale deres Tak for den store Støtte og Agtpaagivenhed, Sydgrønlands Landsraad har vist ved officielt at tage sig af Østgrønlændernes Livsinteresser. Opmærksomheden henledes paa Tiden umiddelbart før Kolonisationen, hvor fremmed Skibsbesætning under Overvintring ved Angmagssalik havde forskrækket Beboerne ved at bruge Gift i Fangstøjemed i Husenes Nærhed. I Foraaret saas for første Gang fremmede Rævesælder med Gift indenfor det Omraade ved Carlsbergfjord og Davysund, hvor Bjørnejagter fra Scoresby Sund aarligt drives, naar Sneforholdene tillader det. Den store Ængstelse, der herved opstod, bevirkede, at de ældre Fangere forbød de Unge at drive Jagt nordpaa af Frygt for at miste deres Hunde.

Der kan derfor ikke protesteres tilstrækkeligt under Sagens Behandling, for at vi kan faa vore Fangstomraader ubeskaaret igen og faa disse befriet for de Fangstmeloder og de Fangstfolk, som hemmer vor Fangst og ødelægger den herværende Dyrebestand føleligt, hvorved vore Levevilkaar forringes. Ud fra Sydgrønlands Landsraads og vore egne Synspunkter anmoder vi derfor den danske Regering og selve Domstolen om at støtte Grønlænderne i fuldt Omfang uden Hensyn til fremmede Nationers Fangstinteresser.

CL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Børsen

skriver den

5 JUNI 1932

Østgrønlands- Spørgsmaalet

**Scoresbysund-Fangerne slutter sig
til Sydgrønlands Landsraads
Protest**

*Fra samtlige grønlandske
Fangere ved Scoresbysund er
der Torsdag indløbet følgen-
de Telegram til Grønlands
Styrelse:*

Efter Offentliggørelse af Sydgrønlands Landsraads Protest imod den norske Okkupation samledes samtlige Fangere den 18. Juni for at udtale deres Tak for den store Støtte og Agtpaagivenhed, Sydgrønlands Landsraad har vist ved officielt at tage sig af Østgrønlandernes Livsinteresser. Opmærksomheden henledes paa Tiden umiddelbart før Kolonisationen, hvor fremmed Skibsbesætning under Overvintring ved Angmagesalik havde forskrækket Beboerne ved at hruge Gift i Fangstøjemed i Huse-nes Nærhed. I Foraaret saas for første Gang fremmede Rævefælder med Gift indenfor det Omraade ved Carlsbergfjord og Davysund, hvor Bjerne-jagter fra Scoresbysund aarligt drives, naar Sneforholdene tillader det. Den store Ængstelse, der herved opstod, bevirkede, at de ældre Fangere forbød de unge at drive Jagt nord-paa af Frygt for at miste deres Hunde.

Der kan derfor ikke protesteres tilstrækkeligt under Sagens Behandling, for at vi kan faa vore Fangst-omraader ubeskaaret igen og faa disse befriet for de Fangstmetoder og de Fangstfolk, som hæmmer vore Fangst og ødelægger den herværende Dyrebestand føleligt, hvorved vore Levevilkaar forringes. Ud fra Sydgrønlands Landsraads og vore egne Synspunkter anmoder vi derfor den danske Regering og selve Domstolen om at støtte Grønlanderne i fuldt Omfang uden Hensyn til fremmede Nationers Fangstinteresser.

For samtlige Fangere:

Ole Simonsen, Cape Stewart.

Niels Arke, Cape Hope.

Peter Nake, Cape Tobin.

Fr. Brønlund, Kolonistedet.

CL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Scensbysund
Kristeligt Dagblad

skriver den **25 JUNI 1932**

Mer grønlandsk Protest mod Norge.

**Fangerne ved Scoresbysund
protesterer mod Jagten ved
Gift og kræver Fangstomraa-
derne ubeskaaret tilbage.**

Fra samtlige grønlandske Fangere
ved Scoresbysund er der Torsdag
indløbet følgende Telegram til Grøn-
lands Styrelse:

Efter Offentliggørelse af Sydgrøn-
lands Landsraads Protest imod den
norske Okkupation samledes samt-
lige Fanger den 18. Juni for at udtale
deres Tak for den store Støtte
og Agtpaagivenhed, Sydgrønlands
Landsraad har vist ved officielt at
tage sig af Østgrønlændernes Livs-
interesser. Opmærksomheden hen-
ledes paa Tiden umiddelbart før Ko-
lonisationen, hvor fremmed Skibsbe-
sætning under Overvintring ved Ang-
magssalik havde forskrækket Beboer-
ne ved at bruge Gift i Fangstøjemed
i Husenes Nærhed. I Foraaret saas
for første Gang fremmede Rævefæl-
der med Gift indenfor det Omraade
ved Carlsbergfjord og Davysund,
hvor Bjørnejagter fra Scoresbysund
aarligt drives, naar Sneforholdene
tillader det. Den store Ængstelse, der
herved opstod, bevirkede, at de æl-
dre Fangere forbød de Unge at drive
Jagt nordpaa af Frygt for at miste
deres Hunde.

Der kan derfor ikke protesteres til-
strækkeligt under Sagens Behandling,
for at vi kan faa vore Fangstomraa-
der ubeskaaret igen og faa disse be-
friet for de Fangstmetoder og de
Fangstfolk, som hæmmer vor Fangst
og ødelægger den herværende Dyre-
bestand føleligt, hvorved vore Leve-
vilkaar forringes. Udfra Sydgrøn-
lands Landsraads og vore egne Syns-
punkter anmoder vi derfor den dan-
ske Regering og selve Domstolen om
at støtte Grønlænderne i fuldt Om-
fang uden Hensyn til fremmede Na-
tioners Fangstinteresser.

For samtlige Fangere: Ole Simon-
sen, Cape Stewart. Niels Arke, Cape
Hope. Peter Nake, Cape Tobin. Fre-
derik Brønlund, Kolonistedet.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11.995

Scorsbysund
Bladet:

Berlingske Tidende
af den

skriver den 24 JUNI 1932

Østgrønlandske Fangere protesterer mod Norge.

**De kræver deres Fangst-
omraader ubeskaaret
igen.**

FRA samtlige grønlandske Fangere ved Scoresbysund er der Torsdag indløbet følgende Telegram til Grønlands Styrelse:

Efter Offentliggørelse af Sydgrønlands Landsraads Protest imod den norske Okkupation samledes samtlige Fangere d. 18. Juni for at udtale deres Tak for den store Støtte og Agtpaa-givenhed, Sydgrønlands Landsraad har vist ved officielt at tage sig af Østgrønlandernes Livsinteresser. Opmærksomheden henledes paa Tiden umiddelbart før Kolonisationen, hvor fremmed Skibsbesætning under Overvintring ved Angmagssalik havde forskrækket Beboerne ved at bruge Gift i Fangstøjemed i Husenes Nærhed. I Foraaret saas for første Gang fremmede Rævefælder med Gift indenfor det Omraade ved Carlsbergfjord og Davysund, hvor Bjørnejagter fra Scoresbysund aarligt drives, naar Sneforholdene tillader det. Den store Ængstelse, der herved opstod, bevirkede, at de ældre Fangere forbød de Unge at drive Jagt nordpaa af Frygt for at miste deres Hunde. *II, s. 20*

Der kan derfor ikke protesteres tilstrækkeligt under Sagens Behandling, for at vi kan faa vore Fangstomraader ubeskaaret igen og faa disse befriet for de Fangstmetoder og de Fangstfolk, som hemmer vor Fangst og ødelægger den herværende Dyrebestand føleligt, hvorved vore Levevilkkaar forringes.

Udfra Sydgrønlands Landsraads og vore egne Synspunkter anmoder vi derfor den danske Regering og selve Domstolen om at støtte Grønlanderne i fuldt Omfang uden Hensyn til fremmed Nationers Fangstinteresser.

For samtlige Fangere:

Ole Simonsen,
Cape Stewart.

Niels Arke, Peter Nake,
Cape Hope, Cape Tobin.
Frederik Brønlund,
Kolonistedet.

II, s. 20

Bladet:

Dagens Nyheder

skriver den 24 JUNI 1932

Dr. Smedal fortsætter med Postulaterne.

Alle de gamle Misforstaaelser
føres i Marken igen.

Oslo, Torsdag. R. B.

NORSK TELEGRAMBYRAA med-
deler: Dr. Smedal har afgivet
følgende Kommentarer til Statsmi-
nister Staunings Udtalelser:

1) Naar Statsministeren benægter, at Landsraadene for en overvejende Del bestaar af Folk, som er ansat i det danske Monopolstyres Tjeneste, maa jeg henvise ham til den Beretning, som blev afgivet af den danske Rigsdagsdelegation, som i 1931 besøgte Vestgrønland. Af Beretningen fremgaar, at Sydgrønlands Landsraad i Fjor bestod af 11 Medlemmer, hvoraf kun to var uafhængige af Monopolstyret. Nordgrønlands Landsraad havde 12 Medlemmer, og deraf var 3, eventuelt 4, uafhængige af Monopolstyret. Hertil kommer for begge Raads Vedkommende, at Formanden er den danske Landsfoged, som leder Møderne og deltager i Afstemningen. Selv om denne Sammensætning af Landsraadene skulde være ukendt for Statsministeren, som for Resten ogsaa er Minister for Grønland, er den ikke ukendt hverken for hans Landsmænd eller for Grønlænderne. Baade fra dansk og grønlandsk Side er fremkommet Udtalelser, som klart viser, at Monopolstyret har det i sin Magt at faa vedtaget de Beslutninger af Landsraadene, som det ønsker. Eksempler paa saadanne Udtalelser har jeg nævnt i et Interview med „Aftenposten“ den 18. Juni 1932.

„Plyndring“ af Grønlænderne.

2) Statsminister Stauning udtaler, at han ikke har noget imod at blive mindet om, at han i 1911 betegnede Købet af de grønlandske Produkter som en „Plyndring“. Nu skal derimod Forholdene — takket være hans Kritik — være blevet helt forandrede. Det maa da være tilladt at gøre opmærksom paa, at saa sent som i Oktober 1921 blev Danmarks Behandling af Grønlænderne i det danske Folketing betegnet som en „forfærdelig Udbytning“.

I 1921 begyndte Konflikten med Norge, og efter den Tid kan man jo ikke længere vente aabenhjertige Udtalelser. Da Priserne paa Ræveskind særlig har været draget frem, skal jeg nævne, at for Blaaræveskind af 1., 2., 3. og 4. Kvalitet har Monopolstyret de senere Aar betalt Grønlænderne henholdsvis 25, 15, 10 og 1 Kr. For et Skind af 1. Kvalitet opnaaedes paa Monopolstyrets Auktioner i København i 1932 750 Kr., i 1931 1000 Kr., i 1930 1000 Kr. og i 1929 1400 Kr. I 1924, som var et særlig godt Aar for Salg af Skind, betaltes en Gennemsnitspris af 848 Kr. for Blaaræveskind af 3. Kvalitet. Disse havde Monopolstyret købt af Grønlænderne for 6 Kr. pr. Stk. Det synes derfor, som om Statsminister Staunings Udtalelse fra 1911 fremdeles har sin Berettigelse.

Hr. Smedals Forstaaelse af Regnskabet.

3) Statsminister Stauning har bedt om nærmere Forklaring af min Udtalelse om Grønlændernes Bidrag til videnskabelige Ekspeditioner i de sidste 5 Aar. Jeg skal da henvise til det trykte danske Statsregnskab. Det fremgaar af dette (se den specielle Paragraf om Grønland, Udgiftspost 2, Administration), at der vedrørende Grønland er opført Udgifter til et samlet Beløb af 610,791 Kr. 57 Øre som vedrørende videnskabelige Ekspeditioner og dermed beslægtede For-

Og Knud Oldendow, som lige til i Fjor var Landsfoged i Sydgrønland og saaledes Formand for det sydgrønlandske Landsraad, fremhæver i sin Bog „Den grønlandske Samfundslære“, som blev udgivet 1931, Side 175, „at Arbejdsløshed kendes ikke, idet man tværtimod har maattet sætte adskillige Arbejder i Bero af Mangel paa Arbejdskraft.“

„Vi er nu saa orienteret —!“

Det forholder sig heller ikke saaledes, som Stauning søger at give det Udseende af, at den grønlandske Befolkning er henvist til Jagt. En meget betydelig Del af Befolkningen lever af Fiskeri, og dette Erhverv forudsætter ikke, at Menneskene flakker om paa uhyre Landomraader. Knud Oldendow skriver i sin nævnte Bog, at „Befolkningen i Fiskeriet med Rette ser Grønlands kommende Hovedernæringsvej.“ Stauning bør vide, at vi nu i Norge er saa vel orienteret, at vi ikke lader os snakke rundt i denne Sag. Placering af Indfødte langs Østgrønlands tidligere folketomme Kyst er en politisk Foranstaltning fra dansk Side, rettet mod Norge. Denne Politik vækker her i Landet Følelser, som det bliver Danmarks egen Sag at overveje, om det længere vil ignorere.

5) Mine Udtalelser om Fredningsbestemmelser fastholdes, og jeg maa her henvise Stauning til de Forhandlinger, som har været ført om denne Sag.

Lutter gamle Misforstaaelser.

Vi spurgte i Aftes Statsminister Stauning, om han ønskede at knytte nogen Bemærkning til disse Udtalelser, men Statsministeren skulde rejse og mente nok, at Udtalelserne kunde taale at ataa ubesvarede en Dags Tid!

Imidlertid er de Paastande, Hr. Smedal fremsætter her, saa gammelkendte, at enhver, der er nogenlunde inde i grønlandske Forhold, véd, hvor uholdbare de er. Landsraadene vælges af den grønlandske Befolkning. Af Vælgerne er der mellem 50 og 60 Gange saa mange Grønlændere som Danske. Altsaa er Styrelsen uden Indflydelse paa Sammensætningen. At Grønlænderne mener sig bedst repræsenteret ved de valgte, hænger muligvis sammen med, at disse gennemgaaende er de mest oplyste. Hvad man ogsaa kan opleve med parlamentariske Forsamlinger udenfor Grønland.

Ogsaa Omtalen af Priserne paa Ræveskind er et gammelt kendt Fif. Sammenhængen er, at der indhandles 70 pCt. Skind som „Nr. 1“. Hernede udbruges kun nogle faa Procent i denne Klasse. Ikke desmindre tjenes der vir-

og grønlandske Side er fremkommet Udtalelser, som klart viser, at Monopolstyret har det i sin Magt at faa vedtaget de Beslutninger af Landsraadene, som det ønsker. Eksempler paa saadanne Udtalelser har jeg nævnt i et Interview med „Aftenposten“ den 18. Juni 1932.

”Plyndring“ af Grønlænderne.

2) Statsminister Stauning udtaler, at han ikke har noget imod at blive mindet om, at han i 1911 betegnede Købet af de grønlandske Produkter som en „Plyndring“. Nu skal derimod Forholdene — takket være hans Kritik — være blevet helt forandrede. Det maa da være tilladt at gøre opmærksom paa, at saa sent som i Oktober 1921 blev Danmarks Behandling af Grønlænderne i det danske Folketing betegnet som en „forfærdelig Udbytning“.

I 1921 begyndte Konflikten med Norge, og efter den Tid kan man jo ikke længere vente aabenhjertige Udtalelser. Da Priserne paa Ræveskind særlig har været draget frem, skal jeg nævne, at for Blaaræveskind af 1., 2., 3. og 4. Kvalitet har Monopolstyret de senere Aar betalt Grønlænderne henholdsvis 25, 15, 10 og 1 Kr. For et Skind af 1. Kvalitet opnaaedes paa Monopolstyrets Auktioner i København i 1932 750 Kr., i 1931 1000 Kr., i 1930 1000 Kr. og i 1929 1400 Kr. I 1924, som var et særlig godt Aar for Salg af Skind, betaltes en Gennemsnitspris af 848 Kr. for Blaaræveskind af 3. Kvalitet. Disse havde Monopolstyret købt af Grønlænderne for 6 Kr. pr. Stk. Det synes derfor, som om Statsminister Staunings Udtalelse fra 1911 fremdeles har sin Berettigelse.

Hr. Smedals Forstaaelse af Regnskabet.

3) Statsminister Stauning har bedt om nærmere Forklaring af min Udtalelse om Grønlændernes Bidrag til videnskabelige Ekspeditioner i de sidste 5 Aar. Jeg skal da henvise til det trykte danske Statsregnskab. Det fremgaar af dette (se den specielle Paragraf om Grønland, Udgiftspost 2, Administration), at der vedrørende Grønland er opført Udgifter til et samlet Beløb af 610,791 Kr. 57 Øre som vedrørende videnskabelige Ekspeditioner og dermed beslægtede Formaal. Af dette Beløb angaar 131,006 Kr. 33 Øre Regnskabsaaet 1926—27, 66,646 Kr. 14 Øre Regnskabsaaet 1927—28, 180,138 Kr. 36 Øre Regnskabsaaet 1928—29, 89,568 Kr. 80 Øre Regnskabsaaet 1929—30 og 143,431 Kr. 94 Øre Regnskabsaaet 1930—31. Naar jeg i Interviewet nævnte 630,000 Kr., er denne Sum, som man forstaar, en Ubetydelighed for høj, og Unøjagtigheden skyldes en Erindringsfejl. Med Hensyn til Angivelsen af Tilskud fra den danske Stat til Grønland vil det ikke falde let at bortforklare de Resultater af Mellemsregnskabet, som fremgaar af de trykte danske Statsregnskaber.

4) Statsminister Stauning fremstiller Sagen, som om det er nødvendigt, at Østgrønland er et „Reserveomraade“ for den voksende grønlandske Befolkning. Hertil er at sige, at i Vestgrønland, hvor den altovervejende Del af Befolkningen lever, findes der ikke noget Befolkningsoverskud, som har nye Landomraader behov. Jeg minder om, at den danske Grønlands-sagkyndige *Peder Freuchen* i 1926 udtalte, at Fiskerigdommen uden for Vestgrønland „vil være i Stand til at ernære Befolkningen og dens naturlige Tilvækst i uoverskuelig Fremtid“ (se „Politiken“ den 9. September 1926), fra den allersidste Tid foreligger der en Række Udtalelser fra dansk Side om, at Befolkningen paa Vestgrønland er for lille til at kunne udnytte Landets Rigdomskilder. Inspektør *O. Bendixen* skriver for Eksempel i sin Bog „Grønlandsfiskeriet, dets Historie og Fremtidsmuligheder“, som udkom i 1920, Side 81: „Landet er for tyndt og spredt befolket til at kunne udnytte de rige Muligheder.“

Det forholder sig heller ikke saaledes, som Stauning søger at give det Udseende af, at den grønlandske Befolkning er henvist til Jagt. En meget betydelig Del af Befolkningen lever af Fiskeri, og dette Erhverv forudsætter ikke, at Menneskene flakker om paa uhyre Landomraader. Knud Oldendow skriver i sin nævnte Bog, at „Befolkningen i Fiskeriet med Rette ser Grønlands kommende Hovedernæringsvej.“ Stauning bør vide, at vi nu i Norge er saa vel orienteret, at vi ikke lader os snakke rundt i denne Sag. Placering af Indfødte langs Østgrønlands tidligere folketomme Kyst er en politisk Foranstaltning fra dansk Side, rettet mod Norge. Denne Politik vækker her i Landet Følelser, som det bliver Danmarks egen Sag at overveje, om det længere vil ignorere.

5) Mine Udtalelser om Fredningsbestemmelser fastholdes, og jeg maa her henvise Stauning til de Forhandlinger, som har været ført om denne Sag.

Lutter gamle Misforstaaelser.

Vi spurgte i Aftes Statsminister Stauning, om han ønskede at knytte nogen Bemærkning til disse Udtalelser, men Statsministeren skulde rejse og mente nok, at Udtalelserne kunde taale at staa ubesvarede en Dags Tid!

Imidlertid er de Paastande, Hr. Smedal fremsætter her, saa gammelkendte, at enhver, der er nogenlunde inde i grønlandske Forhold, véd, hvor uholdbare de er. Landsraadene vælges af den grønlandske Befolkning. Af Vælgerne er der mellem 50 og 60 Gange saa mange Grønlændere som Danske. Altsaa er Styrelsen uden Indflydelse paa Sammensætningen. At Grønlænderne mener sig bedst repræsenteret ved de valgte, hænger muligvis sammen med, at disse gennemgaaende er de mest oplyste. Hvad man ogsaa kan opleve med parlamentariske Forsamlinger udenfor Grønland.

Ogsaa Omtalen af Priserne paa Ræveskind er et gammelt kendt Fif. Sammenhængen er, at der indhandles 70 pCt. Skind som „Nr. 1“. Hernede udbringes kun nogle faa Procent i denne Klasse. Ikke desmindre tjenes der virkelig meget paa Skindene, men denne Fortjeneste medgaar (og langt mere) til at holde Priserne paa de øvrige grønlandske Produkter oppe. Ræveskindene købes praktisk talt kun paa to Stationer, men til Gengæld betaler Handelen overalt paa Grønland mere for, hvad den køber, end Markedet tillader. F. Eks. betales der i hele Landet højere Pris for Fisk til Saltning, end der betales i Finmarken i Norge! Derved hæves hele den grønlandske Befolknings økonomiske Niveau.

Advokat Smedals Undersøgelser af det danske Regnskab vedrørende Grønland maa være standset paa et lidt for tidligt Tidspunkt. Nemlig inden han opdagede, at Midlerne, der indbetales fra den rent danske Kryolitvirksomhed, indgaar paa det samme Regnskab. Man kan altsaa saaledes fuldt saa rigtigt hævde, at det er de af denne rent danske Virksomhed indtjente Penge, der gaar til Grønlands videnskabelige Udforskning.

Endelig er Hr. Smedals Paastand om at være godt orienteret i grønlandske Forhold enten kompromitterende eller lidet overbevisende. Thi enten fortier han, at han véd, eller ogsaa véd han virkelig ikke, at det grønlandske Fiskeri er undergivet periodiske Svingninger af en saadan Art, at det til Tider fuldstændigt ophører. Det er en urokkelig Kendsgerning, at der i de sidste hundrede Aar har været tre Perioder, hver paa nogle Aar, hvor Fiske-

riet — som nu — har floreret, og at det i mellemliggende Aarrækker har været aldeles opgivet, fordi Bestanden forsvandt. Derfor er det nødvendigt at holde Land i Reserve til Jægerne, og derfor er det nødvendigt at forhindre norske Fangstfolk i ved Stryknin at ødelægge Jagtmulighederne.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Socialdemokraten

skriver den 24 JUNI 1932

Dr. Smedal
kommenterer.

En Udtalelse, der tyder paa, at
man stadig har det varmt i
norrøne Kredse.

Gennem Norsk Telegrambureau har Dr. Smedal udsendt en længere Udrødning, som han kalder Kommentarer til Statsminister Staunings Udtalelser. Vi finder ingen Anbedning til at gengive hele den lange Artikel, saa meget desto mindre, som vi ikke kan indse, den paa noget Punkt rokker ved Udtalelser, den danske Statsminister har fremsat. Vi kan derfor nøjes med at nævne, at Hr. Smedal stadig mener, de grønlandske Landsraad overvejende bestaar af Folk, der er ansat i det danske Monopolstyres Tjeneste. Videre mener den norske Grønlands-Eksport, at Danmark udnytter Grønlanderne, noget han dog af gode Grunde undlader at bevise. Hans Paastand om, at Placering af Indfødte langs Østgrønlands Kyst er en politisk Foranstaltning rettet mod Norge, tyder paa, at man stadig har det meget varmt i norrøne Kredse i gamle Norge. En Afsvaling synes tiltrængt.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:
Berlingske Tidende

skriver den

24 JUNI 1932

Dr. Smedal i Polemik mod Hr. Stauning.

*Et udførligt Svar paa nogle
Udtalelser af Statsministeren.*

FOR nogle Dage siden angreb den norske Advokat, Dr. Smedal, i Oslo-Bladene den Resolution, der var vedtaget af det grønlandske Landsraad i Tilslutning til Danmark. Dr. Smedal fremdrog nogle tidligere Udtalelser af Statsminister Stauning om Danmarks Behandling af Grønlænderne og hævdede, at Grønlænderne i de sidste fem Aar havde betalt 630,000 Kr. til videnskabelige Ekspeditioner. Ogsaa Landsraadets Sammensætning kritiserede Hr. Smedal.

Herpaa svarede Statsminister Stauning i en Bladudtalelse, at hans Kritik i sin Tid havde baaret Frugt, at Hr. Smedals Omtale af Pengene trængte til en Forklaring, og at det grønlandske Landsraad var valgt af den grønlandske Befolkning ved almindelig Valgret.

Nu har Hr. Smedal gennem Norsk Telegrambyraa udsendt et Svar, der vilde fylde adskillige Avisspalter. Hovedpunkterne deri er, at han hævder, at kun et Faatal af Landsraadets Medlemmer er uafhængige af Monopolstyret, at Hr. Staunings Kritik i 1911 af „Plyndringen“ af Grønlænderne fremdeles er berettiget, naar man ser de Priser, Grønlænderne faar for deres Varer, og dem Kompagniet opnaar, at de grønlandske Tilskud til Ekspeditioner fremgaar af det danske Statsregnskab, og at Placeringen af Indfødte langs Grønlands Østkyst er en politisk Foranstaltning fra Danmark, rettet mod Norge.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Scorebysund
Bladet:

Ekstrabladet

skriver den **24 JUNI 1932**

ØSTGRØNLAND SLUTTER OP BAG DE TO LANDSRAAD!

En Protest mod „fremmedes“ Giftjagter i Scoresbysund-Området.

Fra samtlige grønlandske Fangere ved Scoresbysund er der Torsdag indløbet et Telegram til Grønlands Styrelse, hvori det bl. a. hedder:

Opmærksomheden henledes paa Tiden umiddelbart før Kolonisationen, hvor fremmed Skibsbesætning under Overvintring ved Angmagssalik havde forskrækket Beboerne ved at bruge Gift i Fangstøjemed i Husenes Nærhed. I Foraaret saås for første Gang fremmede Rævefælder med Gift inden for det Område ved Carlsbergfjord og Davysund, hvor Bjørnejagter fra Scoresbysund aarligt drives, naar Sneforholdene tillader det. Den store Ængstelse, der herved opstod, bevirkede, at de ældre Fangere forbød de unge at drive Jagt nordpaa af Frygt for at miste deres Hunde.

Der kan derfor ikke protesteres tilstrækkeligt under Sagens Behandling for at vi kan faa vore Fangsomraader ubeskaaret igen og faa disse befriet for de Fangstmetoder og de Fangsfolk, som hæmmer vor Fangst og ødelægger den herværende Dyrebestand føleligt, hvorved vore Levevilkår forringes.

Aftenposten 312.
24 juni 1932.

De grønlandske landsråd og det danske monopol.

Et gjensvar fra dr. Smedal til statsminister Stauning.

Det svar som statsminister Stauning er fremkommet med i anledning av dr. Smedals uttalelser til N. T. B. forleden er blitt forelagt dr. Smedal som gir det følgende kommentar:

1. Når statsminister Stauning be- nekter at landsrådene for en over- veiende del består av folk ansatt i det danske monopolstyres tjeneste, må jeg henvise ham til den beret- ning som er avgitt av den danske riksdagsdelegasjon som i 1931 be- søkte Vest-Grønland. Av beretnin- gen fremgår at Syd-Grønlands landsråd ifjor bestod av 11 medlem- mer hvorav bare to var uavhengige av monopolstyret. Nord-Grøn- lands landsråd hadde 12 medlem- mer, og derav var tre, muligens fire, uavhengige av monopolstyret. Her- til kommer for begge råds vedkom- mende at formannen er den danske landsfoged som leder møtene og deltar i avstemningene.

Selv om denne sammensetning av landsrådene skulde være ukjent for statsminister Stauning, som for- resten også er minister for Grøn- land, er den ikke ukjent hverken for hans landsmenn eller for grøn- lendinger. Både fra dansk og grøn- landsk hold er fremkommet utta- lelser som klart viser at monopol- styret har det i sin makt å få ved- tatt de beslutninger av landsråde- ne som det ønsker. Eksempler på slike uttalelser har jeg nevnt i et intervju med Aftenposten for 18. juni i år.

2. Statsminister Stauning sier at han ikke har noget imot å bli min- net om at han i 1911 betegnet kjø- pet av de grønlandske produkter som en «plyndring». Nu skal derimot forholdene takket være hans kritikk være blitt helt foran- dret.

Det må da være tillatt å gjøre oppmerksom på at så sent som i ok- tober 1921 blev Danmarks behand- ling av grønlandinger i det danske folketing betegnet som en «for- ferdelig utbytning». I 1921 begynte konflikten med Norge, og efter den tid kan man jo ikke len- ger vente åpenhjertige uttalelser.

Da prisene på reveskinn særlig har været trukket frem, skal jeg nevne at for blårevskinn av 1ste, 2den, 3dje og 4de kvalitet har Mo- nopolstyret i de senere år betalt grønlandingene henholdsvis 25 kr., 15 kr., 10 kr. og 1 kr.

For et skinn av 1ste kvalitet op- nåddes på Monopolstyrets auksjo- ner i København i 1932 750 kr., i 1931 1000 kr., i 1930 1000 kr. og i 1929 1400 kr.

I 1924 som var et særlig godt år for salg av skinn, blev det betalt en gjennomsnittspris av 848 kroner for blårevskinn av 3dje kvalitet. Disse

hadde Monopolstyret kjøpt av grønlandinger for 6 kr. pr. stykke.

Det synes derfor som om stats- minister Staunings uttalelse fra 1911 fremdeles har sin berettigelse.

3. Hr. Stauning har bedt om en nærmere forklaring av min uttalel- se om grønlandingenenes bidrag til vi- denskapelige ekspedisjoner i de siste fem år. Jeg skal da henvise til det trykte danske statsregnskap. Det fremgår av dette (se den spesielle paragraf om Grønland, utgiftspost 2, administrasjon) at vedkommende Grønland er postert utgifter til et samlet beløp av 610,791.57 som ved- rører videnskapelige ekspedisjoner og dermed beslektede formål. Av dette beløp angår 131,006.33 regn- skapsåret 1926—27, 66,646.14 regn- skapsåret 1927—28, 180,138.36 regn- skapsåret 1928—29, 89,568.80 regn- skapsåret 1929—30 og 143,431.94 regnskapsåret 1930—31.

Når jeg i intervjuet nevnte 630,000, er denne sum som man for- står en ubetydelighet for høi, og unøiaktigheten skyldtes en erin- dringsfeil.

Med hensyn til det angivelige tilskudd fra den danske stat til Grønland vil det falle lett å bort- forklare de resultater av mellem- regnskapet mellem Danmark og Grønland som fremgår av de trykte danske statsregnskaper.

4. Hr. Stauning fremstiller sa- ken slik at det er nødvendig at Østgrønland er et «reserveområde» for den voksende grønlandske be- folkning. Hertil er å si at i Vest- Grønland hvor den alt overveiende del av befolkningen lever, finnes ik- ke noget befolkningsoverskudd som har behov for nye landområder. Jeg minner om at den danske Grøn- landskyndige Peter Freuchen i 1926 uttalte at fiskerigdommen uten- for Vestgrønland «vil være i Stand til at ernære Befolkningen og dens naturlige Tilvækst i overskuelig Fremtid». (Politiken for 9. septem- ber 1926.)

Fra den allersiste tid foreligger en rekke uttalelser fra dansk side om at befolkningen på Vestgrøn- land er for liten til å kunne utnytte landets rigdomskilder. Inspektør O. Bendixen sier f. eks. i sin bok «Grønlandsfiskeriet, dets Historie og Fremtidsmuligheder» som utkom i 1930 (s. 81): «Landet er for tyndt og spredt befolket til at kunne ud- rytte dets rige Muligheder ....» Og Knud Oldendow som like til ifjor var landsfoged i Sydgrønland og således formann for det sydgrøn- landske landsråd, fremholder i sin bok «Den grønlandske Samfunds- lære» som blev utgitt i 1931 (s. 175): «Arbejdsløshed kendes ikke, idet man tværtimod har maattet sætte adskillige Arbejder i Bero av Man- gel paa Arbejdskraft».

Det er heller ikke så som hr. Stauning søker å gi det utseende av at den grønlandske befolkning er henvist til jakt. En meget be- tydelig del av befolkningen lever av fiskeri, og dette erhverv forutsetter ikke at menneskene flakker om på uhyre landområder. Knud Olden- dow sier i sin nevnte bok at «Be- folkningen i Fiskeriet med rette ser Grønlands kommende Hovednær- ingsvej».

Hr. Stauning bør vite at vi nu i Norge er så vel orientert at vi lar oss ikke snakke rundt i denne sak. Plasering av innfødte langs Øst- Grønlands tidligere folketemme kyst

er en politisk foranstaltning fra dansk side, rettet mot Norge. Den- ne politikk vekker her i landet fø- lelser som det blir Danmarks egen sak å overveie om det lenger vil ignorere.

5. Mine uttalelser om frednings- bestemmelser fastholdes, og jeg må her henvise hr. Stauning til de for- handlinger som har været ført om denne sak.

24 juni 1932

Vi lar oss ikke snakke rundt i Grønlands-saken.

Advokat Smedal imøtegår statsminister Stauning.

Det svar som statsminister Stauning er fremkommet med i anledning av dr. Smedals uttalelser til N. T. B. forleden, er blitt forelagt dr. Smedal som gir det følgende kommentar:

1. Naar statsminister Stauning benekter at landsraadene for en overveiende del bestaar av folk ansatt i det danske monopolstyres tjeneste, maa jeg henvise ham til den beretning som er avgitt av den danske riksdagsdelegasjon som i 1931 besøkte Vest-Grønland. Av beretningen fremgaar at Syd-Grønlands landsraad ifjor bestod av 11 medlemmer, hvorav bare to var uavhengige av monopolstyret. Nord-Grønlands landsraad hadde 12 medlemmer, og derav var tre, muligens fire, uavhengige av monopolstyret. Her til kommer for begge raads vedkommende at formannen er den danske landsfoged som leder møtene og deltar i avstemningene.

Selv om denne sammensetning av landsraadene skulde være ukjent for statsminister Stauning, som forresten ogsaa er minister for Grønland, er den ikke ukjent hverken for hans landsmenn eller for grønlandinger. Baade fra dansk og grønlandsk hold er fremkommet uttalelser som klart viser at monopolstyret har det i sin makt aa faa vedtatt de beslutninger av landsraadene som det ønsker. Eksempler paa slike uttalelser har jeg nevnt i et intervju med «Aftenposten» for 18. juni iaar.

2. Statsminister Stauning sier at han ikke har noget imot aa bli minnet om at han i 1911 betegnet kjøpet av de grønlandske produkter som en «plyndring». Nu skal derimot forholdene takket være hans kritikk være blitt helt forandret.

Det maa da være tillatt aa gjøre opmerksom paa at saa sent som i oktober 1921 blev Danmarks be-

Advokat Gustav Smedal.

handling av grønlandinger i det danske folketing betegnet som en «forferdelig utbytning». I 1921 begynte konflikten med Norge, og efter den tid kan man jo ikke lenger vente aapenhjertige uttalelser.

Da prisene paa reveskinn særlig har været trukket frem, skal jeg nevne at for blaarevskinn av 1., 2., 3. og 4. kvalitet har monopolstyret i de senere aar betalt grønlandingene henholdsvis 25 kr., 15 kr., 10 kr. og 1 kr.

For et skinn av 1. kvalitet opnaaddes paa monopolstyrets auksjoner i Kjøbenhavn i 1932 750 kr., i 1931 1000 kr., i 1930 1000 kr. og i 1929 1400 kr.

I 1924 som var et særlig godt aar for salg av skinn, blev det betalt en gjennemsnittspris av 848 kroner for blaarevskinn av 3. kvalitet. Disse hadde monopolstyret kjøpt av grønlandinger for 6 kr. pr. stykke.

Det synes derfor som om statsminister Staunings uttalelse fra 1911 fremdeles har sin berettigelse.

3. Hr. Stauning har bedt om en nærmere forklaring av min uttalelse om grønlandingenes bidrag til videnskabelige ekspedisjoner i de siste fem aar. Jeg skal da henvise til det trykte danske statsregnskap. Det fremgaar av dette (se den spesielle paragraf om Grønland, utgiftspost 2, administrasjon) at vedkommende Grønland er postert utgifter til et samlet beløp av kr. 610,791.57 som vedrører videnskabelige ekspedisjoner og dermed beslektede formaal. Av dette beløp angaar kr. 131,006.33 regnskapsaaret 1926—27, kr. 66,646.14 regnskapsaaret 1927—28, kr. 180,138.36 regnskapsaaret 1928—29, kr. 89,568.30 regn-

benekter at landsraadene for en overveiende del bestaar av folk ansatt i det danske monopolstyres tjeneste, maa jeg henvise ham til den beretning som er avgitt av den danske riksdagsdelegasjon som i 1931 besøkte Vest-Grønland. Av beretningen fremgaar at Syd-Grønlands landsraad ifjor bestod av 11 medlemmer, hvorav bare to var uavhengige av monopolstyret. Nord-Grønlands landsraad hadde 12 medlemmer, og derav var tre, muligens fire, uavhengige av monopolstyret. Her-til kommer for begge raads vedkommende at formannen er den danske landsfoged som leder møtene og deltar i avstemningene.

Selv om denne sammensetning av landsraadene skulde være ukjent for statsminister Stauning, som forresten ogsaa er minister for Grønland, er den ikke ukjent hverken for hans landsmenn eller for grønlandinger. Baade fra dansk og grønlandsk hold er fremkommet uttalelser som klart viser at monopolstyret har det i sin makt aa faa vedtatt de beslutninger av landsraadene som det ønsker. Eksempler paa slike uttalelser har jeg nevnt i et intervju med «Aftenposten» for 18. juni iaar.

2. Statsminister Stauning sier at han ikke har noget imot aa bli minnet om at han i 1911 betegnet kjøpet av de grønlandske produkter som en «plyndring». Nu skal derimot forholdene takket være hans kritikk være blitt helt forandret.

Det maa da være tillatt aa gjøre opmerksom paa at saa sent som i oktober 1921 blev Danmarks be-

Advokat Gustav Smedal.

handling av grønlandinger i det danske folketing betegnet som en «forferdelig utbytning». I 1921 begynte konflikten med Norge, og efter den tid kan man jo ikke lenger vente aapenhjertige uttalelser.

Da prisene paa reveskinn særlig har været trukket frem, skal jeg nevne at for blaarevskinn av 1., 2., 3. og 4. kvalitet har monopolstyret i de senere aar betalt grønlandingerne henholdsvis 25 kr., 15 kr., 10 kr. og 1 kr.

For et skinn av 1. kvalitet opnaaddes paa monopolstyrets auksjoner i København i 1932 750 kr., i 1931 1000 kr., i 1930 1000 kr. og i 1929 1400 kr.

I 1924 som var et særlig godt aar for salg av skinn, blev det betalt en gjennemsnittspris av 848 kroner for blaarevskinn av 3. kvalitet. Disse hadde monopolstyret kjøpt av grønlandinger for 6 kr. pr. stykke.

Det synes derfor som om statsminister Staunings uttalelse fra 1911 fremdeles har sin berettigelse.

3. Hr. Stauning har bedt om en nærmere forklaring av min uttalelse om grønlandingenenes bidrag til videnskabelige ekspedisjoner i de siste fem aar. Jeg skal da henvise til det trykte danske statsregnskap. Det fremgaar av dette (se den spesielle paragraf om Grønland, utgiftspost 2, administrasjon) at vedkommende Grønland er postert utgifter til et samlet beløp av kr. 610,791.57 som vedrører videnskabelige ekspedisjoner og dermed beslektede formaal. Av dette beløp angaar kr. 131,006.33 regnskapsaaret 1926—27, kr. 66,646.14 regnskapsaaret 1927—28, kr. 180,138.36 regnskapsaaret 1928—29, kr. 89,568.30 regnskapsaaret 1929—30 og kr. 143,431.94 regnskapsaaret 1930—31.

Naar jeg i intervjuet nevnte kr. 630,000, er denne sum som man forstaar en ubetydelighet for høi, og unøiaktigheten skyldtes en erindringsfeil.

Med hensyn til det angivelige tilskudd fra den danske stat til Grønland vil det falle lett aa bortforklare de resultater av mellemregnskapet mellem Danmark og Grønland som fremgaar av de trykte danske statsregnskaper.

4. Hr. Stauning fremstiller saken slik at det er nødvendig at

Den 17de Mai nr 144.
24 juni 1932.

Dr. Smedal dokumenterer at „landsraada“ er talerøyr for monopolstyret.

Skinn blir selde paa auksjonane i Kjøbenhavn for 3—400 gonger so mykje som grønlandingane faar.

Sitat fraa danske kjeldor og sakkunnige slær i hel paastanda aat statsminister Stauning.

Det svaret som statsminister Stauning kom med er lagt fram for dr. Smedal som har kome med nokre merknader.

1) Naar det gjeld landsraada viser dr. Smedal til fraasegna fraa den danske riksdagsdelegasjonen som vitja Vestgrønland i 1931. Meldinga syner at i Sydgrønlands Landsraad var det 11 medlemmer, av dei var berre 2 ubundne av monopolstyret. Nordgrønlands Landsraad hadde 12 medlemmer, av dei var tri, kanskje fire, ubundne av monopolstyret. Til det kjem at den danske landsfuten er formann i raada, styrer møta og er med i røystingane. Baade fraa dansk og grønlandsk hald har det kome utsegner som klaart syner at monopolstyret har i si makt aa faa gjort slike vedtak av landsraada som det ynskjer. Døme paa dette er synt i eit intervju med «Aftenposten» 18. juni.

2) Statsminister Stauning segjer han har ikkje noko imot aa bli mint um at han i 1911 kalla kjøpet av grønlandske varor for «plyndring». Men no skal tilstandet talka vere kritikkens hans ha vorte heilt umsnutt.

So seint som i oktober 1921 vart maaten Danmark for fram mot grønlandingane paa, i det danske folketinget kalla for «en forfærdelig Udbytning». I 1921 byrja konflikten med Noreg, og etter den tid kunde ein ikkje venta slike

openhjarta utsegner.

For blaarevskinn av 1, 2, 3. og 4. kvalitet har monopolstyret dei seinare aara betalt grønlandingane 25, 15, 10 og 1 kr. For eit skinn av 1. kvalitet fekk dei paa auksjonane som monopolet heldt i Kjøbenhavn i 1932 750 kr., i 1931 1000 kr., i 1930 1000 kr. og i 1929 1400 kr. I 1924 som var eit serleg godt aar for skinnsal, vart det betalt ein jamndaspris paa 848 kr. for blaarevskinn av 3. kvalitet. Desse hadde monopolstyret kjøpt av grønlandingane for 6 kr. stykket. Det synest diifor som det statsminister Stauning sa i 1911 framleis slær till.

3) Hr. Stauning har bede um ei nærmare forklaring paa det som var sagt um tilskotet grønlandingane ytte til vitskaplege ekspedisjonar dei siste fem aara. Den prenta danske statsrekneskapen syner (etter den serlege paragrafen um Grønland, utgiftspost 2, administrasjon) at dei for Grønland er postert utgifter paa i alt 610 791,57 kr. som gjeld vitskaplege ekspedisjonar og fyremaal som

Framhald paa 3. sida.

Grønlands kommende Hovednæringsvejs.

Vi let oss ikkje no tala rundt i denne saka. Aa plasera innfødde langs med den fyrr folketome Austgrønlandskysten var ei politisk raadgjerd frå dansk side, rett mot Noreg. Det blir Danmarks sak um det vil ignorera dei kjenslone dette vekker her i landet.

5) Dr. Smedal held fast ved det han sa um fredingsfyresegnene og viser til tingingane i saka.

Dr. Smedal dokumenterer.

Framhald fraa 1. sida.

grensar inn under det. Av dette gjeld 131 006,33 rekneskapsaaret 1926—27, 66 646,14 rekneskapsaaret 1927—28, 180 138,36 rekneskapsaaret 1928—29, 89 568,80 rekneskapsaaret 1929—30 og 143 431,94 rekneskapsaaret 1930—31.

I intervjuet vart nemnt litt for mykje for skuld ei mishugsing.

Naar det gjeld det paastaatte tilskotet fraa den danske staten til Grønland, vil det falla lett aa burtforklaara dei resultata av millomrekneskapen millom Danmark og Grønland som gaar fram or dei prenta danske statsrekneskapane.

4) Hr. Stauning segjer det slik at det er naudsynt aa ha Austgrønland som eit reserveumraade for det veksande grønlandske folket. Til dette er aa segja at paa Vestgrønland der storparten av folket lever, finst det ikkje noko folkeoverskot som har bruk for nye landumraade. Den danske Grønlandssakkunnige Peter Freuchen sa i 1926 at fiskerikdomen utanfor Vestgrønland «vil være i Stand til at ernære Befolkningen og dens naturlige Tilvækst i overskuelig Fremtid». («Politikens» for 9. september 1926).

Fraa den aller siste tida ligg det fyre ei rkkje fraasegner frå dansk side um at folketalet paa Vestgrønland er for lite til aa kunna nytta ut rikdomskjeldene i landet. Inspektør O. Bendixen segjer t.d. i boka si «Grønlandsfiskeriet, dets Historie og Fremtidsmuligheder» som kom i 1930 (s. 81): «Landet er for tyndt og spredt befolket til at kunne udnytte dets rige Muligheder...» Og Knud Oldendow som heilt til i fjor var landsfut i Sudgrønland og soleis formann for det sudgrønlandske landsraadet, held fram i boka si «Den grønlandske Samfundslære» som vart utgjeven i 1931 (s. 175): «Arbejdsløshet kendes ikke, idet man tværtimod har maattet sætte adskillige Arbejder i Bero af Mangel paa Arbejdskraft».

Det er heller ikkje slik som hr. Stauning vil faa det til aa sjaa ut at det grønlandske folket er vist til jakt. Ein stor part av folket lever av fiske, eit yrke som ikkje har til fyresetnad at folk fer over store landeviddar. Knud Oldendow segjer i boka si at «Befolkningen i Fiskeriet med rette ser Grønlands kommende Hovednæringsvej».

Vi let oss ikkje no tala rundt i denne saka. Aa plasera innfødde langs med den fyrr folketome Austgrønlandskysten var ei politisk raadgjerd frå dansk side, rett mot Noreg. Det blir Danmarks sak um det vil ignorera dei kjenslone dette vekker her i landet.

5) Dr. Smedal held fast ved det han sa um fredingsfyresegnene og viser til tingingane i saka.

Dagbladet nr 144.

24 juni 1932.

Grønlandsstemme blir skingrende.

Fangstfolkene ved Scoresbysund samler sig til protest.

Kjøbenhavn idag.

Fra samtlige grønlandske fangstfolk ved Scoresbysund er det igår innløpet følgende telegram til Styret for Grønland:

Efter offentliggjørelsen av Syd-Grønlands råds protester imot den norske okkupasjon, samlet samtlige fangstfolk ved Scoresbysund sig den 18. juni for å uttale sin takk for den store støtte og aktpågivenhet Syd-Grønlands landsråd har vist ved offisielt å ta sig av grønlandernes livsinteresser. Opmerksomheten henledes på tiden umiddelbart før kolonisasjonen, da fremmede skibs besetninger under overvintring ved Angmagssalik hadde skremt beboerne ved å bruke gift i husenes nærhet. I vår såes for første gang fremmede folk med gift innenfor det område ved Carlsbergfjord og Davissund, hvor

bjørnejakt fra Scoresbysund blir drevet årlig hvis sneforholdene tillater det. Den store engstelse som herved opstod, bevirket at de eldre fangstfolk forbød de unge å drive jakt nordenfor av frykt for å miste sine hunder.

Det kan derfor ikke protesteres tilstrekkelig under sakens behandling for at vi kan få våre fangstområder ubeskåret igjen og få disse befridd fra de fangstmetoder og de fangstfolk som hemmer vår fangst og ødelegger den herværende dyrebestand følelig, hvorved våre levevilkår forringes.

Ut fra Syd-Grønlands landsråds og våre egne synspunkter anmoder vi derfor den danske regjering og selve domstolen om å støtte grønlandene i fullt omfang uten hensyn til fremmede nasjoners fangstinteresser.

Lofotstidende nr 144.
24 juni 1932

Stauning får svar av Smedal.

„Vi lar os ikke lenger snakke rundt“.

Det svar som statsminister Stauning er fremkommet med i anledning av dr. Smedals uttalelser til N. T. B. forleden er blitt forelagt dr. Smedal som gir det følgende kommentar:

Når statsminister Stauning benekter at landsrådene for en overveiende del består av folk ansatt i det danske monopolstyres tjeneste, må jeg henvise ham til den beretning som er avgitt av den danske riksdagsdelegasjon som i 1931 besøkte Vest-Grønland.

Efter i fire punkter å ha imøtegått hr. Stauning slutter hr. Smedal:

Hr. Stauning bør vite at vi nu i Norge er så vel orientert at vi lar oss ikke snakke rundt i denne sak. Plasing av innfødte langs Øst-Grønlands tidligere folketomme kyst er en politisk foranstaltning fra dansk side, rettet mot Norge. Denne politikk vekker her i landet følelser som det blir Danmarks egen sak å overveie om det lenger vil ignorere.

Mine uttalelser om fredningsbestemmelser fastholdes, og jeg må her henvise hr. Stauning til de forhandlinger som har vært ført om denne sak.

Nytt dansk angrep på dr. Smedal.

* København, 24. juni.

«Dagens Nyheter» har igårftes spurt statsminister Stauning om han ønsker å knytte noen bemerkninger til dr. Smedals kommentarer men statsministeren uttalte at han skulde reise og nok mente at uttalelsene kunde tale å stå ubesvart en dags tid.

Bladet skriver: Imidlertid er de påstande som hr. Smedal fremsetter her så gammelt kjente at enhver som er noenlunde inne i grønlandske forhold vet hvor uholdbare de er. Landsrådene velges av den grønlandske befolkning.

Endelig er hr. Smedals påstand om å være godt orientert i grønlandske forhold

enten kompromitterende eller lite overbevisende.

Til enten fortier han at han vet eller også vet han virkelig ikke at det grønlandske fiske er undergitt periodiske svingninger av en slik art at det til tider fullstendig ophører.

Det er en urokkelig kjensgjerning at det i de siste hundre år har vært tre perioder hvert på noen år hvor fisket som nu har floreret og at det i mellemliggende årrekker har vært aldeles opgitt fordi bestanden forsvant. Derfor er det nødvendig å holde land i reserve til jegerne. Og derfor er det nødvendig å forhindre norske fangstfolk i ved strykning å ødelegge jaktmulighetene.

"Løstak Tidende" nr 144.
31 juni 1932.

Propagandaen.

På første side i «Le Temps» for 19. juni finner vi følgende telegram:

Kjøbenhavn den 19. juni 1932.

Nasjonalrådet for Syd-Grønland, der representerer over halvparten av Grønlands folkemengde og som velges ved folkelig stammerett, har sendt Danmarks konseilspresident, minister Stauning, et langt telegram med protest mot de norske fordringer angående en del av østkysten. For å skaffe sig en hurtig fortjeneste, utrydder de norske fangstmenn hele villtet til den aller største skade for de innfødte, for hvem dette betyr deres eneste inntektskilde. Nasjonalrådet ber minister Stauning om å oversende denne protest til Domstolen i Haag.

*

Enhver som kjenner franske presseforhold vet hvordan et slikt telegram kommer på et sådant sted.

Red.

—o—

*Dagbladet Nyheder nr 123.
24 Juni 1932.*

Dr. Smedal fortsætter med Postulaterne.

Alle de gamle Misforstaaelser
føres i Marken igen.

Oslo, Torsdag. R. B.

NORSK TELEGRAMBYRAA med-
deler: Dr. Smedal har afgivet
følgende Kommentarer til Statsmi-
nister Staunings Udtalelser:

1) Naar Statsministeren benægter, at Landsraadene for en overvejende Del bestaar af Folk, som er ansat i det danske Monopolstyres Tjeneste, maa jeg henvise ham til den Beretning, som blev afgivet af den danske Rigsdagsdelegation, som i 1931 besøgte Vestgrønland. Af Beretningen fremgaar, at Sydgrønlands Landsraad i Fjor bestod af 11 Medlemmer, hvoraf kun to var uafhængige af Monopolstyret. Nordgrønlands Landsraad havde 12 Medlemmer, og deraf var 3, eventuelt 4, uafhængige af Monopolstyret. Hertil kommer for begge Raads Vedkommende, at Formanden er den danske Landsfoged, som leder Moderne og deltager i Afstemningen. Selv om denne Sammensætning af Landsraadene skulde være ukendt for Statsministeren, som for Resten ogsaa er Minister for Grønland, er den ikke ukendt hverken for hans Landsmænd eller for Grønlænderne. Baade fra dansk og grønlandsk Side er fremkommet Udtalelser, som klart viser, at Monopolstyret har det i sin Magt at faa vedtaget de Beslutninger af Landsraadene, som det ønsker. Eksempler paa saadanne Udtalelser har jeg nævnt i et Interview med „Aftenposten“ den 18. Juni 1932.

„Plyndring“ af Grønlænderne.

2) Statsminister Stauning udtaler, at han ikke har noget imod at blive mindet om, at han i 1911 betegnede Købet af de grønlandske Produkter som en „Plyndring“. Nu skal derimod Forholdene — takket være hans Kritik — være blevet helt forandrede. Det maa da være tilladt at gøre opmærksom paa, at saa sent som i Oktober 1921 blev Danmarks Behandling af Grønlænderne i det danske Folketing betegnet som en „forfærdelig Udbytning“.

I 1921 begyndte Konflikten med Norge, og efter den Tid kan man jo ikke længere vente saenhjertige Udtalelser. Da Priserne paa Ræveskind særlig har været draget frem, skal jeg nævne, at for Blaaræveskind af 1., 2., 3. og 4. Kvalitet har Monopolstyret de senere Aar betalt Grønlænderne henholdsvis 25, 15, 10 og 1 Kr. For et Skind af 1. Kvalitet opnaaedes paa Monopolstyrets Auktioner i København i 1932 750 Kr., i 1931 1000 Kr., i 1930 1000 Kr. og i 1929 1400 Kr. I 1924, som var et særlig godt Aar for Salg af Skind, betaltes en Geunemsnitspris af 848 Kr. for Blaaræveskind af 3. Kvalitet. Disse havde Monopolstyret købt af Grønlænderne for 6 Kr. pr. Stk. Det synes derfor, som om Statsminister Staunings Udtalelse fra 1911 fremdeles har sin Berettigelse.

Hr. Smedals Forstaaelse af Regnskabet.

3) Statsminister Stauning har bedt om nærmere Forklaring af min Udtalelse om Grønlændernes Bidrag til videnskabelige Ekspeditioner i de sidste 5 Aar. Jeg skal da henvise til det trykte danske Statsregnskab. Det fremgaar af dette (se den specielle Paragraf om Grønland, Udgiftspost 2, Administration), at der vedrørende Grønland er opført Udgifter til et samlet Beløb af 610,791 Kr. 57 Øre som vedrørende videnskabelige Ekspeditioner og dermed beslægtede Formaal. Af dette Beløb angaar 131,006 Kr. 33 Øre Regnskabsaaret 1926—27,

Og Knud Oldendow, som lige til i Fjor var Landsfoged i Sydgrønland og saaledes Formand for det sydgrønlandske Landsraad, fremhæver i sin Bog „Den grønlandske Samfundslære“, som blev udgivet 1931, Side 175, „at Arbejdsløshed kendes ikke, idet man tværtimod har maattet sætte adskillige Arbejder i Bern af Mangel paa Arbejdskraft.“

„Vi er nu saa orienteret —!“

Det forholder sig heller ikke saaledes, som Stauning søger at give det Udseende af, at den grønlandske Befolkning er henvist til Jagt. En meget betydelig Del af Befolkningen lever af Fiskeri, og dette Erhverv forudsætter ikke, at Menneskene flakker om paa uhyre Landomraader. Knud Oldendow skriver i sin nævnte Bog, at „Befolkningen i Fiskeriet med Rette ser Grønlands kommende Hovedernæringsvej“. Stauning bør vide, at vi nu i Norge er saa vel orienteret, at vi ikke lader os snakke rundt i denne Sag. Placering af Indfødte langs Østgrønlands tidligere folketomme Kyst er en politisk Foranstaltning fra dansk Side, rettet mod Norge. Denne Politik vækker her i Landet Følelser, som det bliver Danmarks egen Sag at overveje, om det længere vil ignorere.

5) Mine Udtalelser om Fredningsbestemmelser fastholdes, og jeg maa her henvise Stauning til de Forhandlinger, som har været ført om denne Sag.

Lutter gamle Misforstaaelser.

Vi spurgte i Aftes Statsminister Stauning, om han ønskede at knytte nogen Bemærkning til disse Udtalelser, men Statsministeren skulde rejse og mente nok, at Udtalelserne kunde tale at staa ubesvarede en Dags Tid!

Imidlertid er de Paastande, Hr. Smedal fremsætter her, saa gammelkendte, at enhver, der er nogenlunde inde i grønlandske Forhold, véd, hvor uholdbare de er. Landsraadene vælges af den grønlandske Befolkning. Af Vælgerne er der mellem 50 og 60 Gange saa mange Grønlændere som Danske. Altsaa er Styrelsen uden Indflydelse paa Sammensætningen. At Grønlænderne mener sig bedst repræsenteret ved de valgte, hænger muligvis sammen med, at disse gennemgaaende er de mest oplyste. Hvad man ogsaa kan opleve med parlamentariske Forsamlinger udenfor Grønland.

Ogsaa Omtalen af Priserne paa Ræveskind er et gammelt kendt Fif. Sammenhængen er, at der indhandles 70 pCt. Skind som „Nr. 1“. Hernede udbringes kun nogle faa Procent i denne Klasse. Ikke desmindre tjenes der virkelig meget paa Skindene, men denne Fortieneste medgaar (og langt mere)

”Plyndring“ af Grønlæn- derne.

2) Statsminister Stauning udtaler, at han ikke har noget imod at blive mindet om, at han i 1911 betegnede Købet af de grønlandske Produkter som en „Plyndring“. Nu skal derimod Forholdene — takket være hans Kritik — være blevet helt forandrede. Det maa da være tilladt at gøre opmærksom paa, at saa sent som i Oktober 1921 blev Danmarks Behandling af Grønlænderne i det danske Folketing betegnet som en „forfærdelig Udbytning“.

I 1921 begyndte Konflikten med Norge, og efter den Tid kan man jo ikke længere vente aabenhjertige Udtalelser. Da Priserne paa Ræveskind særlig har været draget frem, skal jeg nævne, at for Blaaræveskind af 1., 2., 3. og 4. Kvalitet har Monopolstyret de senere Aar betalt Grønlænderne henholdsvis 25, 15, 10 og 1 Kr. For et Skind af 1. Kvalitet opnaaedes paa Monopolstyrets Auktioner i København i 1932 750 Kr., i 1931 1000 Kr., i 1930 1000 Kr. og i 1929 1400 Kr. I 1924, som var et særlig godt Aar for Salg af Skind, betaltes en Gennemsnitspris af 848 Kr. for Blaaræveskind af 3. Kvalitet. Disse havde Monopolstyret købt af Grønlænderne for 6 Kr. pr. Stk. Det synes derfor, som om Statsminister Stannings Udtalelse fra 1911 fremdeles har sin Berettigelse.

Hr. Smedals Forstaaelse af Regnskabet.

3) Statsminister Stauning har bedt om nærmere Forklaring af min Udtalelse om Grønlændernes Bidrag til videnskabelige Ekspeditioner i de sidste 5 Aar. Jeg skal da henvise til det trykte danske Statsregnskab. Det fremgaar af dette (se den specielle Paragraf om Grønland, Udgiftspost 2, Administration), at der vedrørende Grønland er opført Udgifter til et samlet Beløb af 610,791 Kr. 57 Øre som vedrørende videnskabelige Ekspeditioner og dermed beslagtede Formaal. Af dette Beløb angaar 131,006 Kr. 33 Øre Regnskabsaaret 1926—27, 66,646 Kr. 14 Øre Regnskabsaaret 1927—28, 180,138 Kr. 36 Øre Regnskabsaaret 1928—29, 89,568 Kr. 80 Øre Regnskabsaaret 1929—30 og 143,431 Kr. 94 Øre Regnskabsaaret 1930—31. Naar jeg i Interviewet nævnte 630,000 Kr., er denne Sum, som man forstaar, en Ubetydelighed for høj, og Unøjagtigheden skyldes en Erindringsfejl. Med Hensyn til Angivelsen af Tilskud fra den danske Stat til Grønland vil det ikke falde let at bortforklare de Resultater af Mellemregnskabet, som fremgaar af de trykte danske Statsregnskaber.

4) Statsminister Stauning fremstiller Sagen, som om det er nødvendigt, at Østgrønland er et „Reserveomraade“ for den voksende grønlandske Befolkning. Hertil er at sige, at i Vestgrønland, hvor den altovervejende Del af Befolkningen lever, findes der ikke noget Befolkningsoverskud, som har nye Landomraader behov. Jeg minder om, at den danske Grønlands-sagkyndige Peder Freuchen i 1926 udtalte, at Fiskerigdommen uden for Vestgrønland „vil være i Stand til at ernære Befolkningen og dens naturlige Tilvækst i uoverskuelig Fremtid“ (se „Politiken“ den 9. September 1926), fra den allersidste Tid foreligger der en Række Udtalelser fra dansk Side om, at Befolkningen paa Vestgrønland er for lille til at kunne udnytte Landets Rigdomskilder. Inspektør O. Bendixen skriver for Eksempel i sin Bog „Grønlandsfiskeriet, dets Historie og Fremtidsmuligheder“, som udkom i 1920, Side 81: „Landet er for tyndt og spredt befolket til at kunne udnytte de rige Muligheder.“

ikke, at Menneskene i Landomraader. Knud Oldendov skriver i sin nævnte Bog, at „Befolkningen i Fiskeriet med Rette ser Grønlands kommende Hovedernæringsvej“. Stauning bør vide, at vi nu i Norge ei saa vel orienteret, at vi ikke lader os snakke rundt i denne Sag. Placering af Indfødte langs Østgrønlands tidligere folketomme Kyst er en politisk Foranstaltning fra dansk Side, rettet mod Norge. Denne Politik vækker her i Landet Følelser, som det bliver Danmarks egen Sag at overveje, om det længere vil ignorere.

5) Mine Udtalelser om Fredningsbestemmelser fastholdes, og jeg maa her henvise Stauning til de Forhandlinger, som har været ført om denne Sag.

Lutter gamle Misforstaaelser.

Vi spurgte i Aftes Statsminister Stauning, om han ønskede at knytte nogen Bemærkning til disse Udtalelser, men Statsministeren skulde rejse og mente nok, at Udtalelserne kunde taale at staa ubesvarede en Dags Tid!

Imidlertid er de Paastande, Hr. Smedal fremsætter her, saa gammelkendte, at enhver, der er nogenlunde inde i grønlandske Forhold, véd, hvor uholdbare de er. Landsraadene vælges af den grønlandske Befolkning. Af Vælgerne er der mellem 50 og 60 Gange saa mange Grønlændere som Danske. Altsaa er Styrelsen uden Indflydelse paa Sammensætningen. At Grønlænderne mener sig bedst repræsenteret ved de valgte, hænger muligvis sammen med, at disse gennemgaaende er de mest oplyste. Hvad man ogsaa kan opleve med parlamentariske Forsamlinger udenfor Grønland.

Ogsaa Omtalen af Priserne paa Ræveskind er et gammelt kendt Fif. Sammenhængen er, at der indhandles 70 pCt. Skind som „Nr. 1“. Hernede udbringes kun nogle faa Procent i denne Klasse. Ikke desmindre tjenes der virkelig meget paa Skindene, men denne Fortjeneste medgaar (og langt mere) til at holde Priserne paa de øvrige grønlandske Produkter oppe. Ræveskindene købes praktisk talt kun paa to Stationer, men til Gengæld betaler Handelen overalt paa Grønland mere for, hvad den køber, end Markedet tillader. F. Eks. betales der i hele Landet højere Pris for Fisk til Saltning, end der betales i Finnmarken i Norge! Derved hæves hele den grønlandske Befolknings økonomiske Niveau.

Advokat Smedals Undersøgelser af det danske Regnskab vedrørende Grønland maa være standset paa et lidt for tidligt Tidspunkt. Nemlig inden han opdagede, at Midlerne, der indbetales fra den rent danske Kryolitvirksomhed, indgaar paa det samme Regnskab. Man kan altsaa saaledes fuldt saa rigtigt hævde, at det er de af denne rent danske Virksomhed indtjente Penge, der gaar til Grønlands videnskabelige Udforskning.

Endelig er Hr. Smedals Paastand om at være godt orienteret i grønlandske Forhold enten kompromitterende eller lidet overbevisende. Thi enten fortier han, at han véd, eller ogsaa véd han virkelig ikke, at det grønlandske Fiskeri er undergivet periodiske Svingninger af en saadan Art, at det til Tidder fuldstændigt ophører. Det er en urokkelig Kendsgerning, at der i de sidste hundrede Aar har været tre Perioder, hver paa nogle Aar, hvor Fiske-

riet — som nu — har floreret, og at det i mellemliggende Aarrækker har været aldeles opgivet, fordi Bestanden forsvandt. Derfor er det nødvendigt at holde Land i Reserve til Jægerne, og derfor er det nødvendigt at forhindre norske Fangstfolk i ved Stryknin at ødelægge Jagtmulighederne.

Leser av posten
28 juni 1932.

Dansk bluff-agitasjon.

Danskene, som har satt i sene komedien med de grønlandske landsråds telegrammer til statsminister Stauning, har allerede begynt på å søke å utnytte dem. Bladet «Politiken» betegner dem mandag som «Grønlands stemme» som det er godt å ha med når norske og svenske advokater møtes i Haag.

Bladet skriver bl. a.:

«Den grønlandske Befolkning har valgt klart og tydeligt: ikke Norge, men Danmark. Det nordgrønlandske Landsraad minder om, at det, da man i 1924 gav de norske Fangstmænd Lov til at bosætte sig paa den østgrønlandske Kyst, gjorde alvorlige Bekymringer gældende, men dengang vilde man ikke høre. Nu har Tiden givet Grønlænderne Ret, de norske Fangstmetoder er af en saadan Karakter, at de stærkt formiudsker Dyrebestanden og truer Landets egen Befolkning i dens Eksistens, som er ganske afhængig af Jagt- og Fiskerimulighederne».

En uttalelse som denne kan ikke være annet enn en ganske simpel spekulasjon i Haagerdomernes manglende kjennskap til landet, dets natur og dets dyreliv, og manglende evne til å lære å kjenne disse forhold. Avstanden mellom det land hvor nordmenn har fanget rev og noen moskusdyr er så stor, at eskimoen har ingen føling med følgen av denne fangst hjemme på sine jaktmarker på Vest-Grønland. Våre fangstfolk iland derborte ligger ikke etter selen. Denne tas av skuter ute i fritt hav. Og den har aldeles ikke vært større i den senere tid enn for adskillige år tilbake. Selv om Danmark var herre over kysten, vilde det ikke kunne hindre eller påtale denne fangst.

Ønsket danskene virkelig å skaffe grønlenderne bedre kår, var de så alvorlig bekymret for folket der borte, har de hatt hundre år lang anledning til å utdanne dem til et selvberget og velberget fiskerfolk. Fisken er der. Men ikke båtene og vegnen. og ikke er folket opplært til å drive et mer tidhøvelig fiske.

Der er eksistensmuligheter for et fiskerfolk mange ganger så stort som de få mennesker som nu bor på det lukkede land der borte under landsfaderlig dansk styre og undergitt det danske grønlandsmonopols vilkårligheter.

Lofart Tidende 142.
22 juni 1932.

Dansk uegennytte.

Bestilte Grønlands- resolusjoner.

I anledning av de resolusjoner som er vedtatt av Syd-Grønlands og Nord-Grønlands landsråd og som blandt annet fraråder domstolen at Norge tilkjennes den okkuperte del av Østkysten uttaler dr. Smedal, at de grønlandske råd består overveiende av funksjonærer ansatt i den danske monopolhandels tjeneste. Fremragende og kjente dansker og grønlandere hevder også at landsrådene ikke er uttrykk for den grønlandske befolkning, men vedtar de resolusjoner, som den danske regjering ønsker. Når det i landsrådenes resolusjoner heter at Danmarks ledelse av monopolet i Grønland har tilstrebt fremgang for den grønlandske nasjon i kultur og levevilkår uten noe hensyn til om Danmark fikk fordel av det, minnet dr. Smedal om statsminister Staunings uttalelse i det danske folketing i 1911, da han karakteriserte monopolhandelens kjøp av grønlandske produkter som en plyndring. Det kan i denne forbindelse eksempelvis minnes om at monopolhandelen har kjøpt av grønlandere reve-skinns for 25 kroner pr. stk., og solgt dem videre for inntil 1400 kr. pr. stk.

Til belysning av Danmarks påstømte uinteresserte behandling av

grønlandingene, kan det også anføres at i de siste fem år har de fattige grønlandere måttet bidra med 630 000 kroner til danske videnskapelige ekspedisjoner til Grønland.

Når det i resolusjonene tales om at nordmennenes fangst ødelegger dyrestanden på Øst-Grønland, er det nok å henvise til at Norge har foreslått for Danmark å innføre effektive fredningsbestemmelser, men dette er blitt avvist fra dansk side.

I det okkuperte land på Østkysten fantes på okkupasjonstiden i 1931 ikke en eneste innfødt, og området er skilt fra den bebodde del av Vestkysten av en isørken som er ca. 900 km. bred.

Stauning svarer.

* Kjøbenhavn, 22. juni.

«Politiken» har forelagt dr. Smedals uttalelser for statsminister Stauning som svarer følgende:

Det er helt uriktig å påstå at de grønlandske landsråd er en krets av funksjonærer. Noen er kanskje i handelens tjeneste, det vet jeg ikke, og andre er det ikke. Men det som er oplagt er at de er valgt av den grønlandske befolkning ved almindelig valgrett.

Hr. Smedal minner om mine uttalelser for 20 år siden og det kan jeg ikke ha noe imot. Jeg kritiserte dengang at det ikke blev tatt tilstrekkelig hensyn til den grønlandske befolknings interesser, men min kritikk har frukt. Det blev tatt hensyn til den og det er siden da gjennom-

ført en rekke foranstaltninger som helt har endret forholdene.

Påstanden om at grønlandingene i løpet av de siste 5 år har betalt 630,000 kroner til videnskapelige ekspedisjoner trenger til en nærmere forklaring fra hr. Smedals side. Kryolittbruddene gir staten en inntekt men det kan vel ingen ha noe imot. Og alt ialt får Grønland jo tilskudd fra Danmark og ikke omvendt.

Det er meget riktig, sluttet statsministeren, at det ikke bor grønlandere i det okkuperte område, men den grønlandske befolkning vokser stadig i tall i motsetning til andre og Vest-Grønlands landsråd har bestandig hevdet nødvendigheten av å ha et reserveområde for hele den grønlandske befolkning. Grønlandingene lever jo hovedsakelig av jakt og de må nødvendigvis bevege sig over uhyre områder og det er i den henseende uten betydning om det bor folk eller ikke i det okkuperte land.

Og må jeg så endelig si at vi ikke har nektet å utstede fredningsbestemmelser, men vi har ganske visst bestridt nordmennenes rett til å utstede slike bestemmelser. Det tilkommer Danmark som har høihetsretten over Grønland.

22 juni 1932.

Hr. Smedals Postulater.

Nye Paastande om Danmarks Udbytning af Grønlænderne.

Oslo, Tirsdag. R. B.

I Anledning af de Resolutioner, som er vedtaget af Syd-Grønlands og Nord-Grønlands Landsraad, og som bl. a. fraraader Domstolen i Haag at tilkende Norge den okkuperede Del af Østkysten, udtaler en af de norske Sagskyndige i Grønlands-Spørgsmaalet, Dr. Smedal, at de grønlandske Raad overvejende bestaar af Funktionærer, der er ansat i den danske Monopolhandels Tjeneste. Fremragende og kendte Danske og Grønlændere hævder ligeledes, at Landsraadene ikke er Udtryk for den grønlandske Befolkning, men vedtager de Resolutioner, den danske Regering ønsker.

Naar det i Landsraadenes Resolutioner hedder, at Danmarks Ledelse af Monopolet i Grønland har tilstræbt Fremgang for den grønlandske Nation i Kultur og Livsvilkaar uden Hensyn til, om Danmark fik nogen Fordel deraf, minder Dr. Smedal om Statsminister Staunings Udtalelser i det danske Folketing i 1911, da han karakteriserede Monopolhandelens Køb af grønlandske Produkter som en Plyndring. Der kan i denne Forbindelse eksempelvis mindes om, at Monopolhandelen af Grønlænderne har købt Ræveskind for 25 Kr. pr. Stk. og solgt dem videre for indtil 1400 Kr. pr. Stk. Til Belysning af Danmarks paastaaede uinteresserede Behandling af Grønlænderne kan det ogsaa anføres, at i de sidste 5 Aar har de fattige Grønlændere maattet bidrage med 630,000 Kr. til danske videnskabelige Ekspeditioner til Grønland.

Naar der i Resolutionerne tales om, at Nordmændenes Fangst ødelægger Dyrebestanden paa Øst-Grønland, er det tilstrækkeligt at henvise til, at Norge har foreslaaet Danmark at indføre effektive Fredningsbestemmelser. Men dette er blevet afvist fra dansk Side. I det okkuperede Land paa Østkysten fandtes i Okkupationstiden i 1931 ikke en eneste Indfødt, og Omraadet er skilt fra den beboede Del af Vestkysten af en Isørken, som er ca. 900 km bred.

Dr. Smedals Paastand om, at Landsraadene ikke giver Udtryk for Grønlændernes egne Meninger, falder til Jorden allerede af den Grund, at begge Landsraad er sammensat saa at sige fuldstændigt af indfødte Grønlændere. Et eller to af samtlige 25 Medlemmer er danske.

Lige saa løs er Paastanden om Danmarks Fortjeneste paa Grønlænderne. Dette fremgaar med al tænkelig Tydelighed deraf, at Danmark hvert Aar dækker et Underskud paa mellem 2 og 3 Millioner Kr. paa den grønlandske Handel. Af de til Dækningen anvendte Midler indgaar kun en Del gennem den Afgift, Kryolit-mineselskabet betaler til Staten.

Eksemplet med Ræveskindet har intet med de virkelige Forhold at gøre, fordi det er løsrevet fra sin Sammenhæng, der er den, at Grønlænderne faar en fast Betaling for visse Varer, i vid Udstrækning en Betaling, der ligger over Markedsprisen, ligesom de faar leveret Forbrugsartikler langt under den Pris, fri Handel kunde levere dem for paa Grønland.

Postulatet om de grønlandske Ydel-

ser til Ekspeditioner hører hjemme i Fantasiens Verden, og naar Dr. Smedal mener, at hans Udtalelse om Ødelæggelserne af Dyrebestanden paa Østgrønland er tilstrækkelige, skal det samtidig erindres, at det er fastslaaet, at Nordmændene til Jagt paa Østgrønland i vid Udstrækning har anvendt Stryknin, en Jagtform, der betyder Ødelæggelse for Bjerne- og Rævebestanden og en alvorlig Fare for Mennesker, der færdes med Hundeforspand i de paagældende Egne.

' Dagbladet ' m 142.
22. juni 1932.

Grønlands stemme.

For ganske få år siden var der våken kritikk i Danmark mot vanstellet på Grønland, og både i riksdagen og i pressen fikk den grønlandske monopolstyrelsen høre de skarpeste ord for sin undertrykkelse av grønlendingene. Stadig blev det krevet at Grønland skulde åpnes, og vilkårlighetene overfor befolkningen blev skarpt påtalt.

I de siste par årene er plutselig all kritikk forstummet. Det er ikke fordi forholdene er blitt forandret; Grønlands-styrelsen og dens metoder er de samme. Men alle motsatte opinionsytringer holdes strengt tilbake. Man skal ha inntrykk av en dansk enhetsfront i denne nasjonale sak.

Litt for påfallende blir samdrøktigheten, når danskene også fremlegger resolusjoner fra det sydgrønlandske og det nordgrønlandske landsråd som bevis på, at den danske enhetsfront også utstrekker sig til grønlendingene. Et friskt og radikalt blad som Politiken, som før har stått åpent for hvass kritikk av undertrykkelsen på Grønland, bekjemper sig nu til begeistrede utrop om at her hører vi «Grønlands stemme», og vi får vite, at «det er to prinsipper, som står overfor hinannen i det danske og det norske synspunkt: Folkeforbundets moderne prinsipper, befolkningens rett til landet og befolkningens selvbestemmelsesrett overfor det gamle, så ofte forkastede prinsipper om den mer siviliserte nasjons rett til å okkupere land på en mindre utviklet og derfor mindre motstandsdyktig befolknings bekostning.»

Danske menn har ganske nylig karakterisert humbugen i de to grønlandske landsråds «selvbestemmelsesrett» så ettertryk-

mer aldri dit, uten når monopolstyrelsen flytter noen av dem dit med makt.

Før striden med Norge blev akutt levde der på hele det vel-dige Øst-Grønland bare en eneste eskimobefolkning på 600 mennesker i Angmagsalik. Denne befolkningen er helt avhengig av monopolstyrelsen, den har ingen råd, som kan la noen «Grønlands stemme» høre.

Men i 1925, da striden var i gang, flyttet monopolstyrelsen omkring 100 av disse grønlendingene fra Angmagsalik, og en del fra Vest-Grønland over til Scoresby sund, for å gjøre landet beboet. Ifjor sommer førte Lauge Koch 3—4 stykker med sig til Eirik Raudes land, og en av hovedoppgavene med hans nye ekspedisjon til Eirik Raudes land i sommer er å finne nye steder for å plante grønlendinger der. Ifjor hentet ekspedisjonen dem underveis på Island eller Færøyene.

Lengst syd på Øst-Grønland reiser Knud Rasmussen i sommer; han har 10 grønlendinger med sig og har til opgave å nedlegge «depoter» nordover mot Angmagsalik. Sikkert skal han også deponere de medførte grønlendinger.

Einar Mikkelsen, som i sin tid overførte kolonien i Scoresby sund, sendes i år til Storfjorden, hvor nordmennene driver en god håkjerringfangst; formodentlig skal han også ha grønlendinger med.

Det er bevislig, at grønlendingene har bedre eksistensmuligheter på Vest-Grønland, hvor der er store og rike fiskerier, enn på Øst-Grønland, hvor de bare har selfangst og pelsdyrjakt å leve av. Vest-Grønland er ennå underbefolket, der er ingen trang til utflytting. Allikevel flytter den danske regjeringen grønlendingene omkring som kveg, for å bruke dem mot de norske fangstmenn og fiskere, som virkelig nyttiggjør sig landet. Og så vidt drives dette hykleri at selv et blad som Politiken lar sig bruke til å utgi den danske monopolstyrelses krav på Øst-Grønlands ubebodde ødemarker som et utslag av et fritt grønlandsk folks «selvbestemmelsesrett»!

der våken kritikk i Danmark mot vanstellet på Grønland, og både i riksdagen og i pressen fikk den grønlandske monopolstyrelsen høre de skarpeste ord for sin undertrykkelse av grønlandingene. Stadig blev det krevet at Grønland skulde åpnes, og vilkårlighetene overfor befolkningen blev skarpt påtalt.

I de siste par årene er plutselig all kritikk forstummet. Det er ikke fordi forholdene er blitt forandret; Grønlands-styrelsen og dens metoder er de samme. Men alle motsatte opinionsyttringer holdes strengt tilbake. Man skal ha inntrykk av en dansk enhetsfront i denne nasjonale sak.

Litt for påfallende blir samdrektigheten, når danskene også fremlegger resolusjoner fra det sydgrønlandske og det nordgrønlandske landsråd som bevis på, at den danske enhetsfront også utstrekker sig til grønlandingene. Et friskt og radikalt blad som Politiken, som før har stått åpent for hvass kritikk av undertrykkelsen på Grønland, bekvemmer sig nu til begeistrede utrop om at her hører vi «Grønlands stemme», og vi får vite, at «det er to prinsipper, som står overfor hinannen i det danske og det norske synspunkt: Folkeforbundets moderne prinsip, befolkningens rett til landet og befolkningens selvbestemmelsesrett overfor det gamle, så ofte forkastede prinsip om den mer siviliserte nasjons rett til å okkupere land på en mindre utviklet og derfor mindre motstandsdyktig befolknings bekostning.»

Danske menn har ganske nylig karakterisert humbugen i de to grønlandske landsråds «selvbestemmelsesrett» så ettertrykkelig, at det er flaut å lese slike hykleriske uttalelser. Selv overfor de to frie og høitstående kulturfolk islendingene og færøyingene brukte Danmark tvang så lenge det lot sig gjøre. Island har nylig efter seig kamp fått sin fulle frihet; på Færøylene får folket ennå ikke lov å bruke sitt eget sprog. Og grønlandingene i det danske koloniområde er i alle store spørsmål helt avhengig av embedsstyrelsen, selv om der er opprettet noen råd med meget beskjedne lokal innflytelse.

Imidlertid er det jo ikke koloniriket Vest-Grønland, striden i øieblikket står om, men det veldige Øst-Grønland, som kolonibefolkningen ikke har noe forhold til; de driver hverken fangst eller fiske der og kom-

sig til Eirik Raudes land, og en av hovedopgavene med hans nye ekspedisjon til Eirik Raudes land i sommer er å finne nye steder for å plante grønlandinger der. Ifjor hentet ekspedisjonen dem underveis på Island eller Færøylene.

Lengst syd på Øst-Grønland reiser Knud Rasmussen i sommer; han har 10 grønlandinger med sig og har til opgave å nedlegge «depoter» nordover mot Angmagsalik. Sikkert skal han også deponere de medførte grønlandinger.

Einar Mikkelsen, som i sin tid overførte kolonien i Scoresby sund, sendes i år til Storfjorden, hvor nordmennene driver en god håkjerringfangst; formodentlig skal han også ha grønlandinger med.

Det er bevislig, at grønlandingene har bedre eksistensmuligheter på Vest-Grønland, hvor der er store og rike fiskerier, enn på Øst-Grønland, hvor de bare har selfangst og pelsdyrjakt å leve av. Vest-Grønland er ennå underbefolket, der er ingen trang til utflytting. Allikevel flytter den danske regjeringen grønlandingene omkring som kveg, for å bruke dem mot de norske fangstmenn og fiskere, som virkelig nyttiggjør sig landet. Og så vidt drives dette hykleri at selv et blad som Politiken lar sig bruke til å utgi den danske monopolstyrelses krav på Øst-Grønlands ubebodde ødemarker som et utslag av et fritt grønlandsk folks «selvbestemmelsesrett»!

22 juni 1932.

Grønlandssaken

og danskenes anvendelse av
grønlenderne i denne sak.

En dansk uttalelse i disse dager om
landsrådenes åndelige horisont.

Ishavsrådets formann, dr. Gustav Smedal uttaler
sig til Aftenposten.

I anledning av Nord-Grønlands
landsråds resolusjon har vi hen-
vendt oss til Ishavsrådets formann,
dr. Gustav Smedal, for å høre
hans mening om saken. Hr. Sme-
dal svarer:

Intet forbauser oss mere. Hvad
Nord-Grønlands landsråd angår be-
stod det ifjor av 12 — tolv — al-
mindelige medlemmer. Til disse
kommer formannen — den danske
landsfoged, som leder møtene og
deltar i avstemningene. Av de 12
medlemmer var ihvertfall en helt
dansk og 8 ansatt i det danske mo-
nopolstyres tjeneste. Man kan gå
ut fra at rådets sammensetning
er den samme som i 1931 og en-
hver vil da forstå i hvilken utsøkt
grad dette råd representerer den
grønlandske befolkning!

Om landsrådsmedlemmenes ånde-
lige utvikling og evne til å gjøre
sig op en selvstendig mening om
spørsmålet kan jeg henvise til en
interessant dansk uttalelse som er
fremkommet nettop i disse dager av
fhv. inspektør i Vest-Grønland, O.
Bendixen. Bendixen, som har
virket omkring en menneskealder i
Vest-Grønland og som er en ypper-
lig kjenner av landets institusjoner,
skriver i en artikkel i Jyllands-
posten for 16. juni får om det Nord-
Grønlandske landsråd:

«Drøftelserne paa Landsraads-
møderne maa ganske naturligt sees
i Belysning af Landsraadsmed-
lemmernes ret begrænsede Hori-
sont. De lever jo i en afstengt
Verden uden Adgang til de utallige
Kilder, der gør det muligt for den
civiliserede Menneskehed at følge
Forholdene Verden over og drage
Lære deraf medens Grønlændernes
Kundskabstørst tilfredsstilles gen-
nem et lille Maanedssblad paa 8
Kvartsider og de mer eller mindre
paalidelige Rygter der ad mange
underlige Veie naar til hans af-
sides Bosted».

I sin artikkel kommer også
Bendixen inn på landsrådsmedlem-
menes manglende evne til selv å
formulere uttalelser. Om dette sier
han:

«At forme og begrunde et For-
slag saaledes, at det fremtræder
formelt uangribeligt er Medlem-
merne naturligvis som Helhed gan-
ske ude av Stand til, og i Følelsen
af egen Ufuldkommenhed vælger
de ofte at fremsætte et Forslag i
Spørgeform i Haab om at Grund-
tanken heri skal vinde Tilslutning
og resultere i et reelt Forslag med
Udsigt til Vedtagelse eller i det
mindste fremtræde som en Resolu-
tion til en almægtig Styrelse».

Det skulde være ganske over-
flødig å knytte noen bemerknin-
ger til denne sak. Den danske sak-
kyndige har så kraftig pekt på hvil-
ken vekt man kan tillegge de
grønlandske landsråd og deres kvali-
fikasjoner til å uttale sig. Det var
ganske merkelig at hr. Bendixens
uttalelser om landsrådene skulde
komme akkurat i disse dager da

mark utbasuneres for den ganske
verden, mens de norske svar på de
grove beskyldninger enten forties
av danske aviser eller radbrekkes.
Men det er også et ledd i agita-
sjonen. Det bør konstateres, at
danskenes sak må stå ytterst slett,
når man gjør bruk av slike midler.

Landsrådenes uttalelser helt desorienterende.

Zoologen Per Høst uttaler sig
til Aftenposten.

Aftenposten har henvendt sig til
zoologen Per Høst for å høre hans
mening om de grønlandske lands-
råds uttalelser angående selfang-
sten langs Grønlands kyster og
nordmennenes påståtte utryddelse
av selen. Hr. Høst har i to år ar-
beidet spesielt med en rekke spørs-
mål i forbindelse med selfangsten
etter oppdrag av en komité som
Handelsdepartementet har nedsatt.
Komiteen består av bestyrer, kon-
servator Wollebæk, handelsråd
Johannessen og dosent Ber-
gersen. Hr. Høst har foretatt
flere reiser til Ishavet både i Øst-
og Vestisen for å studere hvorvidt
selen er i tilbakegang eller ikke.

— Landsrådets uttalelser er helt
vill-ledende, sier hr. Høst. Hvis sel-
bestanden på Vest-Grønland er gått
tilbake, går det ihvertfall ikke an
å gi norske selfangere skylden for
dette. Saken er, at den sel som
lever i drivisen vest for Grønland
og i Davisstredet tilhører en stam-
me som i det hele tatt ikke beskat-
tes av norske selfangere. Denne
sel trekker i forplantningstiden ned
til drivisen ved Newfoundland,
hvor kanadierne driver stor sel-
fangst, men nordmenn deltar ikke
og har aldri deltatt i fangsten her.
Grønlenderne fanger også i stor ut-
strekning den såkalte ringsel — en
liten selart som er stasjonær langs
kysten og er en ren sjeldenhet ute
i drivisen hvor fangst fra større
skuter foregår. Nordmennene har
derimot koncentrert sin fangst om
de selstammer som samler sig om
Jan Mayen og i Hvitehavsmunnin-
gen og det er vanskelig å tenke
sig at denne fangst kan ha noen
innflydelse på selforekomstene ved
Vest-Grønland.

Landsrådet sier jo også at nord-
mennene forlengst har forminsket
selens antall i det nordlige Atlan-
terhav så meget at det ikke len-
ger kan drives lønnende fangst. Ut-
talelsen viser at landsrådet ikke er
orientert i dette spørsmål. At sel-
fangsten i de senere år har vært
mindre lønnsom enn før, skyldes de
lave priser og den almindelige de-
presjon på verdensmarkedet og ikke
at fangsten er gått tilbake. Tvert-
imot har fangstene de senere år

det man har så få sikre data fra
tidligere tid. A dømme efter fang-
stene skulde det ikke være nogen
tilbakegang. Ved de undersøkelser,
som er satt igang fra norsk og rus-
sisk side for å bringe klarhet over
disse spørsmål har man for Hvite-
havsstammens vedkommende for-
søkt ved tellinger å få eksakte tall
å arbeide med. Det kan i denne
forbindelse nevnes, at russerne ved
telling fra fly i 1925 konstaterte at
der i en enkelt flokk befant sig
ikke mindre enn 800,000 hanner og
at man på grunnlag av dette be-
regnet det samlede leger av gam-
mel sel som i denne sesong lå i
Hvitehavsmunningen til å være på
ca. 2.5 millioner individer.

I Vesterisen er det ikke foretatt
nogen slike tellinger, men efter alt
å dømme er denne selstamme i
hvert fall ikke mindre enn Hvite-
havsstammen, så man skjønner det
er veldige ansamlinger av sel.

— Hvor mange dyr kan man
fange på de forskjellige felter år
om annet?

— De største fangster blir i al-
mindelighet tatt på Newfoundland,
hvor fangsten har været oppe i
600,000 pr. år, men også været nede
i 100,000 dyr og mindre. I Hvite-
havsfeltet drives der fangst av
nordmenn og russere og der har i
de siste år været fanget et par
hundre tusen om året. Minst har
selen i de senere år været beskattet

I anledning av Nord-Grønlands landsråds resolusjon har vi henvendt oss til Ishavsrådets formann, dr. Gustav Smedal, for å høre hans mening om saken. Hr. Smedal svarer:

Intet forbauser oss mere. Hvad Nord-Grønlands landsråd angår bestod det ifjor av 12 — tolv — almindelige medlemmer. Til disse kommer formannen — den danske landsfoged, som leder møtene og deltar i avstemningene. Av de 12 medlemmer var ihvertfall en helt dansk og 8 ansatt i det danske monopolstyres tjeneste. Man kan gå ut fra at rådets sammensetning er den samme som i 1931 og enhver vil da forstå i hvilken utsøkt grad dette råd representerer den grønlandske befolkning!

Om landsrådsmedlemmenes åndelige utvikling og evne til å gjøre sig op en selvstendig mening om spørsmålet kan jeg henviser til en interessant dansk uttalelse som er fremkommet nettop i disse dager av fhv. inspektør i Vest-Grønland, O. Bendixen. Bendixen, som har virket omkring en menneskealder i Vest-Grønland og som er en ypperlig kjenner av landets institusjoner, skriver i en artikkel i Jyllands-posten for 16. juni i år om det Nord-Grønlandske landsråd:

«Drøftelserne paa Landsraads-møderne maa ganske naturligt sees i Belysning af Landsraadsmedlemmernes ret begrænsede Horisont. De lever jo i en afstengt Verden uden Adgang til de utallige Kilder, der gør det muligt for den civiliserede Menneskehed at følge Forholdene Verden over og drage Lære deraf medens Grønlandernes Kundskabstørst tilfredsstilles gennem et lille Maanedstidblad paa 8 Kvartsider og de mer eller mindre paalidelige Rygter der ad mange underlige Vele naar til hans af-sides Bosted».

I sin artikkel kommer også Bendixen inn på landsrådsmedlemmenes manglende evne til selv å formulere uttalelser. Om dette sier han:

«At forme og begrunde et Forslag saaledes, at det fremtræder formelt uangribeligt er Medlemmerne naturligvis som Helhed ganske ude av Stand til, og i Følelsen af egen Ufuldkommenhed vælger de ofte at fremsætte et Forslag i Spørgeform i Haab om at Grundtanken heri skal vinde Tilslutning og resultere i et reelt Forslag med Udsigt til Vedtagelse eller i det mindste fremtræde som en Resolution til en almægtig Styrelse».

Det skulde være ganske overflødig å knytte noen bemerkninger til denne sak. Den danske sakyndige har så kraftig pekt på hvilken vekt man kan tillegge de grønlandske landsråd og deres kvalifikasjoner til å uttale sig. Det var ganske merkelig at hr. Bendixens uttalelser om landsrådene skulde komme akkurat i disse dager da landsrådenes uttalelser fra Dan-

mark utbasuneres for den ganske verden, mens de norske svar på de grove beskyldninger enten forties av danske aviser eller radbrekkes. Men det er også et ledd i agitasjonen. Det bør konstateres, at danskenes sak må stå ytterst slett, når man gjør bruk av slike midler.

Landsrådenes uttalelser helt desorienterende. Zoologen Per Høst uttaler sig til Aftenposten.

Aftenposten har henvendt sig til zoologen Per Høst for å høre hans mening om de grønlandske landsråds uttalelser angående selfangsten langs Grønlands kyster og nordmennenes påståtte utryddelse av selen. Hr. Høst har i to år arbeidet spesielt med en rekke spørsmål i forbindelse med selfangsten etter oppdrag av en komité som Handelsdepartementet har nedsatt. Komiteen består av bestyrer, konservator Wollebæk, handelsråd Johannessen og dosent Bergersen. Hr. Høst har foretatt flere reiser til Ishavet både i Øst- og Vestisen for å studere hvorvidt selen er i tilbakegang eller ikke.

— Landsrådets uttalelser er helt vill-ledende, sier hr. Høst. Hvis selbestanden på Vest-Grønland er gått tilbake, går det ihvertfall ikke an å gi norske selfangere skylden for dette. Saken er, at den sel som lever i drivisen vest for Grønland og i Davisstredet tilhører en stamme som i det hele tatt ikke beskjattas av norske selfangere. Denne sel trekker i forplantningstiden ned til drivisen ved Newfoundland, hvor kanadierne driver stor selfangst, men nordmenn deltar ikke og har aldri deltatt i fangsten her. Grønlanderne fanger også i stor utstrekning den såkalte ringsel — en liten selart som er stasjonær langs kysten og er en ren sjeldenhet ute i drivisen hvor fangst fra større skuter foregår. Nordmennene har derimot koncentrert sin fangst om de selstammer som samler sig om Jan Mayen og i Hvitehavsmunningen og det er vanskelig å tenke sig at denne fangst kan ha nogen innflydelse på selforekomstene ved Vest-Grønland.

Landsrådet sier jo også at nordmennene forlengst har forminsket selens antall i det nordlige Atlanterhav så meget at det ikke lenger kan drives lønnende fangst. Uttalelsen viser at landsrådet ikke er orientert i dette spørsmål. At selfangsten i de senere år har vært mindre lønnsom enn før, skyldes de lave priser og den almindelige depresjon på verdensmarkedet og ikke at fangsten er gått tilbake. Tvertimot har fangstene de senere år vært meget store og hvis man tar for sig den samlede fangst for siste sesong og sammenligner den med den fangsttonnasje, som har vært i virksomhet, vil man se at den gjennomsnittlige fangst pr. tonn i år er den største som i det hele tatt har vært gjort i historisk tid.

Det er meget vanskelig å uttale noget bestemt om fangstens innflydelse på selbestandens størrelse,

det man har så få sikre data fra tidligere tid. A dømme efter fangstene skulde det ikke være nogen tilbakegang. Ved de undersøkelser, som er satt igang fra norsk og russisk side for å bringe klarhet over disse spørsmål har man for Hvitehavsstammens vedkommende forsøkt ved tellinger å få eksakte tall å arbeide med. Det kan i denne forbindelse nevnes, at russerne ved telling fra fly i 1925 konstaterte at der i en enkelt flokk befant sig ikke mindre enn 800,000 hanner og at man på grunnlag av dette beregnet det samlede leger av gammel sel som i denne sesong lå i Hvitehavsmunningen til å være på ca. 2.5 millioner individer.

I Vesterisen er det ikke foretatt nogen slike tellinger, men efter alt å dømme er denne selstamme i hvert fall ikke mindre enn Hvitehavsstammen, så man skjønner det er veldig ansamlinger av sel.

— Hvor mange dyr kan man fange på de forskjellige felter år om annet?

— De største fangster blir i almindelighet tatt på Newfoundland, hvor fangsten har vært oppe i 600,000 pr. år, men også vært nede i 100,000 dyr og mindre. I Hvitehavsfeltet drives der fangst av nordmenn og russere og der har i de siste år vært fanget et par hundre tusen om året. Minst har selen i de senere år vært beskattet i Jan Mayen-feltet.

På alle fangstfelter er det store variasjoner i fangstene år om annet. Men rent generelt kan man si at slik som forholdene ligger an er det i langt høyere grad is- og værforhold enn variasjoner i den tilstedeværende selmengde som er avgjørende for om det et år fanges særlig meget mere eller mindre på de forskjellige felter.

Göteborgs Handels & S. T.
22 juni 1932.

Grönländarnas protester utan betydelse anser man i Norge.

Smedal bemöter landsrådets resolutioner.

—Från vår Köpenhamnskorrespondent.—

Med anledning av de resolutioner som antagits av Sydgrönlands och Nordgrönlands landsråd med uppmaning till Haagdomstolen att icke godkänna den norska ockupationen på ostkusten har advokaten Smedal, ordförande i ishavshädet och en av de norska sakkunniga i Grönlandsfrågan, åter tagit till orda. Han påpekar att de grönländska landsråden till övervägande del bestå av funktionärer i den danska monopolhandelns tjänst. Framstående danskar och grönländare, säger hr Smedal, ha hävdad att landsrådets uttalanden icke kunna betraktas såsom uttryck för den grönländska befolkningens önsksningar. Landsråden antaga sådana resolutioner som passa danska regeringen. Bl. a. hette det ju i resolutionerna att en infödda befolkningens framåtskridande i materiellt och andligt avseende utan hänsyn till någon ekonomisk fördel för Danmark. Denna passus ger hr Smedal anledning att leta fram ett uttalande av Stauning från anno 1911, då Stauning i folketinget karakteriserade monopolets köp av grönländska produkter såsom plundring. Till belysning av Danmarks påstådda oegennyttiga behandling av den infödda befolkningen anföres vidare att de fattiga grönländarna under de sista fem åren fått bidraga med 630,000 kr. till danska vetenskapliga expeditioner i landet. Vad slutligen beträffar påståendet att norrmännens fångstmetoder hota djurbeståndet på Grönland förklarar Smedal att Norge föreslagit Danmark att införa effektiva fridlysningsbestämmelser. Detta har emellertid avvisats från dansk sida. Smedal påpekar att det inom det ifrågavarande landområdet vid ockupationstillfället 1931 icke fanns en enda inföding. Området skiljes från den bebodda

delen av Västgrönland genom en isöken av omkring 900 kilometers bredd.

Stauning bemöter kritiken.

—Från vår Köpenhamnskorrespondent.—

KÖPENHAMN den 22 juni. Statsminister Stauning har i dag i "Politiken" bemött den kritik som från norsk sida rests mot de grönländska landsrådets norskfientliga resolutioner. Stauning upplyser att landsråden äro valda av den infödda befolkningen med allmän rösträtt, ad angår kritiken av monopolhandeln, säger Stauning, så var denna berättigad 1911 men icke i dag — kritiken ifråga fick nämligen önskat resultat. I stort sett är det Grönland som får ekonomiskt tillskott från Danmark, icke tvärtom. Och slutligen har Danmark avslagit de norska fridlysningsförslagen emedan det tillkommer endast Danmark att träffa dylika bestämmelser.

Smedals uttalande att det ockuperade området skiljes från den bebodda delen av Grönland genom en vidsträckt isöken besvarar statsministern med en hänvisning till den omständigheten att den grönländska befolkningen snabbt tillväxer och kräver ständig utvidgning av sina jaktområden.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Politiken

skriver den 22 JUNI 1932

Hr. Smedal har ingen Respekt for Grønlands Landsraad

Det er Funktionærer, siger han, der vedtager de
Resolutioner, Danmark ønsker!

Et skarpt Svar af Statsminister Stauning.

Oslø, Tirsdag (R. B.)

I Anledning af de Resolutioner, som er vedtaget af Sydgrønlands og Nordgrønlands Landsraad og som bl. a. fra Raader Domstolen i Haag at tilkende Norge den okkuperede Del af Østkysten, udtaler en af de norske Sagkyndige i Grønlandsspergamaalet, Dr. Smedal, at de grønlandske Raad overvejende bestaar af Funktionærer, der er ansat i den danske Monopolhandels Tjeneste. Fremragende og kendte Danske og Grønlændere hævder ligeledes, at Landsraadene ikke er Udtryk for den grønlandske Befolkning, men vedtager de Resolutioner, den danske Regering ønsker.

**Da Hr. Stauning talte om
Plyndring af Grønlænderne.**

Naar det i Landsraadenes Resolutioner hedder, at Danmarks Ledelse af Monopolet i Grønland har tilstræbt Frem-

Den ivrige norske Aktivist Advokat
Gustav Smedal.

gang for den grønlandske Nation i Kultur og Livsvilkaar uden Hensyn til, om Danmark fik nogen Fordel deraf, minder Dr. Smedal om Statsminister Stauungs Udtalelser i det danske Folketing i 1911, da han karakteriserede Monopolhandelens Køb af grønlandske Produkter som en Plyndring. Der kan i denne Forbindelse eksempelvis mindes om, at Monopolhandelen af Grønlænderne har købt Ræveskind for 25 Kr. pr. Stk. og solgt dem videre for indtil 1400 Kr. pr. Stk. Til Belysning af Danmarks paastaaede uinteresserede Behandling af Grønlænderne kan det ogsaa anføres, at i de sidste 5 Aar har de fattige Grønlændere maattet bidrage med 630,000 Kr. til danske videnskabelige Ekspeditioner til Grønland.

**Danmark afviste Norges
Fredningsbestemmelser.**

Naar der i Resolutionerne tales om, at Nordmændenes Fangst ødelægger Dyrebestanden paa Østgrønland, er det tilstrækkeligt at henvise til, at Norge har foreslaaet Danmark at indføre effektive Fredningsbestemmelser, men dette er ble-

vet afvist fra dansk Side. I det okkuperede Land paa Østkysten fandtes i Okkupationstiden i 1931 ikke en eneste Indfødt, og Omraadet er skilt fra den beboede Del af Vestkysten af en Isærken, som er ca. 900 km bred.

Et Svar fra Hr. Stauning

Landsraadene er valgt ved almindelig Valgret af hele den grønlandske Befolkning.

Vi har forelagt Dr. Smedals Udtalelser for Statsminister Stauning, der svarer følgende:

Det er helt urigtigt at paastaa, at de grønlandske Landsraad er en Kres af Funktionærer. Nogle er maaske i Handels Tjeneste — det ved jeg ikke — og andre er det ikke, men det givne er, at de er valgt af den grønlandske Befolkning ved almindelig Valgret.

Hr. Smedal minder om mine Udtalelser for 20 Aar siden, og dette kan jeg ikke have noget imod. Jeg kritiserede dengang, at der ikke blev taget tilstrækkeligt Hensyn til den grønlandske Befolknings Interesser, men min Kritik bar Frugt. Der blev taget Hensyn til den, og der er siden da gennemført en Række Foranstaltninger, som helt har ændret Forholdene.

Paastanden om, at Grønlænderne i Løbet af de sidste 5 Aar har betalt 630,000 Kr. til videnskabelige Ekspeditioner, trænger til en nærmere Forklaring fra Hr. Smedals Side. Kryolitbrydningen giver Staten en Indtægt, men det kan vel ingen have noget imod, og alt i alt faar Grønland jo Tilskud fra Danmark og ikke omvendt.

Det er meget rigtigt, slutter Statsministeren, at der ikke bor Grønlændere i det okkuperede Omraade, men den grønlandske Befolkning vokser stadig i Tal i Modsætning til andre, og Vestgrønlands Landsraad har bestandig hævdet Nødvendigheden af at have et Reserveomraade for hele den grønlandske Befolkning. Grønlænderne lever jo hovedsagelig af Jagt, de maa nødvendigvis bevæge sig over uhyre Omraader, og det er i den Henseende uden Betydning, om der bor Folk eller ikke i det okkuperede Land. Og maa jeg saa endelig sige, at vi ikke har nægtet at udstede Fredningsbestemmelser, men vi har ganske vist bestridt Nordmændenes Ret til at udstede saadanne Bestemmelser. Det tilkommer Danmark, som har Højhedsretten over Grønland.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Børsen

22 JUNI 1932

skriver den

Norge og Resolutionerne

**Dr. Smedal er misfor-
nøjet med de grøn-
landske Landsraad**

Oslo, Tirsdag (R.B.)

I Anledning af de Resolutioner, som er vedtaget af Sydgrønlands og Nordgrønlands Landsraad, og som bl. a. fraraader Domstolen i Haag at tilkende Norge den okkuperede Del af Østkysten, udtaler en af de norske Sagkyndige i Grønlandsspørgsmaalet, Dr. Smedal, at de grønlandske Raad overvejende bestaar af Funktionærer, der er ansat i den danske Monopolhandels Tjeneste. Fremragende og kendte Danskere og Grønlændere hævder ligeledes, at Landsraadene ikke er Udtryk for den grønlandske Befolkning, med vedtager de Resolutioner, den danske Regering ønsker.

Naar det i Landsraadenes Resolutioner hedder, at Danmarks Ledelse af Monopolet i Grønland har tilstræbt Fremgang for den grønlandske Nation i Kultur og Livsvilkaar uden Hensyn til, om Danmark fik nogen Fordel deraf, minder Dr. Smedal om Statsminister Staunings Udtalelser i det danske Folketing i 1911, da han karakteriserede Monopolhandelens Køb af grønlandske Produkter som en Plyndring. Der kan i denn Forbindelse eksempelvis mindes om, at Monopolhandelen af Grønlænderne har købt Ræveskind for 25 Kr. pr.Stk. og solgt dem videre for indtil 1400 Kr. pr. Stk. Til Belysning af Danmarks paastaaede uinteresserede Behandling af Grønlænderne kan det ogsaa anføres, at i de sidste 5 Aar har de fattige Grønlændere maattet bidrage med 630,000 Kr. til danske videnskabelige Ekspeditioner til Grønland.

Naar der i Resolutionerne tales om, at Nordmændenes Fangst ødelægger Dyrebestanden paa Østgrønland, er det tilstrækkeligt at henvise til, at Norge har foreslaaet Danmark at indføre effektive Fredningsbestemmelser, men dette er blevet afvist fra dansk Side. I det okkuperede Land paa Østkysten fandtes i Okkupations-tiden i 1931 ikke en eneste Indfødt, og Omraadet er skilt fra den beboede Del af Vestkysten af en Isærken, som er ca. 900 km bred.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Berlingske Tidende

skriver den 22 JUNI 1932

Dr. Smedal polemiserer mod de grønlandske Landsraad.

**De bestaar overvejende af
danske Funktionærer, siger han**

OSLO, TIRSDAG (RB.).

I Anledning af de Resolutioner, som er vedtaget af Sydgrønlands og Nordgrønlands Landsraad, udtaler en af de norske Sagkyndige i Grønlandsspørgsmaalet, Dr. Smedal, at de grønlandske Raad overvejende bestaar af Funktionærer, der er ansat i den danske Monopolhandels Tjeneste.

Fremragende og kendte danske Grønlændere hævder ligeledes, at Landsraadene ikke er Udtryk for den grønlandske Befolkning, men vedtager de Resolutioner, den danske Regering ønsker.

En Udtalelse af Stauning i 1911.

Dr. Smedal minder om Statsminister Staunings Udtalelser i det danske Folketing i 1911, da han karakteriserede Monopolhandelens Køb af grønlandske Produkter som en Plyndring. Der kan i denne Forbindelse eksempelvis mindes om, at Monopolhandelen af Grønlænderne har købt Ræveskind for 25 Kr. pr. Stk. og solgt dem videre for indtil 1400 Kr. pr. Stk. Til Belysning af Danmarks paastaaede uinteresserede Behandling af Grønlænderne kan det ogsaa anføres, at i de sidste 5 Aar har de fattige Grønlændere maattet bidrage med 630,000 Kr. til danske videnskabelige Ekspeditioner til Grønland.

Norske Fredningsforslag afvist.

Naar der i Resolutionerne tales om, at Nordmændenes Fangst ødelægger Dyrebestanden paa Østgrønland, er det tilstrækkeligt at henvise til, at Norge har foreslaaet Danmark at indføre effektive Fredningsbestemmelser, men dette er blevet afvist fra dansk Side. I det okkuperede Land paa Østkysten fandtes i Okkupationstiden i 1931 ikke en eneste Indfødt, og Omraadet er skilt fra den beboede Del af Vestkysten af en Isørken, som er ca. 900 km bred.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:
Socialdemokraten

skriver den

22 JUNI 1932

Nordmændene protester mod de grønlandske Udtalelser.

Dr. Smedal søger at bortforklare de betydningsfulde Tilkendegivelser for Grønlænderne selv.

Sent i Aftes udsendtes fra Oslo en Udtalelse af Advokat Smedal i Anledning af de grønlandske Landsraads Tilkendegivelser overfor Domstolen i Haag.

Dr. Smedals Udtalelse søger paa perfid Maade at bortforklare Betydningen af de udsendte grønlandske

Meningstilkendegivelser og paastaar bl. a., at Raadene bestaar af »Funktionærer i den danske Monopolhandel«. Bortset fra, at det er urigtigt, maa det være nok at fastslaa, at Raadene er valgt af Grønlænderne selv og derfor er Grønlændernes Talerør overfor Verden.

Dr. Smedals Udtalelser, der ganske røber Ukendskab til det danske Styre, vil der under Sagens videre Behandling blive rig Lejlighed til af imødegaa. De viser lævrigt blot, at de norske Nationalister har følt sig saare ilde berørt af den Maade, hvorpaa Grønlænderne selv har stemplet Nordmændenes Fremgangsmaade og den Tilslutning, Raadene gav det danske Styre.

her

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

B. T.

skriver den **22 JUNI 1932**

Jeg tager min Hat af

— for Advokat Smedals Evne til at
finde dansk Underfundighed og Neder-
drægtighed i alt, hvad der vedrører
Grønland.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Dagens Nyheder

skriver den

22 JUNI 1932

Hr. Smedals Postulater.

Nye Paastande om Danmarks Udbytning af Grønlanderne.

Oslo, Tirsdag, R. B.

I Anledning af de Resolutioner, som er vedtaget af Syd-Grønlands og Nord-Grønlands Landsraad, og som bl. a. fraraader Domstolen i Haag at tilkende Norge den okkuperede Del af Østkysten, udtaler en af de norske Sagskyndige i Grønlands-Spørgsmaalet, Dr. Smedal, at de grønlandske Raad overvejende bestaar af Funktionærer, der er ansat i den danske Monopolhandels Tjeneste. Fremragende og kendte Danske og Grønlændere hævder ligeledes, at Landsraadene ikke er Udtryk for den grønlandske Befolkning, men vedtager de Resolutioner, den danske Regering ønsker.

Naar det i Landsraadenes Resolutioner hedder, at Danmarks Ledelse af Monopolet i Grønland har tilstræbt Fremgang for den grønlandske Nation i Kultur og Livsvilkaar uden Hensyn til, om Danmark fik nogen Fordel deraf, minder Dr. Smedal om Statsminister Staunings Udtalelser i det danske Folketing i 1911, da han karakteriserede Monopolhandelens Køb af grønlandske Produkter som en Plyndring. Der kan i denne Forbindelse eksempelvis mindes om, at Monopolhandelen af Grønlænderne har købt Ræveskind for 25 Kr. pr. Stk. og solgt dem videre for indtil 1400 Kr. pr. Stk. Til Belysning af Danmarks paastaaede uinteresserede Behandling af Grønlænderne kan det ogsaa anføres, at i de sidste 5 Aar har de fattige Grønlændere maattet bidrage med 630,000 Kr. til danske videnskabelige Ekspeditioner til Grønland.

Naar der i Resolutionerne tales om, at Nordmændenes Fangst ødelægger Dyrebestanden paa Øst-Grønland, er det tilstrækkeligt at henvise til, at Norge har foreslaaet Danmark at indføre effektive Fredningsbestemmelser. Men dette er blevet afvist fra dansk Side. I det okkuperede Land paa Østkysten fandtes i Okkupationstiden i 1931 ikke en eneste Indfødt, og Omraadet er skilt fra den beboede Del af Vestkysten af en Isærken, som er ca. 900 km bred.

Dr. Smedals Paastand om, at Landsraadene ikke giver Udtryk for Grønlændernes egne Meninger, falder til Jorden allerede af den Grund, at begge Landsraad er sammensat saa at sige fuldstændigt af indfødte Grønlændere. Et eller to af samtlige 25 Medlemmer er danske.

Lige saa løs er Paastanden om Danmarks Fortjeneste paa Grønlænderne. Dette fremgaar med al tænkelig Tydelighed deraf, at Danmark hvert Aar dækker et Underskud paa mellem 2 og 3 Millioner Kr. paa den grønlandske Handel. Af de til Dækningen anvendte Midler indgaar kun en Del gennem den Afgift, Kryolitmineselskabet betaler til Staten.

Eksemplet med Ræveskindet har intet med de virkelige Forhold at gøre, fordi det er løsrevet fra sin Sammenhæng, der er den, at Grønlænderne faar en fast Betaling for visse Varer, i vid Udstrækning en Betaling, der ligger over Markedsprisen, ligesom de faar leveret Forbrugsartikler langt under den Pris, fri Handel kunde levere dem for paa Grønland.

Postulatet om de grønlandske Ydel-

ser til Ekspeditioner hører hjemme i Fantasiens Verden, og naar Dr. Smedal mener, at hans Udtalelse om Ødelæggelserne af Dyrebestanden paa Østgrønland er tilstrækkelige, skal det samtidig erindres, at det er *fastslaaet*, at Nordmændene til Jagt paa Østgrønland i vid Udstrækning har anvendt Stryknin, en Jagtform, der betyder Ødelæggelse for Bjerne- og Rævebestanden og en alvorlig Fare for Mennesker, der færdes med Hundefor-spand i de paagældende Egne.

Nordlands posten

21 juni 1932.

Den dansk-grønlandske komedie.

Som man vil se av telegrammene idag har danskene nu også mobilisert Nord-Grønlands landsråd mot Norge og nordmennene. For nogen dager siden gjengav vi innholdet av den resolusjon, som var vedtatt av Syd-Grønlands landsråd. I formen fremtrær disse resolusjoner som uttrykk for de nevnte råds opfatning, men ingen er vel et øieblikk i tvil om at de er bestilt fra dansk side til hjelp for Danmarks betrengete stilling under prosessen i Haag.

Verdien av disse uttalelser forstår man kanskje best når man vet, at disse råd for en vesentlig del består av personer som er ansatt i den danske monopolhandels tjeneste med den danske landsfoged som rådets formann. Således var det ifjor, efter hvad Ishavsrådets formann, dr. Gustav Smedal oplyser, bare to av de 11 medlemmer i Syd-Grønlands landsråd, som ikke er ansatt i den nevnte danske monopolhandels tjeneste.

For ikke å bli beskylt for baktalelse av det nevnte råd kan vi citere et par danske og grønlandske uttalelser om disse.

Således uttaler den danske Grønlandskyndige Harry Søiberg blandt annet.

«Sandheden om det sydgrønlandske Landsraad er, at det bestaar af elleve Medlemmer foruden den herfra udnævnte Formand, og blandt disse

solusjoner vil man også lett se hvor svakt de er underbygget. Når det således heter, at rådet vet av erfaring, «at hvor enn i Grønland nordmenn kom hadde de alltid som mål å få størst mulig utbytte på den kortest mulige tid uten hensyn til dyrebeholdningen», så kan av gode grunner disse uttalelser ikke være bygget på erfaringer. Danskene har nemlig omhyggelig sørget for, at nordmennene overhodet ikke kan komme iland på vestkysten uten i en uthavn, hvor de nådigst får lov til å hente drikkevann, men ikke vann til teknisk bruk, og det norske okupasjonsråd på østkysten, hvor nordmennene driver jakt og fangst, det ligger ca. 7 breddegrader fra den nærmeste danske koloni i Angmagsalik bortsett fra den nye danske koloni i Scoresbysund, som danskene i det siste har fått oprettet av politiske grunner. Og på de områder, hvor nordmennene har sitt virke, har der vært helt folketomt til de norske fangstmenn kom dit.

Man kan visst i det hele trygt gå ut fra, at de innfødte grønlandere og andre, som er medlemmer av det nevnte landsråd, ingensomhelst personlig erfaring har om det de har uttalt sig om.

Den dansk-grønlandske komedie.

Som man vil se av telegrammene idag har danskene nu også mobilisert Nord-Grønlands landsråd mot Norge og nordmennene. For nogen dager siden gjengav vi innholdet av den resolusjon, som var vedtatt av Syd-Grønlands landsråd. I formen fremtrær disse resolusjoner som uttrykk for de nevnte råds opfatning, men ingen er vel et øieblikk i tvil om at de er bestilt fra dansk side til hjelp for Danmarks betrengete stilling under prosessen i Haag.

Verdien av disse uttalelser forstås man kanskje best når man vet, at disse råd for en vesentlig del består av personer som er ansatt i den danske monopolhandels tjeneste med den danske landsfoged som rådets formann. Således var det ifjor, efter hvad Ishavsrådets formann, dr. Gustav Smedal oplyser, bare to av de 11 medlemmer i Syd-Grønlands landsråd, som ikke er ansatt i den nevnte danske monopolhandels tjeneste.

For ikke å bli beskylt for baktalelse av det nevnte råd kan vi citere et par danske og grønlandske uttalelser om disse.

Således uttaler den danske Grønlandskyndige Harry Søiberg blandt annet.

«Sandheden om det sydgrønlandske Landsraad er, at det bestaar af elleve Medlemmer foruden den herfra udnævnte Formand, og blandt disse elleve er der kun to af Handelen og Styrelsen uafhængige Mænd. De ni andre er alle i Handelens og Styrelses Brød og er dens Embeds- og Tjenestemænd. Lad dem der har Mod til det påstå, at Landsraadet er et Udtryk for den grønlandske Befolkning!»

Og en av de mest fremtredende nulevende grønlandere, viseprost Mathias Storch, uttaler i sin bok «Streiflys over Grønland», som utkom i 1930:

«Kritiken imod styrelsen tager ikke meget fejl, naar den nu siger, at styrelsen har «kørt» med landsraadene, hvorhen den vil».

Nogen ytterligere kommentar til nevnte resolusjoner trenges neppe, og disses resolusjoner vil vel neppe heller imponere dommerne i Haag, når de får oplyst det faktiske forhold med hensyn til disse Grønlandsråds opnevning og sammensetning. Man kan bare undre sig over at danskene vil ty til denslags midler.

Hvis man tar for sig disse re-

bysund, som danskene i det siste har fått opprettet av politiske grunner. Og på de områder, hvor nordmennene har sitt virke, har der vært helt folketomt til de norske fangstmenn kom dit.

Man kan visst i det hele trygt gå ut fra, at de innfødte grønlandere og andre, som er medlemmer av det nevnte landsråd, ingensomhelst personlig erfaring har om det de har uttalt sig om.

Bladet:

Dagens Nyheder

skriver den

21 JUNI 1932

Grønlændernes egen Røst.

"Et urokkeligt Ønske, at Danmark beholder ubeskaaret Højhedsret".

NORDGRØNLANDS LANDSRAAD har sendt Statsministeren følgende Telegram, der er modtaget her Søndag den 19. Juni:

— Vi Undertegnede, folkevalgte Medlemmer af de nordgrønlandske Landsraad, ønsker i fuld Overensstemmelse med den Del af Folket, vi repræsenterer, at udtale: Da man i 1924 gav norske og andre Fangstmænd Adgang til at bosætte sig paa Østgrønlands Kyst for der at drive Jagt paa Sø- og Landpelsdyr, vakte det vor største Bekymring. Man vilde den Gang ikke høre vor Røst, og vi haabede saa, at det Aaremaal, som Traktaten mellem Danmark og Norge gjaldt, vilde være nok til at overbevise europæiske Fangstmænd om, at der paa denne Kyst ikke vilde være Vildt nok til at dække deres Driftsudgifter og skaffe dem et beskedent Udkomme, selv om deres Jagtmetoder var nok saa hensynsløse. Ogsaa paa Vestkysten har Nordmænds Indgreb i Fangsten, skønt den her var ulovlig, gentagne Gange været utaalelig for Grønlændernes Erhverv. Nu har Norge okkuperet et Stykke af Østkysten som Basis for fortsat Fangst, og Norge søger nu Verdensdomstolens Godkendelse af denne Handling. Vi udtaler vor Tillid til, at den af Folkenes Forbund oprettede høje Domstol ved sin Afgørelse først og fremmest vil tage Hensyn til det grønlandske Folks Livsinteresser.

Det grønlandske Folk har i over tusind Aar ved Hjælp af sin ejendommelige, paa samme Tid oprindelige og højst specialiserede Erhvervskultur, været i Stand til at finde Livsmuligheder paa Grønlands fattige og golde Kyster. Grønlænderne har været beskyttede af den danske Stat og har under Danmarks Førelse og under økonomiske Ofre fra Danmark gjort Fremskridt paa aandelige, hygiejniske og materielle Omraader, saa vi er et levedygtigt Folk med en større årlig Tilvækstprocent end mange europæiske Staters, til Trods for den store Fare, vort Erhverv medfører.

Nordmænd har været førende i effektiv, men ogsaa hensynsløst ødelæggende Jagt paa de kolde Haves Trandyr: Hvaler og Sæler. De har forlængst formindsket Sælernes Antal i det nordlige Atlanterhav saa meget, at der ikke længere kan drives lønnende Fangst. Nu jager de Hvaler udenfor vore Kyster. Som en Følge af Nordmændenes hensynsløse Nedslagtning af Vandresæler: Svartside og Klapmyds, baade Dyr med nyfødte Unger, Ungsæl og Gammelsæl, har de formindsket disse Dyrs Antal saa stærkt, at Grønlænderne ikke længere kan dække deres Behov til Føde og Klæder. I store Dele af Grønland er Sælfangsten gaaet saa langt ned, at Befolkningen der tvinges ind i nye Erhverv, som er mindre betryggende ved vort Lands Natur og Klima end Sælfangsten, og som er vor Kultur fremmed. I Danmark har ansvarlige Statsmænd udtalt, at den danske Statskasse giver Afkald paa at have et økonomisk Overskud fra Grønland, og dette Synspunkt er dér lovfæstet. Derfor kan det ikke undre, at det er det grønlandske Folks urokkelige Ønske, at dets fremtidige Udvikling maa blive under Danmarks Styrelse, og endvidere, at Danmark maa faa tilkendt en ubeskaaret Højhedsret over hele Grønland, saa at Grønlænderne derved kan skaaes for andre Nationers ukontrollerede Indgreb i deres Eksistensmuligheder.

skriver den

21 JUNI 1932

Den Fattiges eneste — Sælhund.

Sydgrønlands Landsraad henvendte sig, som omtalt, forleden i en Resolution til Domstolen i Haag gennem Statsminister Stauning. I kraftige Ord paatalte de den Fare, de norske Fangstmænds hensynsløse Nedslagning af Grønlands Dyr frembød for de Indfødtes Ernæring. Nu har Nordgrønlands Landsraad behandlet det samme Spørgsmaal ... og talt med endnu kraftigere Ord.

Det hedder først i Henvendelsen, der sendes samme Vej som den anden, til Danmarks Statsminister, med videre Adresse til Haag:

„Det grønlandske Folk har i over et Tusind Aar ved Hjælp af sin ejendommelige, paa samme Tid oprindelige og højst specialiserede Erhvervskultur været i Stand til at finde Livsmuligheder paa Grønlands fattige og golde Kyster. Grønlanderne har været beskyttede af den danske Stat og har under Danmarks Førelse og under økonomiske Ofre fra Danmark gjort Fremskridt paa aandelige, hygiejniske og materielle Omraader, saa vi er et levedygtigt Folk med en større årlig Tilvækstprocent end mange europæiske Staters til Trods for den store Fare, vort Erhverv medfører.”

Derefter hedder det videre — og man maa sige, at der nu tales, saa Misforstaaelser ikke kan opstaa og Fortolkninger ikke gennemføres:

„Nordmænd har været de førende i effektiv, men ogsaa hensynsløs ødelæggende Jagt paa de kolde Haves Trandyr: Hvaler og Sæler. De har for længst formindsket Sælernes Antal i det nordlige Atlanterhav saa meget, at der ikke længer kan drives lønnende Fangst. Nu jager de Hvaler udenfor vore Kyster. Som en Følge af Nordmændenes hensynsløse Nedslagning af Vandresæler: Svartside og Klapmys, baade med nyfødte Unger, Ungsæl og Gammelsæl, har de formindsket disse Dyrs Antal saa stærkt, at Grønlanderne ikke kan dække deres Behov til Føde og Klæder. I store Dele af Grønland er Sælfangsten gaaet saa langt ned, at Befolkningen der tvinges ind i nye Erhverv, som er mindre betryggende ved vort Lands Natur og Klima end Sælfangsten, og som er vor Kultur fremmed.”

Efter dette, der er intet mindre end et Nødraab fra et Land, siger Grønlanderne, at det er det grønlandske Folks urokkelige Ønske, at dets fremtidige Udvikling maa blive under Danmarks Styrelse, og endvidere, at Danmark maa blive tilkendt en ubeskaaret Højhedsret over hele Grønland, saa at Grønlanderne derved kan skaanes for andre Nationers ukontrollerede Indgreb i deres Eksistensmuligheder.

Det er jo saadan, at man i Norge tager den Komædie, der blev spillet, da Hr. Devold og hans Fæller hejste det norske Flag paa Erik den Rødes Land og højtideligt tog det i Besiddelse, for den dybeste Alvor, det skulde nok gaa

Dovregubberne gik amok, saa snart Navnet Grønland blev nævnet. Men nu har Grønland da selv talt. fra Nord og Syd lyder det med de samme Ord, at det er ikke af Egoisme Danmark ønsker Højhedsretten over Grønland stadfæstet af Domstolen i Haag, det er for at fortsætte et Arbejde, som har bragt den grønlandske Befolkning kulturelle og materielle Goder, Udvikling og Fremskridt. Og lige saa klart paavises det, at den

hans Kamp for Livet ... tager den fattiges eneste Sælhund, om man maa sige det saa i omskrevet Form. Modsætningen dertil er — og det siges forøvrigt ogsaa i Henvendelsen — at den danske Stat aldrig har beregnet sig en Øres Overskud af sin nordlige Koloni.

Man har da vist Lov at tro, at disse Ord vil blive hørt paa rette Sted og vil gøre deres Virkning, naar de høje Dommere skal fælde Kendelsen. *Jens Hammer.*

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Aftenbladet

skriver den

21 JUNI 1932

Den Fattiges eneste — Sælhund.

Sydgrønlands Landsraad henvendte sig, som omtalt, forleden i en Resolution til Domstolen i Haag gennem Statsminister Stauning. I kraftige Ord paatalte de den Fare, de norske Fangstmænds hensynsløse Nedslagtning af Grønlands Dyr frembød for de Indfødtes Ernæring. Nu har Nordgrønlands Landsraad behandlet det samme Spørgsmaal ... og talt med endnu kraftigere Ord.

Det hedder først i Henvendelsen, der sendes samme Vej som den anden, til Danmarks Statsminister, med videre Adresse til Haag:

„Det grønlandske Folk har i over et Tusind Aar ved Hjælp af sin ejendommelige, paa samme Tid oprindelige og højst specialiserede Erhvervskultur været i Stand til at finde Livsmuligheder paa Grønlands fattige og golde Kyster. Grønlanderne har været beskyttede af den danske Stat og har under Danmarks Førelse og under økonomiske Ofre fra Danmark gjort Fremskridt paa aandelige, hygiejniske og materielle Omraader, saa vi er et levedygtigt Folk med en større årlig Tilvækstprocent end mange europæiske Staters til Trods for den store Fare, vort Erhverv medfører.”

Derefter hedder det videre — og man maa sige, at der nu tales, saa Misforstaaelser ikke kan opstaa og Fortolkninger ikke gennemføres:

„Nordmænd har været de førende i effektiv, men ogsaa hensynsløst ødelæggende Jagt paa de kolde Haves Trandyr: Hvaler og Sæler. De har for længst formindsket Sælernes Antal i det nordlige Atlanterhav saa meget, at der ikke længer kan drives lønnende Fangst. Nu jager de Hvaler udenfor vore Kyster. Som en Følge af Nordmændenes hensynsløse Nedslagtning af Vandresæler: Svartside og Klapmyds, baade med nyfødte Unger, Ungsæl og Gammelsæl, har de formindsket disse Dyrs Antal saa stærkt, at Grønlanderne ikke kan dække deres Behov til Føde og Klæder. I store Dele af Grønland er Sælfangsten gaaet saa langt ned, at Befolkningen der tvinges ind i nye Erhverv, som er mindre betryggende ved vort Lands Natur og Klima end Sælfangsten, og som er vor Kultur fremmed.”

Efter dette, der er intet mindre end et Nødraab fra et Land, siger Grønlanderne, at det er det eneste

Retning af de gamle Tiders Skik foran „Sonegalten” at aflægge Løfte om Stordaad. Bagefter har man jo faaet en nærmere Forklaring paa den; det var simpelthen et Forsøg paa at gøre en Geschæft, der gik paa Pumperne, til et nationalt Foretagende, som man kunde skabe Stemning paa. Forsøget lykkedes kun altfor godt. Dovregubberne gik amok, saa snart Navnet Grønland blev nævnet. Men nu har Grønland da selv talt. fra Nord og Syd lyder det med de samme Ord, at det er ikke af Egoisme Danmark ønsker Højhedsretten over Grønland stadfæstet af Domstolen i Haag, det er for at fortsætte et Arbejde, som har bragt den grønlandske Befolkning kulturelle og materielle Goder, Udvikling og Fremskridt. Og lige saa klart paavises det, at den

„Stordaad” Norge har øvet i Grønland simpelt hen kan betegnes med den gode, gamle Vending, at de stjæler den fattiges eneste Lam, d. v. s., at de i et hensynsløst Profitjag jager og nedslagter de Hav- og Landdyr — udrydder dem familievist „med nyfødte Unger og gamle” — der er en Livsbetingelse for Manden deroppe mod Nord i hans Kamp for Livet ... tager den fattiges eneste Sælhund, om man maa sige det saa i omskrevet Form. Modsætningen dertil er — og det siges forøvrigt ogsaa i Henvendelsen — at den danske Stat aldrig har beregnet sig en Øres Overskud af sin nordlige Koloni.

Man har da vist Lov at tro, at disse Ord vil blive hørt paa rette Sted og vil gøre deres Virkning, naar de høje Dommere skal fælde Kendelsen. *Jens Hammer.*

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Berlingske Tidende

21 JUNI 1932

skriver den

Hele Grønland protesterer.

**Nordgrønland kræver Dan-
marks Suverænetet ubeskaaret.**

EFTER at Sydgrønlands Lands-
raad har udtalt sig mod, at no-
gen Del af Grønland afstaas til Nor-
ge, har nu ogsaa de folkevalgte Med-
lemmer af Nordgrønlands Landraad
sendt Statsministeren et Telegram,
hvori de udtaler deres Tillid til, at
den af Folkenes Forbund oprettede
høje Domstol først og fremmest vil ta-
ge Hensyn til det grønlandske Folks
Livsinteresser...

Grønlænderne har været beskyttet
af den danske Stat og har under Dan-
marks Førelse og under økonomiske
Ofre fra Danmark gjort Fremskridt
paa aandelige, hygiejniske og mate-
rielle Omraader; vi er et levedygtigt
Folk med en større aarlig Tilvækst-
procent end mange europæiske Sta-
ters til Trods for den store Fare, vort
Erhverv medfører. Vi kan ikke for-
lade dette Land og søge vort Erhverv
andre Steder; derfor maa vi tænke
paa de Reserver, vort Land har, som
kan tjene til Nytte for den kommende
Generation.

Nordmændene har været de føren-
de i effektiv, men ogsaa hensynsløs
Jagt paa de kolde Haves Trandyr:
Hvalen og Sælen.

I Danmark har ansvarlige Stats-
mænd udtalt, at den danske Stats-
kasse giver Afkald paa at have et
økonomisk Overskud fra Grønland,
og dette Synspunkt er nu lovfæstet.
Derfor kan det ikke undre, at det er
det grønlandske Folks urokkelige Øn-
ske, at dets fremtidige Udvikling maa
blive under Danmarks Styre, og end-
videre, at Danmark maa blive til-
kendt en ubeskaaret Højhedsret over
hele Grønland, saa at Grønlænderne
derved kunne skaanes for andre Na-
tioners ukontrollerede Indgreb i de-
res Eksistensmuligheder.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet: **Politiken**

skrives den 21 JUNI 1932

Grønlændernes faste Ønske: Vi vil blive ved Danmark!

„Og Danmark bør tilkendes Højhedsretten over hele Grønland.“

En indtrængende og klar Tilkendegivelse fra Nordgrønlands Landsraad.

Nordgrønlands Landsraad har sendt Statsministeren følgende Telegram, der er modtaget her Søndag den 19. Juni:

Vi undertegnede folkevalgte Medlemmer af det nordgrønlandske Landsraad ønsker i fuld Overensstemmelse med den Del af Folket, vi repræsenterer, at udtale: Da man i 1924 gav norske og andre Fangsmænd Adgang til at bosætte sig paa Østgrønlands Kyst for der at drive Jagt paa Sø og Landpelsdyr, vakte det vor største Bekymring. Man vilde dengang ikke høre vor Røst, og vi haabede saa, at det Aaremaal, som Traktaten mellem Danmark og Norge gjaldt, vilde være nok til at overbevise europæiske Fangstmænd om, at der paa denne Kyst ikke vilde være Vildt nok til at dække deres Driftsudgifter og skaffe dem et bskedent Udkomme, selv om deres Jagtmetoder var nok saa hensynsløse. Ogsaa paa Vestkysten har Nordmænds Indgreb i Fangsten, skønt den her var ulovlig, gentagne Gange været utaalelig for Grøn-

lændernes Erhverv. Nu har Norge okkuperet et Stykke af Østkysten som Basis for fortsat Fangst, og Norge søger nu Verdensdomstolens Godkendelse af denne Handling. Vi udtaler vor Tillid til, at den af Folkenes Forbund oprettede høje Domstol ved sin Afgørelse først og fremmest vil tage Hensyn til det grønlandske Folks Livsinteresser.

Vi kan ikke forlade dette Land.

Det grønlandske Folk har i over et Tusind Aar ved Hjælp af sin ejendommelige, paa samme Tid oprindelige og højest specialiserede Erhvervskultur været i Stand til at finde Livsmuligheder paa Grønlands fattige og golde Kyster. Grønlænderne har været beskyttede af den danske Stat og har under Danmarks Førelse og under økonomiske Ofre fra Danmark gjort Fremskridt paa aandelige, hygiejniske og materielle Omraader, saa vi er et levedygtigt Folk med en større aarlig Tilvækstprocent end mange europæiske Staters til Trods for den store Fare, vort Erhverv medfører. Vi kan ikke forlade dette Land og søge vort Erhverv andre Steder, derfor maa vi tænke paa de Reserver, vort Land har, som kan tjene til Nytte for den kommende Generation.

Den hensynsløse Udryddelsesjagt paa Hvaler og Sæler.

Nordmænd har været de førende i effektiv, men ogsaa hensynsløst ødelæggende Jagt paa de kolde Havets Trandyr: Hvaler og Sæler. De har for længst formindsket Sælernes Antal i det nordlige Atlanterhav saa meget, at der ikke længer kan drives lønnende Fangst. Nu jager de Hvaler uden for vore Kyster. Som en Følge af Nordmændenes hensynsløse Nedslagtning af Vandresæler: Svartside og Klapmyds, haade med nyfødte Unger, Ungsæl og Gammelsæl, har de formindsket disse Dyrs Antal saa stærkt, at Grønlænderne ikke længer kan dække deres Behov til Føde og Klæder. I store Dele af Grønland er Sælfangsten gaaet saa langt ned, at Befolkningen der tvinges ind i nye Erhverv, som er mindre betryggende ved vort Lands Natur og Klima end Sælfangsten, og som er vor Kultur fremmed.

Det er vort urokkelige Ønske.

I Danmark har ansvarlige Statsmænd udtalt, at den danske Statskasse giver Afkald paa at have et økonomisk Overskud fra Grønland, og dette Synspunkt er lovfæstet. Derfor kan det ikke undre,

at det er det grønlandske Folks wrokkelige Ønske, at dets fremtidige Udvikling, maa blive under Danmarks Styrelse, og endvidere, at Danmark maa blive tilkendt en ubeskaaret Højhedsret over hele Grønland, saa at Grønlænderne derved kan skaanes for andre Nationers ukontrollerede Indgreb i deres Eksistensmuligheder.

Udtalelsen er underskrevet af Landsraadets Medlemmer: Gert Geisler, Isak Schmidt, Fr. Lyng, Carl Olsvig, Mathias Storch, Jens Rosing, Morten P. Persild, Tob. Kruse, Edv. Kruse, S. Møller, Hans Hansen og Johs. Pjetursson.

Begge de grønlandske Landsraad har nu udtalt deres Mening om „Grønlandssagen“, Sydgrønlands forleden og nu Nordgrønlands Landsraad. Den grønlandske Befolkning har talt: Vi vil forblive under Danmark, og Danmark bør tilkendes Højhedsretten over hele Grønland.

Bladet:

Kristeligt Dagblad

skriver den 21 JUNI 1932

Grønlænderne hen- vender sig til Stats- ministeren.

Nordmændene har været de førende i hensynsløst ødelæggende Jagt paa Hvaler og Sæler.

Grønlænderne har haft Fremskridt under Danmarks Styre.

Nordgrønlands Landsraad har sendt Statsministeren følgende Telegram, der er modtaget her Søndag den 19. Juni:

Vi undertegnede, folkevalgte Medlemmer af det nordgrønlandske Landsraad ønsker i fuld Overensstemmelse med den Del af Folket, vi repræsenterer, at udtale: Da man i 1924 gav norske og andre Fangstmænd Adgang til at bosætte sig paa Østgrønlands Kyst for der at drive Jagt paa Sø og Landpelsdyr, vakte det vor største Bekymring. Man vilde den Gang ikke høre vor Røst, og vi haabede saa, at det Aaremaal, som Traktaten mellem Danmark og Norge gjaldt, vilde være nok til at overbevise europæiske Fangstmænd om, at der paa denne Kyst ikke vilde være Vildt nok til at dække deres Driftsudgifter og skaffe dem et beskedent Udkomme, selv om deres Jagtmetoder var nok saa hensynsløse. Ogsaa paa Vestkysten har Nordmænds Indgreb i Fangsten, skønt den her var ulovlig, gentagne Gange været utaalelig for Grønlændernes Erhverv. Nu har Norge okkuperet et Stykke af Østkysten som Basis for forsat Fangst, og Norge søger nu Verdensdomstolens Godkendelse af denne Handling. Vi udtaler vor Tillid til, at den af Folkenes Forbund oprettede høje Domstol ved sin Afgørelse først og fremmest vil tage Hensyn til det grønlandske Folks Livsinteresser.

Det grønlandske Folk har i over tusinde Aar ved Hjælp af sin ejendommelige, paa samme Tid oprindelige og højst specialiserede Erhvervskultur været i Stand til at finde Livsmuligheder paa Grønlands fattige og golde Kyster. Grønlænderne har været beskyttede af den danske Stat og har under Danmarks Førelse og under økonomiske Ofre fra Danmark gjort Fremskridt paa aandelige, hygiejniske og materielle Omraader, saa vi er et levedygtigt Folk med en større årlig Tilvækstprocent end mange europæiske Staters til Trods for den store Fare, vort Erhverv medfører. Vi kan ikke forlade dette Land og søge vort Erhverv andre Steder, derfor maa vi tænke paa de Reserver, vort Land har, som kan tjene til Nytte for den kommende Generation. Nordmænd har været de førende i

effektiv, men ogsaa hensynsløst ødelæggende Jagt paa de kolde Haves Trandyr: Hvaler og Sæler. De har forlængst formindsket Sælernes Antal i det nordlige Atlanterhav saa meget, at der ikke længere kan drives lønnende Fangst. Nu jager de Hvaler udenfor vore Kyster. Som en Følge af Nordmænds hensynsløse Nedslagtning af Vandresæler: Svartside og Klapmyds baade nyfødte Unger, Ungsæl og Gammelsæl, har de formindsket disse Dyrs Antal saa stærkt, at Grønlænderne ikke længere kan dække deres Behov til Føde og Klæder. I store Dele af Grønland er Sælfangsten gaaet saa langt ned, at Befolkningen der tvinges ind i nye Erhverv, som er mindre betryggende ved vor Lands Natur og Klima end Sælfangsten, og som er vor Kultur fremmed. I Danmark har ansvarlige Statsmænd udtalt, at den danske Statskasse giver Afkald paa at have et økonomisk Overskud fra Grønland, og dette Synspunkt er der lovfæstet. Derfor kan det ikke undre, at det er det grønlandske Folks urokkelige Ønske, at dets fremtidige Udvikling maa blive under Danmarks Styrelse, og endvidere, at Danmark maatte blive tilkendt en ubeskaaret Højhedsret over hele Grønland, saa at Grønlænderne derved kunne skaanes for andre Nationers ukontrollerede Indgreb i deres Eksistensmuligheder.

Gert Geisler. Isak Schmidt. Fr. Lynge.

Carl Olsvig. Mathias Storch.

Jens Rosing. Morten P. Porsild.

Tob. Kruse. Edv. Kruse. S. Møller.

Hans Hansen. Johs. Pjetursson.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Politiken

skriver den 21 JUNI 1955

Grønlands Stemme.

Det kan ikke være anderledes, end at de to grønlandske Landsraads enstemmige Udtalelser om Spørgsmaalet Grønland maa gøre et stærkt Indtryk i Haag, naar de til sin Tid efter Grønlændernes Ønske forelægges den Internationale Domstol.

Den grønlandske Befolkning har valgt klart og tydeligt: ikke Norge, men Danmark. Det nordgrønlandske Landsraad minder om, at det, da man i 1924 gav de norske Fangstmænd Lov til at bosætte sig paa den østgrønlandske Kyst, gjorde alvorlige Bekymringer gældende, men dengang vilde man ikke høre. Nu har Tiden givet Grønlænderne Ret, de norske Fangstmetoder er af en saadan Karakter, at de stærkt formindsker Dyrebestanden og truer Landets egen Befolkning i dens Eksistens, som er ganske afhængig af Jagt- og Fiskerimulighederne.

Grønland er jo ikke et rigt og bugnende Land, en Godbid, som Danmark af egoistiske Grunde ønsker at bevare for sin egen Mund. Det er et fattigt og barsk Polarland, hvis Befolkning kun kan leve, fordi dens Natur er Nøjsomhed. Det danske Styre har søgt at værne om og foretage Eksistensmulighederne paa Grønland, at hæve den kulturelle, materielle og hygiejniske Standard. Den norske Paastand om Retten til Østgrønland bunder i Kravet om Ret til at udnytte Erhvervsmulighederne i Landet uden Hensyn til, om derved den indfødte Befolkning — den, der dog efter alle moderne Begreber har Retten til Landet — mister sine Eksistensmuligheder eller i hvert Fald vil se dem væsentligt forringet.

Der er her en ganske afgørende Forskel paa dansk og norsk Synspunkt. Derfor er der ogsaa fra dansk Side sat saa overordentlig meget ind paa den videnskabelige Udforskning af Grønland, et Arbejde, som samtidig tjener til Basis for en Undersøgelse af, hvorledes man bedst bevarer de eksisterende Eksistensmuligheder og skaber nye. Danmark har, hundrede Aar før dette Begreb blev knæsat af Folkenes Forbund, etableret sig som Mandatar for Grønland, opdraget dets Befolkning til Selvstyre og søgt at udvikle dets Erhvervsmuligheder. Hvis ikke det var sket, hvis de grønlandske Kyster havde ligget aabne for enhver Rovdrift, havde den grønlandske Befolkning antagelig nu været udryddet — af Sult og Sygdomme.

De Udtalelser, som de to grønlandske Landsraad, bestaaende udelukkende af Grønlændere og valgt udelukkende af Grønlændere, har vedtaget viser, at det danske Sty-

Grønlandernes Ønske forelægges den internationale Domstol.

Den grønlandske Befolkning har valgt klart og tydeligt: ikke Norge, men Danmark. Det nordgrønlandske Landsraad minder om, at det, da man i 1924 gav de norske Fangstmænd Lov til at bosætte sig paa den østgrønlandske Kyst, gjorde alvorlige Bekymringer gældende, men dengang vilde man ikke høre. Nu har Tiden givet Grønlænderne Ret, de norske Fangstmetoder er af en saadan Karakter, at de stærkt formindsker Dyrebestanden og truer Landets egen Befolkning i dens Eksistens, som er ganske afhængig af Jagt- og Fiskerimulighederne.

Grønland er jo ikke et rigt og bugnende Land, en Godbid, som Danmark af egoistiske Grunde ønsker at bevare for sin egen Mund. Det er et fattigt og barsk Polarland, hvis Befolkning kun kan leve, fordi dens Natur er Nøjsomhed. Det danske Styre har søgt at værne om og foretage Eksistensmulighederne paa Grønland, at hæve den kulturelle, materielle og hygiejniske Standard. Den norske Paastand om Retten til Østgrønland binder i Kravet om Ret til at udnytte Erhvervsmulighederne i Landet uden Hensyn til, om derved den indfødte Befolkning — den, der dog efter alle moderne Begreber har Retten til Landet — mister sine Eksistensmuligheder eller i hvert Fald vil se dem væsentligt forringet.

Der er her en ganske afgørende Forskel paa dansk og norsk Synspunkt. Derfor er der ogsaa fra dansk Side sat saa overordentlig meget ind paa den videnskabelige Udforskning af Grønland, et Arbejde, som samtidig tjener til Basis for en Undersøgelse af, hvorledes man bedst bevarer de eksisterende Eksistensmuligheder og skaber nye. Danmark har, hundrede Aar før dette Begreb blev knæsat af Folkenes Forbund, etableret sig som Mandatar for Grønland, opdraget dets Befolkning til Selvstyre og søgt at udvikle dets Erhvervsmuligheder. Hvis ikke det var sket, hvis de grønlandske Kyster havde ligget aabne for enhver Rovdrift, havde den grønlandske Befolkning antagelig nu været udryddet — af Sult og Sygdomme.

De Udtalelser, som de to grønlandske Landsraad, bestaaende udelukkende af Grønlændere og valgt udelukkende af Grønlændere, har vedtaget, viser, at det danske Styres Holdning og Hensigter er blevet forstaaet deroppe. Vi tør regne med, at den samme Forstaaelse vil være til Stede hos Domstolen i Haag. Det er to Principer, der staar over for hinanden i det danske og det norske Synspunkt: Folkeforbundets moderne Princip, Befolkningens Ret til Landet og Befolkningens Selvbestemmelsesret over for det gamle, saa ofte forkastede Princip om den mere civiliserede Nations Ret til at okkupere Land paa en mindre udviklet og derfor mindre modstandsdygtig Befolknings Bekostning. Derfor er

det godt, at naar de danske og de norske Advokater mødes i Haag, vil man ogsaa faa Lejlighed til at høre Grønlands Stemme.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Børsen

skriver den 21 JUNI 1932

Nordgrønlands Landsraad og Norges Krav

**Det er det grønlandske Folks
urokkelige Ønske, at Danmark
faar ubeskaaret Højhedsret
over hele Grønland**

*Nordgrønlands Landsraad
har sendt Statsminister
Stauning følgende Telegram,
som er modtaget her i Søn-
dags:*

Vi undertegnede, folkevalgte Medlemmer af det nordgrønlandske Landsraad ønsker i fuld Overensstemmelse med den Del af Folket, vi repræsenterer, at udtale:

Da man i 1924 gav norske og andre Fangstmænd Adgang til at bosætte sig paa Østgrønlands Kyst for at drive Jagt paa Sø og Landpelsdyr, vakte det vor største Bekymring. Man vilde den Gang ikke høre vor Rest, og vi haabede paa, at det Aaremaal, som Traktaten mellem Danmark og Norge gjaldt, vilde være nok til at overbevise europæiske Fangstmænd om, at der paa denne Kyst ikke vilde være Vildt nok til at dække deres Driftsudgifter og skaffe dem et beskedent Udkomme, selv om deres Jagtmetoder var nok saa hensynsløse. Ogsaa paa Vestkysten har Nordmænds Indgreb i Fangsten, skønt den her var ulovlig, gentagne Gange været utaalelig for Grønlændernes Erhverv. Nu har Norge okkuperet et Stykke af Østkysten som Basis for fortsat Fangst, og Norge søger nu Verdensdomstolens Godkendelse af denne Handling. Vi udtaler vor Tillid til, at den af Folkenes Forbund oprettede høje Domstol ved sin Afgørelse først og fremmest vil tage Hensyn til det grønlandske Folks Livsinteresser.

Det grønlandske Folk har i over tusinde Aar ved Hjælp af sin ejendommelige, paa samme Tid oprindelige og højst specialiserede Erhvervs-kultur været i Stand til at finde Livsmuligheder paa Grønlands fattig-

ge og gølge Kyster. Grønlænderne har været beskyttede af den danske Stat og har under Danmarks Førelse og under økonomiske Ofre fra Danmark gjort Fremskridt paa aandelige, hygiejniske og materielle Omraader, saa vi er et levedygtigt Folk med en større årlig Tilvækstprocent end mange europæiske Stater til Trods for den store Fare, vort Erhverv medfører. Vi kan ikke forlade dette Land og søge vort Erhverv andre Steder, derfor maa vi tænke paa de Reserver, vort Land har, som kan tjene til Nytte for den kommende Generation. Nordmænd har været de førende i effektiv, men ogsaa hensynsløs ødelæggende Jagt paa de kolde Haves Trandyr: Hvaler og Sæler. De har forlængst formindsket Sælernes Antal i det nordlige Atlanterhav saa meget, at der ikke længere kan drives lønnende Fangst. Nu jager de Hvaler udenfor vore Kyster. Som en Følge af Nordmænds hensynsløse Nedslagtning af Vandresæler: Svartside og Klapmyds, baade nyfødte Unger, Ungsæl og Gammelsæl, har de formindsket disse Dyrs Antal saa stærkt, at Grønlænderne ikke længere kan dække deres Behov til Føde og Klæder. I store Dele af Grønland er Sælfangsten gaaet saa langt ned, at Befolkningen der tvinges ind i nye Erhverv, som er mindre betryggende ved vort Lands Natur og Klima end Sælfangsten, og som er vor Kultur fremmed. I Danmark har ansvarlige Statsmænd udtalt, at den danske Statskasse giver Afkald paa at have et økonomisk Overskud fra Grønland, og dette Synspunkt er der lovfæstet. Derfor kan det ikke undre, at det er det grønlandske Folks urokkelige Ønske, at dets fremtidige Udvikling maa blive under Danmarks Styrelse, og endvidere at Danmark maatte blive tilkendt en ubeskaaret Højhedsret over hele Grønland, saa at Grønlænderne derved kunne skaanes for andre Nationers ukontrollerede Indgreb i deres Eksistensmuligheder.

Gert Geister. Isak Schmidt,
Fr. Lyngé. Carl Olsvig. Mathias Storch.
Jens Rosing. Morten P. Porsild.
Tob. Kruse. Edv. Kruse. S. Møller.
Hans Hansen. Johs. Pjetursson.

*Harangeren nr 141.
21 juni 1938.*

Danskene lager fremdeles folkemening på Grønland.

Nordmennene utrydder alt levende, sier de.

Kjøbenhavn: Nord-Grønlands landsråd har sendt statsministeren et telegram hvor i det heter:

Da man i 1924 ga norske og andre fangstmenn adgang til å bosette sig på Øst-Grønlands kyst, vakte det vår største bekymring. Vi håpet at det åremål som traktaten mellom Norge og Danmark gjaldt vilde være nok til å overbevise europeiske fangstmenn om at det på denne kyst ikke er nok vildt til å dekke driftsutgiftene og til å skaffe dem beskjedent utkomme selvom deres jaktmetoder var nokså hensynsløse. Også på Vest-Grønland har nordmennene inngrepet i fangsten skjönt denne er ulovlig og har gjentatte ganger vært utålelig for Grønlands næringer. Nu har nordmennene okkupert et stykke av østkysten som basis for fortsatt fangst. Vi uttaler vår tiltit til at den av folkene oprettede høle domstol ved sin avgjørelse først og fremst vil ta hensyn til det grønlandske folks livsinteresse. Grønningene har under dansk ledelse og under økonomiske ofre fra Danmark gjort fremskritt på åndelig, hygienisk og materielle områder. Nordmennene har vært de førende, effektive fangstmenn, men har også hensynsløst ødelagt jakten på ishavets spekkdyr — hval og sel. De har for lengst forminsket selenes antall i Nord-Atlanterhavet så meget at det ikke

lenger kan drives lønnende fangst. Nu jager de hval utenfor kysten. Som en følge av nordmennenes hensynsløse nedslaktning av vandresel, svartside og klappmys har de forminsket antallet av disse dyr så sterkt at grønningene ikke lenger kan dekke sitt behov av mat og klær. I Danmark har ansvarlige statsmenn uttalt at den danske statskasse gir avkall på å ha et økonomisk overskudd fra Grønland, og dette synspunkt er lovfestet. Derfor kan det ikke undre oss at det er det grønlandske folks urokkelige ønske at dets fremtidige utvikling må bli under Danmarks ledelse og ennvidere at Danmark måtte bli tilkjent en ubeskåret hølesterett over hele landet.

De danske ekspedisjoner.

Thule-ekspedisjonen er reist og «Søkongen» reiser imorgen.

Kjøbenhavn: Den annen gruppe av dr. Knud Rasmussens nye ekspedisjon til Grønland, den 7. Thule-ekspedisjon, reiste søndag fra Kjøbenhavn med motorskibet «Th. Stauning». En stor menneskemengde med statsminister Stauning og direktør Daggård-Jensen var møtt frem.

Scoresbysund-komiteen, hvis formann er kaptein Einar Michelsen, har gitt opplysninger til pressen om den ekspedisjon

som 22. ds. går herfra med det hovedformål å foreta videnskapelege undersøkelser av kyststrekningen fra Cap. Dalton til syd for Kangerdluak. Det er kyststrekningen mellom Kangerdluak og Scoresbysund og især de innenfor liggende distrikter som er målet for ekspedisjonens arbeid. Regjeringen og Grønlandsstyrelsen har stillet motorskipet «Søkongen» til ekspedisjonens disposisjon, men utenfor dette er alle midler til utrustning, lønninger o. s. v. fremskaffet ved innsamling blandt interesserte.

Den norske Øst-Grønlands-ekspedisjon.

Flyvemaskin nr. 2 sikret.

Oslo: Det har lenge vært arbeidet med å få en flyvemaskin nr. 2 til Øst-Grønland i sommer som reservemaskin for det store Lockheed fly «Quarrrtsiluni». Nu er det ifølge «Aftenposten» avgjort at detn norske Øst-Grønlandsekspedisjon skal ha med Vilhelm Omsteds Spartan-maskin. Den har et vingespenn på bare 9 meter og tar liten plass når vingene er klappet sammen. Flyet har et par år vært brukt til en rekke flyvninger innen- og utenfor landets grenser. Som flyver er utsett løytnant Sigurd Aagenæs, som har ført maskinen hele tiden.

Refleksjoner m 307.

31 juni 1932.

De dansklede landsråd på Grønland skyter helt over målet i sine angrep på nordmennene.

Norske fangstfolk
langer ikke den sel
som finnes på
vestkysten

Hvad en dansk
sakkyndig sier

Det er ikke måte på det gale de stygge nordmenn gjør for tiden rundt Grønlands kyster i anledning av rettssaken i Haag. Det siste er en rekke beskyldninger som Nord-Grønlands landsråd retter mot nordmennene — en resolusjon som i likhet med den fra Syd-Grønlands landsråd forleden sikkert er bestilt fra København. Imorgen kommer det en resolusjon fra Øst-Grønlands grønlendere.

I landsrådets merkelige resolusjon, som blander likt og ulikt sammen, heter det bl. a. følgende:

«Oså på vestkysten har nordmennenes inngrep i fangsten — skjønt denne var ulovlig — gjentagne ganger været utålelig for grønlendingenes næring».

Til dette er å svare, at på vestkysten har nordmenn ikke fangstet på sel i det hele tatt. Derimot har vi drevet en del hvalfangst, men den skjer langt utenfor territorialgrensen.

Det heter videre i den lange resolusjon:

«De (nordmennene) har forlenget forminsket selens antall i det nordlige Atlanterhav så meget at det ikke lenger kan drives lønnende fangst. Nu jager de hvalen utenfor våre kyster».

Som en følge av nordmennenes hensynsløse nedslaktning av vandræsel, svartside og klappmuss, både nyfødte unger, ungsel og gammel sel, har de forminsket antallet av disse dyr så sterkt, at grønlendingene ikke tenger kan dekke sitt behov til mat og klær».

Om den sel, som finnes på Vest-Grønland, sier den danske Grønlandsforsker, professor A. D. Jensen, i sin bok «Grønlands Fauna», som kom ut i 1928, «at det synes som her kan skjelnes mellom 3 stammer: en vestlig i Davisstredet mot syd til Newfoundland og St. Lawrencebukten og mot nord til Baffinbukten, den mellomste stamme i havet mellom Spitsbergen, Grønland og Jan Mayen, den østlige stamme i Barentshavet, Hvitehavet og Karahavet. Hver av disse stammer har sin egen yngleplass, hvor den søker hen tidlig på foråret — den vestlige stamme nordøstlig for Newfoundland, den mellomste stamme i nærheten av Jan Mayen og den østlige stamme i Hvitehavet. Etter Nansens fremstilling hører selen på Vest-Grønland til den vestlige stamme. Denne opfatning stemmer godt med opplysninger der foreligger om sortsidene. (Danskens uttrykk for Grønlands-selen).

«Efter Rinks beregninger — fortsetter professor Jensen — nedlas der omkring midten av forrige århundre mellom 30 og 36,000 sortsider årlig langs vestkysten. Men det er dog små mengder mot dem som drepes av européere og amerikanerne på de store yngleplasser og hvis nedslaktning i vesentlig grad har minsket selenes mengde. Alene på yngleplassene for den vestlige stamme nord for Newfoundland er der i visse år nedlagt over ½ million Grønlandsseler og et enkelt fangstskib har på noen uker kunnet fange flere sortsider enn alle grønlands-eskimoer tilsammen på et år».

Nordmennene deltar ikke i fangsten ved Newfoundland. Da det — efter danske fagfolks mening — er denne fangst som berører grønlendernes fangst, synes det mildest talt merkelig at man kan beskyldte nordmennene for å utrydde denne selart. Hvad selen i Nord-Grønland angår, sier professor Jensen, at ringselen som fanges deroppe er stasjonær, idet den holder sig innerst i fjordene — helst i de fjorder som grenser til breer. Her kommer jo ikke nordmennene i det hele tatt.

Mon ikke sannheten om grønlenderne og fangsten på Vest-Grønland er den at grønlenderne efter hvert er blitt dårligere og dårligere fangere efter at det danske styre har fått virke? Danske Grønlandsfarere beretter i hvert fall om grønlendernes kajaksvimmelhet som tiltar. Grønlenderne vil også heller leve i danskenes «byer» enn å fange.

Norske fangstfolk som år ut og år inn ferdes så å si på alle fangstfelter, har ikke merket noget som helst til nogen avtagen i selmengden. Tvertimot har norske fangstskuter i de senere år gjort rekordfangster.

Aftenposten 316.
21 juni 1922.

Nye voldsomme beskyldninger mot nordmennene fra "Nord-Grønlands landsråd."

"— i full overensstemmelse med den del av folket som rådet representerer."

Kjøbenhavn, 20. juni.

Nordgrønlands landsråd har sendt statsministeren et telegram hvori de folkevalgte medlemmer av det Nord-Grønlandske landsråd i full overensstemmelse med den del av folket som de representerer ønsker å uttale:

Da man i 1924 gav norske og andre fangstmenn adgang til å boeette sig på Øst-Grønlands kyst for å drive jakt og fangst der på sjø- og landpelsdyr, vakte det vår største bekymring. Man vilde den gang ikke høre vår røst, og vi håbet så at det Aremål som traktaten mellem Norge og Danmark gjaldt, vilde være nok til å overbevise de europeiske fangstmenn om at det på denne kyst ikke vilde være nok vilt til å dekke deres riftsutgifter og skaffe dem et beskjedent utkomme selv om deres jaktmetoder var nokså hensynsløse.

Også på vestkysten har nordmennenes inngrep i fangsten — skjønt denne var ulovlig — gjentagne ganger været utålelig for grønlandernes næring.

Nu har Norge okkupert et stykke av østkysten som basis for fortsatt fangst, og Norge søker nu verdensdomstolens godkjenning av denne handling. Vi uttaler vår tillit til at denne av folkene opprettede høie domstol ved sin avgjørelse først og fremst vil ta hensyn til det grønlandske folks livsinteresser.

Det grønlandske folk har i over tusen år ved hjelp av sin eiendommelige, på samme tid oprinnelige og høist spesialiserte næringskultur været i stand til å finne livsmuligheter på Grønlandsplatået og på alle kyster.

Grønlandingene har været støttet av den danske stat, og har under Danmark gjort fremskritt på det åndelige, hygieniske og materielle område så vi er et levedyktig folk med en større årlig tilvekstprocent enn mange europeiske

stater til tross for den store fare vår næring medfører. Vi kan ikke forlate dette land og søke vår næring andre steder. Derfor må vi tenke på de reserver som vårt land har som kan tjene til nytte for den kommende generasjon.

Nordmennene har været de første i effektiv, men også i hensynsløst ødeleggende jakt på ishavets spekkdyr, hval og sel. De har forlenget forminsket selens antall i det nordlige Atlanterhav så meget at det ikke lenger kan drives lønnende fangst. Nu jager de hvalen utenfor våre kyster.

Som en følge av nordmennenes hensynsløse nedslaktning av vandresel, svartside og klappmuss, både nyfødte unger, ungsel og gammel sel, har de forminsket antallet av disse dyr så sterkt, at grønlandingene ikke lenger kan dekke sitt behov til mat og klær.

I store deler av Grønland er selfangstet nå gått så langt tilbake, at befolkningen tvinges inn i nye næringer som er mindre betryggende med vårt lands natur og klima enn selfangsten, næringer som er vår kultur fremmed.

I Danmark har ansvarlige statsmenn uttalt at den danske statskasse gir avkall på å ha et økonomisk overskudd fra Grønland, og dette synspunkt er der lovfestet. Derfor kan det ikke undre os at det er det grønlandske folks urokkelige ønske at dets fremtidige utvikling må bli under Danmarks ledelse, og ennvidere at Danmark måtte bli tilkjent en ubeskåret høihetsrett over hele Grønland så grønlandingene vil kunne skåles for andre nasjoners opkonstruerte inngrep i deres eksistensmuligheter.

Lifvards tidende

21 juni 1932

ber
**Mere dansk bluff
i Haag.**

Der er atter offentliggjort en resolusjon fra Grønlands befolkning, hvori man kritiserer norsk fangstvirksomhet og protesterer mot, at Norge får Erik Raudes land. Denne gang er det landsrådet i Nord-Grønland som optrer, om ikke hedningene ved Cap York så iallfall deres nærmeste naboer.

Disse folk bor i et avspærret land. Avstanden fra Erik Raudes land til Cap York er efter kysten i luftlinje ca. 1600 nautiske mil. Fra Oslo til Algier er der 1500 n. m. i luftlinje. Tversover innlandsisen er der 550 n. m. i luftlinje over nesten utilgjengelig isbre. Landrådene består for 4/5 vedkommende av det danske monopols funksjonærer.

Nordvestdistriktets eskimoer har knapt nok sett en nordmann. Noen erfaring om norsk fangst har de ikke. De er lavtstående, lite beleste folk. Allikevel har de danske embedsmenn den freidighet å legge dem i munnen uttalelser som om de var kjennere av norske fangere og norsk fangst i begge polarhav!

De gjentagne forsøk på å bluffe Haagdomstolen med uttalelser fra den grønlandske befolkning vil neppe lykkes.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Berlingske Tidende

skriver den

20 JUNI 1932

Ogsaa nordgrønlandsk Protest mod Norge.

NORDGRØNLANDS LANDSRAAD har sendt Statsministeren følgende Telegram, der er modtaget her Søndag den 19. Juni.

Vi undertegnede, folkevalgte Medlemmer af det nordgrønlandske Landsraad ønsker i fuld Overensstemmelse med den Del af Folket, vi repræsenterer, at udtale:

Da man i 1924 gav norske og andre Fangstmænd Adgang til at bosætte sig paa Østgrønlands Kyst for der at drive Jagt paa Sø- og Landpelsdyr, vakte det vor største Bekymring. Man vilde dengang ikke høre vor Røst, og vi haabede saa, at det Aaremaal, som Traktaten mellem Danmark og Norge gjaldt, vilde være nok til at overbevise europæiske Fangstmænd om, at der paa denne Kyst ikke vilde være Vildt nok til at dække deres Driftsudgifter og skaffe de met beskedent Udkomme, selv om deres Jagtmetoder var nok saa hensynsløse.

Ogsaa paa Vestkysten har Nordmænds Indgreb i Fangsten, skønt den her var ulovlig, gentagne Gange været utaalelig for Grønlandernes Erhverv. N u har Norge okkuperet et Stykke af Østkysten som Basis for fortsat Fangst, Norge søger nu Verdensdomstolens Godkendelse af denne Handling. Vi udtaler vor Tillid til, at den af Folkenes Forbund oprettede høje Domstol ved sin Afgørelse først og fremmest vil tage Hensyn til det grønlandske Folks Livsinteresser.

Det grønlandske Folk har i over 1 Tusinde Aar ved Hjælp af sin ejendommelige, paa samme Tid oprindelige og højst specialiserede Erhvervskultur været i Stand til at finde Livsmuligheder paa Grønlands fattigste og golde Kyster. Grønlanderne har været beskyttet af den danske Stat og har under Danmarks Førelse og under økonomiske Ofre fra Danmark gjort Fremskridt paa aandelige, hygiejnske og materielle Omraader, vi er et levedygtigt Folk med en større aarlige Tilvækstprocent end mange

europæiske Staters til Trods for den store Fare, vor Erhverv medfører. Vi kan ikke forlade dette Land og søge vort Erhverv andre Steder, derfor maa vi tænke paa de Reserver, vort Land har, som kan tjene til Nytte for den kommende Generation.

Nordmænd har været de førende i effektiv, men ogsaa hensynsløst ødelæggende Jagt paa de kolde Haves Trandyr: Hvaler og Sæler. De har forlængst formindsket Sælernes Antal i det nordlige Atlanterhav saa meget, at der ikke længere kan drives lønnende Fangst. Nu jager de Hvaler udenfor vore Kyster. Som en Følge af Nordmændenes hensynsløse Nedslagtning af Vandressæler: Svartside og Klapmyds Baade med nyfødte Unger, Ungsæl og Gammelsæl, har de formindsket disses Dyrs Antal saa stærkt, at Grønlanderne ikke længere kan dække deres Behov til Føde og Klæder. I store Dele af Grønland er Sælfangsten gaaet saa langt ned, at Befolkningen der tvinges ind i nye Erhverv, som er mindre betryggende ved vort Lands Natur og Klima end Sælfangsten, og som er vor Kultur fremmed.

I Danmark har ansvarlige Statsmænd udtalt, at den danske Statskasse giver Afkald paa at have et økonomisk Overskud fra Grønland, og dette Synspunkt er der lovfæstet. Derfor kan det ikke undre, at det er det grønlandske Folks urokkelige Ønske, at dets fremtidige Udvikling maa blive under Danmarks Styrelse, og endvidere at Danmark maa blive tilkendt en ubeskaaret Højhedsret over hele Grønland, saa at Grønlanderne derved kunne skaanes for andre Nationers ukontrollerede Indgreb i deres Eksistensmuligheder.

Gert Geisler. Isak Schmidt. Fr. Lynge.

Carl Olsvig. Mathias Storch.

Jens Rosing. Morten P. Porsild.

Tob. Kruse. Edv. Kruse. S. Møller.

Hans Hansen. Johs. Pietursson.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

~~Ekstrabladet~~

skriver den 20 JUNI 1932

SYDGRØNLANDS PROTEST MOD NORGE FAAR TILSLUTNING FRA NORDGRØNLAND!

*Et Telegram til Statsministeren, der udtaler Tillid
til, at Folkeforbundet vil tage Hensyn til
Grønlændernes Livsinteresser.*

Norge førende i hensynsløs, ødelæggende Jagt.

*Grønlænderne har under Danmark gjort Frem-
skridt paa aandelige, hygiejniske og materielle
Omraader.*

Nordgrønlands Landeraad har sendt Statsministeren et Telegram, der er modtaget her Søndag den 19. Juni, og hvori det bl. a. hedder:

Nu har Norge okkuperet et Stykke af Østkysten som Basis for fortsat Fangst, og Norge søger nu Verdensdomstolens Godkendelse af denne Handling. Vi udtaler vor Tillid til, at den af Føkenes Forbund oprettede høje Domstol ved sin Afgørelse først og fremmest vil tage Hensyn til det grønlandske Folke Livsinteresser.

Beskyttede af Danmark.

Det grønlandske Folk har i over 1 Tusind Aar ved Hjælp af sin Ejendommelighed, paa samme Tid oprindelige og højst specialiserede Erhvervskultur været i Stand til at finde Livsmuligheder paa Grønlands fattige og kolde Kyster. Grønlænderne har været beskyttede af den danske Stat og har under Danmarks Førelse og under økonomiske Ofre fra Danmark gjort Fremskridt paa aandelige, hygiejniske og materielle Omraader, saa vi er et levedygtigt Folk med en større årlig Tilvækstprocent end mange europæiske Staters til Trods for den store Fare, vort Erhverv medfører.

Nordmænd har været de førende i effektiv, men ogsaa hensynsløs øde-

læggende Jagt paa de kolde Havets Trandyr: Hvaler og Sæler. De har for længst formindsket Sælernes Antal i det nordlige Atlanterhav saa meget, at der ikke længer kan drives lønninge Fangst. Nu jager de Hvaler i og uden for vore Kyster.

Som en Følge af Nordmændenes hensynsløse Nedslagtning af Vandresæler: Svartside og Klapmyds baade med nyfødte Unger, Ungsæl og Gammel-sæl, har de formindsket disse Dyrs Antal saa stærkt, at Grønlænderne ikke længer kan dække deres Behov til Føde og Klæder.

Danmark har ikke økonomiske Bagtanker.

I Danmark har ansvarlige Statsmænd udtalt, at den danske Statskasse giver Afkald paa at have et økonomisk Overskud fra Grønland, og dette Synspunkt er der lovfæstet. Derfor kan det ikke undre, at det er det grønlandske Folks urokkelige Ønske, at dets fremtidige Udvikling maa blive under Danmarks Styrelse, og endvidere at Danmark maa blive tilkendt en ubeskaaret Højhedsret over hele Grønland, saa at Grønlænderne derved kunde skaaes for andre Nationers ukontrollerede Indgreb i deres Eksistensmuligheder.

18 juni 1932.

Det siste danske sjakktrekk i Grønlandssaken.

Ishavsrådets formann stiller "Grønlands-
resolusjonen" i den rette belysning
ved hjelp av danskenes egne ord.

Advokat, dr. Smedal.

Den resolusjon som Syd-Grønlands landsråd har vedtatt mot Norge har som rimelig kan være vakt en viss opsikt her i landet. Det som folk særlig ønsker å vite er om denne resolusjon kan antas å være et uttrykk for den grønlandske befolknings opfatning eller om den rett og slett må betraktes som en bestilt uttalelse fra København til hjelp for Danmarks betrenget stilling under processen i Haag.

Vi har om dette spørsmål henvendt oss til Ishavsrådets formann, dr. Gustav Smedal, der gir følgende opplysninger som sikkert vil bli lest med interesse:

Syd-Grønlands landsråd består av 11 medlemmer foruten den danske landsfoged, som er rådets formann og som deltar i avstemningene. Av de 11 medlemmer var det i 1931 bare to mann, som ikke var ansatt i den danske monopolhandels tjeneste. Jeg antar at rådets sammensetning er den samme i år, da medlemmene velges for seks år ad gangen.

Om Syd-Grønlands landsråd har den danske grønlandskyndige Harry Søiberg sagt:

«Sandheden om det sydgrønlandske Landsraad er, at det bestaar af elleve Medlemmer foruden den herfra udnævnte Formand, og blandt disse elleve er der kun to af Handelen og Styrelsen uafhængige Mænd. De ni andre er alle i Handelens og Styrelsens Brød og er dens Embeds- og Tjenestemænd. Lad dem, der har Mod til det, heretter paastaa, at Landsraadet er et Udtryk for den grønlandske Befolkning!»

Det er forøvrig en kjent sak blandt dem som har satt sig inn i grønlandske forhold, fortsetter Smedal, at landsrådene på grunn av sin sammensetning er blitt tale- rør for det danske monopolstyre. En av de mest fremtredende nu- levende grønlandere, viceprost Ma- thias Storch, sier i sin bok «Streff- lys over Grønland», som utkom i 1930 (s. 118):

«Kritiken imod styrelsen tager ikke meget fejl, naar den nu siger, at sty- relsen har «kørt» med landsraadene, hvorthen den vil».

Fortsatt side 6, spalte 7.

dukter som en «Plyndring».

Såvidt dr. Smedal.

Det må være den rene despera- sjon, som har grepet danskene, når de anvender slike uhyrlige mid- ler som denne resolusjon i sin Grønlandsagitasjon. Vi hadde dog aldri trodd, at Danmarks sak stod så slett, at det måtte anvende så slette midler som her er gjort.

Det siste danske sjakktrekk - -

Fortsatt fra 1. side.

Når monopolstyret har maktet dette, er en av grunnene den, at landsrådets medlemmer ofte har måttet uttale sig om saker helt uforberedt. Før møtene har de ikke hatt kjennskap til de saker som skulde behandles. Om dette forhold kan jeg henviser til en artikkel av Harry Spilberg i Berlingske Tidende for 8. februar 1929.

Det er ingen tvil om at den danske regjering har det i sin makt å få de grønlandske landsråd til å vedta de resolusjoner som den ønsker. Jeg kan for så vidt henviser til en uttalelse av den nuværende danske justisminister, tidligere statsminister Zahle. Da det for noen år siden blev fremsatt forslag om å la færingerne få lov til å fiske innenfor en del av Vest-Grønlands sjøterritorium opstod spørsmålet om hvorledes de grønlandske landsråd vilde stille sig til forslaget, og Zahle uttalte da:

«Hvis man siger til de grønlandske Landsraad: «Færingerne vil komme og tage Eders Fisk i Eders Vand!» — saa er det muligt de modsætter sig, at Færinges faar Lov at fiske ved Grønland. Hvis man derimod siger til de grønlandske Landsraad: «Monopolhandelens Aag trykker Eder økonomisk til Jorden. I skal lære at drive Fiskeri, Faareavl og Samhandel med andre Folk, for at dette Aag kan bli taget fra Eders Skuldre. Det sker lempeligst ved, at I til at begynde med kommer i Forbindelse med Færingerne, derefter med andre danske Statsborgere, og endelig med alle, som vil opsøge Eder, eller som I vil opsøge, naar Verden lukkes op for Eder, og Eders Trældomstilstand er slut» — ja, saa kan De tro, Grønlanderne siger: «Lad bare Færingerne komme snarest muligt og saa meget som muligt». (Nordisk Havfiskeri-Tidskrift, juni 1927.)

Når det i resolusjonen står at «Danmarks ledelse alltid har tilstrebt fremgang for den grønlandske nasjon i kultur og levevilkår uten å ta hensyn til om Danmark fikk nogen fordel av landet» vil jeg, sier Smedal til slutt, minne om at Danmarks behandling av grønlanderne i det danske folketing gjentagne ganger er blitt betegnet som en «Udbytning» og at statsminister Stauning i 1911 karakteriserte innhandlingen av de grønlandske produkter som en «Plyndring».

Såvidt dr. Smedal.

Det må være den rene desperasjon, som har grepet danskene, når de anvender slike uhyrlige midler som denne resolusjon i sin Grønlandsagitasjon. Vi hadde dog aldri trodd, at Danmarks sak stod så slett, at det måtte anvende så slette midler som her er gjort.

Har augur in 137.

18 juni 1932.

Dr. Smedals kommentar til Grønlandsprotesten.

Oslo: Den resolusjon som Syd-Grønlands landsråd har vedtatt mot Norge har som rimelig kan være vakt en viss opsikt her i Norge. «Aftenposten» har om dette spørsmål henvendt sig til Ishavsrådets formann, dr. Gustav Smedal, som opplyser at Syd-Grønlands landsråd består av 11 medlemmer, foruten den danske foged. Han er også formann og han deltar i avstemningene. Av de 11 medlemmer var det i 1931 bare to menn som ikke var ansatt i den danske monopolhandels tjeneste. Jeg antar at rådets

sammensetning er den samme i år, da medlemmene velges for 6 år ad gangen. Det er for øvrig en kjent sak blandt dem som har satt sig inn i grønlandske forhold, fortsetter hr. Smedal, at landsrådet på grunn av sin sammensetning er blitt talerør for det danske monopolstyre. Det er ingen tvil om at den danske regjering har det i sin makt å få det grønlandske landsråd til å vedta de resolusjoner som den ønsker. Det kan for så vidt henvises til en uttalelse av den nuværende danske innenriksminister, tidligere statsminister Zahle. Når det i resolusjonen står at »Danmarks ledelse alltid har tilstrebt fremgang for den grønlandske kultur og levevis uten å ta hensyn til om Danmark har noen fordel av det», vil jeg, sier hr. Smedal, til slutt minne om at Danmarks behandling av grønlanderne i det danske folketing gjentatte ganger er blitt betegnet som en «utbytting» og at statsministeren i 1911 karakteriserte innhandlingen av de grønlandske produkter som en «plyndring».

Göteborgs Handels och Sjöfartstidning

12 juni 1932.

Grönländarna på dansk sida i ockupationsfrågan

II, s. 20 a

Den inhemska befolkningen vill ej
veta av norrmännen.

—Från vår Köpenhamnskorrespondent.—

KÖPENHAMN den 17 juni. Sydgrönlands s. k. landsråd har enligt telegram från Godthaab till "Politiken" på ett möte i går antagit följande resolution, vilken telegrafiskt översänts till statsminister Stauning:

"Sydgrönlands landsråd, som representerar över hälften av Grönlands befolkning, uttalar enhälligt med stöd av 200 års erfarenhet sin obetingade tillit till Danmarks handhavande av de grönländska angelägenheterna, i det Danmark alltid eftersträvat främjandet av den grönländska nationens kultur och levnadsvillkor utan att taga hänsyn till om Danmark erhöi fördel av landet. Landsrådet kan därför icke tänka sig Grönland eller en del därav under någon annan stat och heller icke tänka sig, att Norge skulle komma att föra samma politik som Danmark, därast det någonsin skulle få herravälde i någon del av Grönland. Landsrådet vet av erfarenhet, att när helst en norrmann kommit till Grönland har han alltid haft som mål att få största möjliga utbyte på kortast möjliga tid utan hänsyn till djurbeståndet. Norges ockupation av en del av Östgrönland har väckt den största ängslan bland alla grönländare, i synnerhet med hänsyn till den fattiga befolkning som bor på östkusten. Även om denna befolk-

ning icke bor inom själva det ockuperade området, kommer nämligen minskningen i jaktdjurens antal, som enligt vad erfarenheten visat, på andra ställen blivit mycket stor, också att märkas på de egna jaktområdena. Östgrönländarna äro uteslutande hänvisade till jakt för att erhålla det till livets uppehälle nödvändiga och kunna icke söka sig till andra ställen i världen, varemot andra nationer, som utsända jaktexpeditioner till dessa trakter, kunna flytta till annan plats om verksamheten icke betalar sig. Rådet kommer därför att på det enträgnaste avråda från att Norge får de ockuperade landsdelarna sig tillerkända. För övrigt hänvisas till landsrådets uttalande på möte 1924. Vid framförandet av dessa uttalanden betraktar Sydgrönlands landsråd sig som representant för den del av den grönländska befolkningen, som bor på östkusten. Landsrådet hemställer enträget till det höga ministeriet, att detta uttalande må bli framfört för domstolen i Haag under ockupationsfrågans behandling. Resolutionen är undertecknad av samtliga landsrådets medlemmar."

Grönland har två landsråd, ett för Nordgrönland och ett för Sydgrönland. Varje råd väljes av grönländare och består uteslutande av grönländare med den danske inspektören som ordförande.

Morgenbladet nr 299.

12 juni 1932.

Morgenbladet

Utkommer hver virkedag
morgen og aften.

Ansvarshavende:
Redaktør Olaf Gjerløw.

Nyhetsavdelingen:
Redaktør Fredrik Ramm.
treffes sikrest mellem kl. 11—12
og 19—20.

Telefoner:
Redaksjonen og redaktør Ramm per-
sonlig 15875, redaktør Gjerløw person-
lig 14130, utenriksavdelingen og redak-
tør Konstad 12056. Private: Redaktør
Gjerløw 45950, redaktør Ramm 68709,
cheftokretær R. Werner Erichsen 61440.

Eskimo- prosedyre.

Den danske del av Grønland, vestkysten op til Upernivik, Angmagsalik på østkysten og den nyoprettede eskimokoloni i Scoresby Sund, styres som vel bekjent ene-
veldig byråkratisk fra monopol-
ledelsen i København — Den kgl.
grønlandske styrelse. Men der er
som rådgivende instanser for vest-
kystens vedkommende opprettet to
«landsråd», sammensatt av eski-
moer og ledet av vedkommende
inspektør.

Det sydlige av disse råd har
nettop avgitt en tillits-uttalelse til
det danske monopolstyre, ledsaget
av en noget hasardert erklæring
om, at rådet ikke kan tenke sig
nogen annen stat og særlig ikke
Norge som styrer av det av eski-
moer befolkede Grønland. «Rådet
vet nemlig av erfaring, at hvor
enn i Grønland nordmenn kom,
hadde de alltid som mål å få størst
mulig utbytte på den kortest mu-
lige tid uten hensyn til dyrebe-
standen.» — Det er oss en trøst,
at den påberopte erfaring nep-
pe eksisterer. Har overhodet no-
gen av landsrådets vestgrøn-
lendinger hatt forbindelse med
nordmenn? I land på vestkysten
må våre landsmenn jo slett ikke
komme uten til en enkelt avsides
havn, hvor de kan fylle drikke-
vann, men ikke vann til teknisk
bruk. Og med eskimoene må der
ikke kommuniseres — det er en
likefrem dødssynd.

Samtidig er jo det norske ok-
kupasjonsområde på østkysten et
land, som var belt folketomt, like
til våre fangstmenn kom dit; og
det ligger overmåte fjernt — ca.
7 breddegrader — fra den danske
koloni i Angmagsalik, med hvil-
ken der ingensomhelst berøring er.
Den nye danske koloni i Scoresby

dyren der; hvad der sikkert også
blir gjort.

Det forekommer oss, at Norge
med like stor rett kunde samle en
bunke av de Grønlandsresolusjo-
ner, som er vedtatt på møter her-
hjemme, og presentere dem som
sakkyndige uttalelser i Haag.
Virkningen bør i begge tilfelle bli
den samme, nemlig ingen. Det
spørsmål, som nu skal prosederes
dernede, er jo dog av realpolitisk
natur ikke bygget på stemnings-
pregede betraktninger.

vestkysten og på østkysten og den nyoprettede eskimokoloni i Scoresby Sund, styres som vel bekjent eneveldig byråkratisk fra monopolledelsen i København — Den kgl. grønlandske styrelse. Men der er som rådgivende instanser for vestkystens vedkommende oprettet to «landsråd», sammensatt av eskimoer og ledet av vedkommende inspektør.

Det sydlige av disse råd har nettop avgitt en tillits-uttalelse til det danske monopolstyre, ledsaget av en noget hasardert erklæring om, at rådet ikke kan tenke sig nogen annen stat og særlig ikke Norge som styrer av det av eskimoer befolkede Grønland. «Rådet vet nemlig av erfaring, at hvor enn i Grønland nordmenn kom, hadde de alltid som mål å få størst mulig utbytte på den kortest mulige tid uten hensyn til dyrebestanden.» — Det er oss en trøst, at den påberopte erfaring neppe eksisterer. Har overhodet nogen av landsrådets vestgrønlendinger hatt forhindelse med nordmenn? I land på vestkysten må våre landsmenn jo slett ikke komme uten til en enkelt avsides havn, hvor de kan fylle drikkevann, men ikke vann til teknisk bruk. Og med eskimoene må der ikke kommuniseres — det er en likefrem dødssynd.

Samtidig er jo det nerske okkupasjonsområde på østkysten et land, som var helt folketomt, like til våre fangstmenn kom dit; og det ligger overmåte fjernt — ca. 7 breddegrader — fra den danske koloni i Angmagsalik, med hvilken der ingensomhelst berøring er. Den nye danske koloni i Scoresby Sund er jo først startet i våre dager — og av helt politiske grunner. Men heller ikke med den er de norske fangstfolk i forbindelse.

Allikevel går landsrådet i sin videre uttalelse så langt, at det hevder følgende:

«Norges okkupasjon av en del av Øst-Grønland har vakt den største engstelse blandt alle grønlandere, navnlig av hensyn til den fattige befolkning som bor på østkysten. Ti selv om denne befolkning ikke nettop bor på selve den okkuperte strekning vil forminskelsen av jaktdyrenes antall, som efter erfaringer fra andre steder, har været meget merkbar, også merkes på dens egne jaktområder. Østgrønlendingene er utelukkende henvist til jakt for å få det til livets ophold nødvendige og kan ikke søke til andre steder i verden, hvorimot andre nasjoner som utsender jaktekspedisjoner til disse egne såfremt virksomheten ikke betaler sig for dem, kan flytte annetsteds hen.»

Hvad de sel-fangende eskimoer i Angmagsalik vil lide ved norsk reve-fangst mange breddegrader lengere nord er og blir uforståelig. Men landsrådet ber uttrykkelig om å få sin uttalelse fremført for domstolen i Haag under prose-

*Dagbladet nr 138.
12 juni 1932.*

Danskene lar grønlandingene **FORDØMME NORGE**

*En merkelig innfødt resolusjon
sendes til Haag.*

**Hvad Knud Rasmussen sa
i 1925 om grønlandigenes
„selvstendighet.“**

Kjøbenhavn idag.

Ifølge Politiken har Syd-Grønlands landsråd vedtatt en resolusjon som telegrafisk er sendt til statsminister Stauning. Resolusjonen er sålydende:

Syd-Grønlands landsråd, som representerer over halvdelen av Grønlands befolkning, uttaler enstemmig ut fra 200 års erfaringer sin ubetingede tillit til Danmarks ledelse av de grønlandske anliggender, idet Danmarks ledelse alltid har tilstrept fremgang for den grønlandske nasjon i kultur og levevilkår uten å ta hensyn til om Danmark fikk noen fordel av landet. Landsrådet kan derfor ikke tenke sig Grønland eller en del derav under noen annen stat og heller ikke tenke sig at Norge vilde føre samme politikk som Danmark, dersom det noensinne skulde få herredømmet i en del av Grønland, for landsrådet vet

av erfaring at hvor enn i Grønland nordmenn kom, hadde de alltid som mål å få størst mulig utbytte på den kortest mulige tid uten hensyn til dyrebestanden.

Norges okkupasjon av en del av Øst-Grønland har vakt den

Finansministeren mot krone- nedskrivning.

**Og mot valuta-
sentral.**

Tønsberg idag.

I sin tale i åpningsmøtet for Norges bondelag idag sa statsråd Sundby blandt annet:

Som jeg også har sagt før og som forøvrig også Englands finansminister sier, er det ennu umulig å si noe bestemt om hvor vår valutakurs endelig bør eller kan festnes. Nettop for å klarlegge dette og også for å anvisse oss midler til å mestre vår valuta er det valutakommisjonen er nedsatt.

Det er kjent at såvel statsministeren som jeg selv var blandt de ivrigste nedskrivingsmenn sist da valutaspørsmålet var aktuelt, og man har søkt å gjøre spekulasjon av det.

Jeg vil dog ha påpekt at den kurs i forhold til gullvalutaen som vi da kjempet for, den har vi nu i og med Englands gullsuspensjon. Selv med pund i pari har vi den. Begivenhetene

største engstelse blandt alle grønlandinger, navnlig av hensyn til den fattige befolkning som bor på østkysten. For selv om denne befolkning ikke nettop bor på selve den okkuperte strekning, vil forminskelsen av jakt-dyrenes antall, som efter erfaringer fra andre steder har vært meget merkbar, også merkes på dens egne jaktområder. Øst-grønlandingene er utelukkende henvist til jakt for å få det til livets ophold nødvendige og kan ikke søke til andre steder i verden, hvorimot andre nasjoner som utsender jaktekspedisjoner til disse egner så fremt virksomheten ikke betaler sig for dem, kan flytte annetsteds hen.

Rådet vil derfor på det mest inntrengende fraråde at Norge får sig tilkjent de okkuperte landsdeler. Forøvrig henvises til landsrådets uttalelse på møtet i 1924.

Ved fremførelse av disse uttalelser betrakter Syd-Grønlands landsråd sig som representanter for den del av den grønlandske befolkning som bor på østkysten.

Landsrådet anmoder inntrengende det høie ministerium om, at denne uttalelse må bli fremført for domstolen i Haag under okkupasjonssakens behandling.

Resolusjonen er undertegnet av samtlige landsrådets medlemmer.

Bladet skriver i tilknytning til dette telegram, at Grønland administrativt er delt i to lands-

Sakfører Bjarne Bartnes
Karl Johansgt. 41 III. Telf. 22698.

O.R.sakfører H. Schjoldager
Akersgaten 16. Oslo.

Advokat Jacob Schulze
Tordenskjoldsp. 3. Tlf. 20630. 25317.

Advokat J. ØVERGAARD
Dronningensgt. 34. Oslo. Telf. 20272.

**ennevin
urantene
uli?**

**ALLEM VINMONO-
RESTAURATØRENE**

til har vært resultatløse. Hvis man ikke i de nærmeste 14 dager kommer til enighet, stanser brennevinsskjenkingen i de 30 Osloestauranter, som har skjenkerett og visstnok også i noen utskjenkingssteder i Trondheim og Drammen.

Fortsettes 2. side, 4. spalte.

(Fortsettes 9. side.)

Tag Bladet nr 138.
12 juni 1932.

(samme gård som „Gule Hat“).

delar, Nord-Grønland og Syd-Grønland. Hver landsdels landsråd velges av grønlendingene og består utelukkende av grønlendinger med den danske inspektør som formann.

*

Denne eiendommelige resolusjon er et nytt bevis på hvor langt man kan gå når det gjelder å forkludre en sak som offentligheten er avskåret fra å sette sig fullt inn i ved kritisk selvsyn. På danskene, og kanskje også på domsmyndighetene i Haag, kan en slik resolusjon ved første øiekast virke bestikende. Men enhver som kjenner forholdene, finner den litt komisk. Det «landsråd» det her er tale om, har en slags rådgivende myndighet, men dets uttalelser er uten noen betydning, og man må være oppmerksom på at grønlendingene i dette tilfelle uttaler sig om ting som er foregått hundrevis av kilometer utenfor deres domene. Grønlendingene vet intet annet om nordmennene og deres okkupasjon enn det snilde dansker har fortalt dem, og de mener intet annet om saken enn det de samme dansker har gitt dem beskjed om å mene. Man kan slå fast at denne innfødte resolusjon langt fra er det spontane uttrykk for befolkningens selvstendige opfatning. Landsrådets uttalelse er et ledd i den politikk danskene i det siste har ført og som har medført et fullstendig sjakkspill med grønlendinger. Som brikker flyttes den innfødte befolkning hit og dit, til steder, hvor det aldri vilde falt dem inn å dra på egen hånd og hvor de aldri har hatt fotfeste. Ejnar Mikkelsen starter i nær fremtid for å overflytte grønlendinger til Storfjorden. Noen grunn for denne overflytting foreligger ikke, — men nordmennene driver for tiden håkjerringfangst i

dette strøk, og danskene ønsker overfor Haag å kunne påvise at der er innfødte bebyggelse på de steder hvor nordmennene har interesser.

Som et interessant motstykke til landsrådets uttalelse om den tillit man har til Danmark og den tilfredshet man føler under dansk styre, kan man minne om professor Knud Rasmussens foredrag for den danske riksdag. Disse uttalelser falt i 1925 og inneholder en absolutt fordommelse av det danske styresett. Det er verd å legge merke til at Knud Rasmussen selv er grønlending og at han er en av de få som virkelig har hatt forutsetninger for å sette sig inn i saken. Knud Rasmussen sammenligner Grønland med Alaska og påviser hvor meget fornuftigere styresettet er i Alaska. Bl. a. sier han:

I Alaska har man opprettet en Række Brugsforeninger, der ejes af de indfødte, dog, saaledes at Staten har hjulpet dem med Starten. Alaska er jo i Modsætning til Grønland et aabent Land, der hver Sommer be- rejses af mange Handelskibe. Disse forlangte før i Tiden meget glubske Priser for deres Varer. De eskimiske Brugsforeninger bestemmer nu nogenlunde selv Prisene, idet Staten fragter Varen op til Eskimoerne for en Fragtpris, der lige netop dækker Omkostningerne. Brugsforeningens Bestyrer køber saa Varene direkte fra Skibet og sælger dem i Vinterens Løb til Eskimoerne. Efter Regnskabsaarets Afslutning fordeles Overskuddet mellem de indskydende.

Man mener i Alaska, at dette er den bedste Maade at lære Eskimoerne Uafhængighed og Erfaringer i Forretningsspørsaal. I 12 Byer er saadanne Brugsforeninger oprettet, og hvert Sted er Skolen Centret, og Skolelæreren har Overopsyn med Regnskabsføringen.

Jeg tror, at et lignende System en Gang maa kunne praktiseres i Grønland. Dette vil, synes jeg i høj Grad forenkle den nu saa omstændelige og kostbare kongelige grønlandske Handel. Dette lader sig imidlertid ikke foreløbig gjøre; thi alle Grønlændere er fattige og har ikke Raad til at give noget Indskud. Saa længe vi bevarer den saakaldte kunstige Han-

delsbalance, vi har i Grønland, hvor mange danske Produkter ganske vist købes billigt, men hvor saa til Gengæld Prisene paa de grønlandske Produkter er sat meget lave, er der ingen Udsigter til at starte noget, der fordrer et Pengeindskud fra de indfødte.

Alaska søger overalt at opdrage til Uafhængighed, mens vi gennem hele vaart Kolonisationsprincip med Monopolet og det lukkede Land holder Eskimoerne i Afhængighed. Den dårlige Erhverver har saa nogenlunde den samme chance som den flittige og den initiativfulde; dette bevirker, at ingen i Grønland er i Stand til at hæve sig op fra et kunstig Niveau, der ingen Muligheder giver selv for den, der virkelig producerer Værdier.

Som man ser, påpeker grønlendingene her nettop den innfødte befolknings absolutte avhengighet. Det er dens avhengige befolkning man nu lar affatte en uavhengig resolusjon.

Behandlingen av Bladets saken

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Politiken

18 JUNI 1932

skriver den

Grønlændernes Henvendelse til Haag

*Resolutionen vækker stor Opsigt
i Oslo.*

**Norsk Blads Kommen-
tarer.**

Oslo, Fredag.

POLITIKEN PRIVAT

Politikens Meddelelse om det grønlandske Raads Resolution har vakt stor Opsigt i Oslo. Dagbladet kommenterer Resolutionen under Overskriften: *Danskerne lader Grønlænderne fordømme Norge.* Bladet skriver:

— Denne ejendommelige Resolution er et nyt Bevis paa, hvor langt man kan gaa, naar det gælder om at forkludre en Sag, som Offentligheden er afskaaret fra at sætte sig fuldt ind i ved kritisk Selvsyn. Paa Danskerne og maaske ogsaa for Domsmyndigheden i Haag kan en saadan Resolution ved første Øjekast virke bestikkende, men enhver, som kender Forholdene, finder den lidt komisk. Det Landsraad, der her er Tale om, har en Slags raadgivende Myndighed, men dets Udtalelser er uden nogen Betydning. Man maa være opmærksom paa,

at Grønlænderne i dette Tilfælde udtaler sig om Ting, som er foregaaet Hundredevis af Kilometer uden for deres Domæne. Grønlænderne véd intet andet om Nordmændene og deres Okkupation, end elskværdige Danskere har fortalt dem, og de mener intet andet om Sagen, end de samme Danske har givet dem Besked om at mene.

Man kan slaa fast, at denne de Indfødtes Resolution langt fra er det spontane Udtryk for Befolkningens selvstændige Opfattelse. Landsraadets Udtalelse er et Led i den Politik, Danskerne i den sidste Tid har ført, et fuldstændigt Skakspil med Grønlænderne. Som Brikker flyttes den indfødte Befolkning hid og did til Steder, hvor det aldrig vilde fal-

de dem hen at gaa hen paa egen Haand, og hvor de aldrig har faaet Fodfæste.

Som et interessant Modstykke til Landsraadets Udtalelser om den Tillid, man har til Danmark, og den Tilfredshed, man føler under dansk Styre, kan man minde om Professor Knud Rasmussens Foredrag for den danske Rigsdag. Disse Udtalelser faldt i 1925 og indeholder en absolut Fordømmelse af det danske Styresæt. Det er værd at lægge Mærke til, at Knud Rasmussen selv er Grønlænder, og at han er en af de faa, som virkelig har haft Forudsætninger for at sætte sig ind i Sagen.

Morgenbladet giver Resolutionen et lignende Kommentar.

—laas.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Socialdemokraten

skriver den

18 JUNI 1932

Hvad Grønland selv vil.

LANDSRAADET for Sydgrønland har i Gaar vedtaget en Udtalelse i det aktuelle Spørgsmaal om Danmark eller Norge skal styre Grønland. Det maa naturligvis her være af den største Betydning at vide, hvad Grønlænderne selv mener.

Og dette grønlandske Landsraad slaar da fast, at Grønlænderne ud fra 200 Aars Erfaringer nærer »den mest ubetingede Tillid til Danmarks Ledelse«. Om norske Fangstmænds Optræden hedder det:

»Landsraadet kan derfor ikke tænke sig Grønland eller nogen Del deraf under nogen anden Stat og heller ikke tænke sig, at Norge vilde føre samme Politik som Danmark, dersom det nogen Sinde skulde faa Herredømme i en Del af Grønland; thi Landsraadet ved af Erfaring, at hvor end i Grønland Nordmænd kom, havde de altid som Maal at faa størst muligt Udbytte paa den kortest mulige Tid uden Hensyn til Dyrebestanden«.

Henvendelsen, der slutter med at udtrykke Grønlændernes Ængstelse for den norske Okkupation, er tilstillet Statsminister Stauning med Anmodning om at forelægge den for Domstolen i Haag.

Os forekommer det, at denne Henvendelse maa veje tungt i Vægtskaalen for Danmarks Sag. Landets egne Indbyggere maa efter enhver moderne og naturlig Opfattelse have det afgørende Ord i det Spørgsmaal, under hvilket Land de vil høre. Og til dem, der ikke har villet tro alene paa Danmarks egne Udtalelser, siger Henvendelsen, at Danmark i sit Forhold til Grønland aldrig har søgt Udbytte, end mindre Rovdrift, men har haft Landets og Befolkningens kulturelle Udvikling for Øje.

Med den Anerkendelse er dansk Styre vel tjent.

Perlepe Tidende
18 juni 1932.

Fri os for Nordmændene!

**Udtalelse af det sydgrønlandske
Landsraad.**

DET sydgrønlandske Landsraad har enstemmigt vedtaget en Resolution, som det har tilsendt Statsministeren med Anmodning om, at den maa blive fremført for Domstolen i Haag.

Landsraadet, der repræsenterer over Halvdelen af Grønlands Befolkning, udtaler heri sin ubetingede Tillid til Danmarks Ledelse af de grønlandske Anliggender og kan ikke tænke sig Grønland eller en Del deraf under nogen anden Stat.... Landsraadet véd af Erfaring, at hvor end i Grønland Nordmænd kom, havde de altid som Maal at faa størst muligt Udbytte paa den kortest mulige Tid, uden Hensyn til Dyrebestanden. Norges Okkupation af en Del af Østgrønland har vakt den største Ængstelse blandt alle Grønlandere, navnlig af Hensyn til den fattige Befolkning, der bor paa Østkysten.... Raadet vil derfor paa det mest indtrængende fraraade, at Norge faar tildelt de okkuperede Landsdele.

Ved Fremførelse af disse Udtalelser betragter Sydgrønlands Landsraad sig som Repræsentanter for den Del af den grønlandske Befolkning, der bor paa Østkysten.

Statsminister Stauning har overgivet Telegrammet til Udenrigsministeriet, gennem hvilket det meddeles videre til Haag.

Norske Bladudtalelser om Protesten.

Fra vor Korrespondent.
OSLO, FREDAG

MEDDELELSEN om det sydgrønlandske Landsraads Udtalelser har fremkaldt forskellige Bemærkninger i Oslo-Pressen. Docent Hoel siger i „Aftenposten“, at Udtalelsen efter hans Mening virker som bestilt dansk Arbejde, og at dens Paastande let kan modbevises. „Morgenbladet“ skriver redaktionelt, at Norge med lige saa stor Ret kunde sende en Bunde norske Resolutioner til Haag, og at Virkningerne burde blive den samme, som af den grønlandske Resolution, nemlig ingen. „Det Spørgsmaal, der nu skal procederes i Haag, er jo dog af realpolitisk Natur, ikke bygget paa stemningsprægede Udtalelser.“ „Dagbladet“ skriver blandt andet:

Man kan fastslaa, at denne indfødte Resolution langt fra er det spontane Udtryk for Befolkningens selvstændige Opfattelse. Landsraadets Udtalelser er et Led i den Politik, Danskerne i det sidste har ført, og som har medført et fuldstændigt Skakspil med Grønland. Som Brikker flyttes den indfødte Befolkning hid og did, til Steder, hvor det aldrig vilde falde den ind at drage paa egen Haand, og hvor de aldrig har haft Fodfæste. Einar Mikkelsen starter i nær Fremtid for at overflyve Grønland til Storfjorden. Nogen Grund for denne

Overflyvning foreligger ikke, men Nordmændene driver for Tiden Haakjærringfangst paa dette Strøg, og Danskerne ønsker overfor Haag at kunne bevise, at der er indfødt Bebyggelse paa de Steder, hvor Nordmændene har Interesser.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

monopolordningen

Bladet:

Ekstrabladet

skriver den

17 JUNI 1932

GRØNLAND OG NORGE

Det sydgrønlandske Landsraad, der repræsenterer den ene Halvdel af Grønlands indfødte Befolkning, har med Enstemmighed vedtaget en Resolution, der er stilet til Statsminister Stauning med Anmodning om at lade den gaa videre til Domstolen i Haag. Resolutionens Indhold er en storartet Tillidserklæring til det aarhundredgamle danske Styre i Grønland og en skarp Protest mod, at nogen Del af Grønland kommer ind under en anden Stats Herredømme. Med „en anden Stat“ menes Norge, og Landsraadet lægger ikke Fingrene imellem: „Vi véd af Erfaring, at hvor end i Grønland Nordmænd kommer, har de altid som Maal at faa det størst mulige Udbytte paa den kortest mulige Tid“ — altsaa uden Hensyn til Grønlændernes egne Interesser. Landsraadet, der for disse Forhold betragter sig som Repræsentant for hele Grønlands Befolkning, fraraader derfor „paa det mest indstændige“, at Norge faar tilkendt nogen Del af de okkuperede Landsdele.

Hvilken Betydning der vil blive tillagt den her citerede Landsraads-udtalelse i Haag, kan vi ikke vide. At den vil gøre et stærkt og meget pinligt Indtryk i Norge, kan der næppe være Tvivl om, idet den jo slaar Støtterne væk under et væsentligt Led i den norske Grønlands-Propaganda, som ikke mindst foregiver at blive ført til Ære, Glæde og Fordel for Grønlands indfødte Befolkning. Den Afvisning, hvormed Grønlænderne møder Norge, kan næppe være mere afgjort — den lyder nærmest som en Krigserklæring til de norske „Venner“ af Grønlænderne og deres Interesser, og den bliver jo ikke mindre vægtig derved, at den er bygget paa mange og bitre Erfaringer om, hvad det er for egoistiske Formaal, som Nordmændene forfølger i deres Bestræbelser for at erobre Grønland.

Naturligvis vil man fra norsk Side gøre alt for at neutralisere de mulige Virkninger af Grønlandsraadets Resolution, men der er dog med denne sat et Punktum for en vis Del af Nordmændenes Propaganda, som man ikke vil have let ved at komme ud over. Hvad Nordmændene end mener at kunne hævde: de vil fremtidigt have svært med at faa noget Menneske til at gaa ind paa den Historie, at det er for Grønlændernes Skyld, til deres Ære og Glæde og Fordel, at Norge trænger sig ind paa deres Omraade.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Aftenbladet

17 JUNI 1932

skriver den

Ud fra 200 Aars Erfaringer

De sad i Gaar i Godthaab en Samling kraftige, mørke Mænd, alle præget af Typen: Eskimoen, Isregionernes Søn, Jægeren og Fangeren; Manden, der hver Dag er i Kamp med Naturen for at bjer-ge til Livet. Det var Grønlændere ... Mændene selv „deroppefra” ... Sydgrønlands Landsraad. Og de talte om det danske Styre og de andre fremmede, som de har Lejligh-ed til at se paa nært Hold paa de-res egne Enemærker. Og de sam-ledes til sidst alle om en Udtalelse, som de sendte telegrafisk til Stats-minister Stauning med Anmodning om, at han vilde lade den gaa vide-re til Domstolen i Haag, der jo nu skal behandle Spørgsmaalet om Overhøjheden over Grønland.

Og Udtalelsen var følgende:

Sydgrønlands Landsraad, der re-præsenterer over Halvdelen af Grøn-lands Befolkning, udtaler enstemmigt ud fra 200 Aars Erfaringer sin ube-tingede Tillid til Danmarks Ledelse af de grønlandske Anliggender, idet Danmarks Ledelse altid har tilstræbt Fremgæng for den grønlandske Na-tion i Kultur og Levevilkaar uden at tage Hensyn til, om Danmark fik no-gen Fordel af Landet. Landsraadet kan derfor ikke tænke sig Grønland eller nogen Del deraf under nogen anden Stat og heller ikke tænke sig, at Norge vilde føre samme Politik som Danmark, dersom det nogen Sin-de skulde faa Herredømmet i en Del af Grønland; thi Landsraadet ved af Erfaring, at hvor end i Grønland Nordmænd kom, havde de altid som Maal at faa størst muligt Udbytte paa den kortest mulige Tid uden Hen-syn til Dyrebestanden.

Norges Okkupation af en Del af Østgrønland har vakt den største Ængstelse blandt alle Grønlændere, navnlig af Hensyn til den fattige Be-folkning, der bor paa Østkysten; thi selv om denne Befolkning ikke just bor paa aelve den okkuperede Stræk-ning, vil Formindskelsen af Jagtdyre-nes Antal, der efter Erfaringer fra andre Steder har været meget mærk-bar, ogsaa mærkes paa dens egne Jagtomraader. Østgrønlænderne er udelukkende henvist til Jagt for at faa det til Livets Ophold nødvendige og kan ikke søge til andre Steder i Ver-den; hvorimod andre Nationer, som udsender Jagtekspeditioner til disse Egne, saafremt Virksomheden ikke betaler sig for dem, kan flytte andet Steds hen.

Raadet vil derfor paa det mest ind-stændige fraraade, at Norge faar til-kendt de okkuperede Landsdele.

alle præget af Typen: Eskimoen, Isregionernes Søn, Jægeren og Fangeren; Manden, der hver Dag er i Kamp med Naturen for at bjer-ge til Livet. Det var Grønlændere ... Mændene selv „deroppefra“ ... Sydgrønlands Landsraad. Og de talte om det danske Styre og de andre fremmede, som de har Lejligh-ed til at se paa nært Hold paa de-res egne Enemærker. Og de sam-ledes til sidst alle om en Udtalelse, som de sendte telegrafisk til Stats-minister Stauning med Anmodning om, at han vilde lade den gaa vide-re til Domstolen i Haag, der jo nu skal behandle Spørgsmaalet om Overhøjheden over Grønland.

Og Udtalelsen var følgende:

Sydgrønlands Landsraad, der re-præsenterer over Halvdelen af Grøn-lands Befolkning, udtaler enstemmigt ud fra 200 Aars Erfaringer sin ube-tingede Tillid til Danmarks Ledelse af de grønlandske Anliggender, idet Danmarks Ledelse altid har tilstræbt Fremgang for den grønlandske Na-tion i Kultur og Levevilkaar uden at tage Hensyn til, om Danmark fik no-gen Fordel af Landet. Landsraadet kan derfor ikke tænke sig Grønland eller nogen Del deraf under nogen anden Stat og heller ikke tænke sig, at Norge vilde føre samme Politik som Danmark, dersom det nogen Sin-de skulde faa Herredømmet i en Del af Grønland; thi Landsraadet ved af Erfaring, at hvor end i Grønland Nordmænd kønt, havde de altid som Maal at faa størst muligt Udbytte paa den kortest mulige Tid uden Hen-syn til Dyrebestanden.

Norges Okkupation af en Del af Østgrønland har vakt den største Ængstelse blandt alle Grønlændere, navnlig af Hensyn til den fattige Be-folkning, der bor paa Østkysten; thi selv om denne Befolkning ikke just bor paa selve den okkuperede Stræk-ning, vil Formindskelsen af Jagtdyre-nes Antal, der efter Erfaringer fra andre Steder har været meget mærk-bar, ogsaa mærkes paa dens egne Jagtomraader. Østgrønlænderne er udelukkende henvist til Jagt for at faa det til Livets Ophold nødvendige og kan ikke søge til andre Steder i Ver-den; hvorimod andre Nationer, som udsender Jagtekspeditioner til disse Egne, saafremt Virksomheden ikke betaler sig for dem, kan flytte andet Steds hen.

Raadet vil derfor paa det mest ind-stændige fraraade, at Norge faar til-kendt de okkuperede Landsdele.

Bekræftelserne paa, at hvad man skrev var rigtigt, kan undertiden ligefrem træde Ordene selv i Hæ-len. Det gør de her. Vi skrev det i Gaar, da „Gustav Holm“ gik nordpaa, og i Dag bekræftes det af Mændene selv fra Landet. Og Udtalelserne om Hensynsløsheden og Profitjaget fra de andres Side er jo ikke bygget paa en Stemning fra i Gaar eller i Forgaars. Beret-ningerne er gaaet mundtlig gennem Slægterne deroppe er blevet over-leveret ... Ud fra 200 Aars Erfa-ring, siger de. Saa forstaar man, at her er ikke Tale om enkelte Til-fælde, men om et stadigt gennem-ført System, der truer disse primi-tive Mennesker i deres Kamp for Livets Opretholdelse.

I Gaar udtalte vi Frygten for at faa et Fjældstykke i Hovedet ... I Dag faar Grønlænderne Stenreg-nen at føle, fordi de i usminkede Ord har sagt Sandheden om, hvor-ledes vi styre, og de andre bare udnytter ... ud fra 200 Aars Erfa-ringer.

Jens Hammer.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Monopolorden

Bladet:

Berlingske Tidende

skriver den

after
17 JUN 1932

Grønlandsk Protest imod Norge.

STATSMINISTER Stauning har fra det sydgrønlandske Landsraad modtaget følgende Vedtagelse fra Landsraadets Møde i Gaar:

Sydgrønlands Landsraad, der repræsenterer over Halvdelen af Grønlands Befolkning, udtaler enstemmigt ud fra 200 Aars Erfaringer sin ubetingede Tilid til Danmarks Ledelse af de grønlandske Anliggender, idet Danmarks Ledelse altid har tilstræbt Fremgang for den grønlandske Nation i Kultur og Levevilkaar uden at tage Hensyn til, om Danmark fik nogen Fordel af Landet. Landsraadet kan derfor ikke tænke sig Grønland eller en Del deraf under nogen anden Stat og heller ikke tænke sig, at Norge vilde føre samme Politikk som Danmark, dersom det nogen Sinde skulde faa Herredømmet i en Del af Grønland, thi Landsraadet véd af Erfaring, at hvor end i Grønland Nordmænd kom, havde de altid som Maal at faa størst muligt Udbytte paa den kortest mulige Tid uden Hensyn til Dyrebestanden.

Norges Okkupation af en Del af Østgrønland har vakt den største Ængstelse blandt alle Grønlandere, navnlig af Hensyn til den fattige Befolkning, der bor paa Østkysten, thi selv om denne Befolkning ikke just bor paa selve den okkuperede Strækning, vil Formindskelsen af Jagtdyrenes Antal, der efter Erfaringer fra andre Steder har været meget mærkbar, ogsaa mærkes paa dens egne Jagtomraader. Østgrønlanderne er udelukkende henvist til Jagt for at faa det til Livets Ophold nødvendige og kan ikke søge til andre Steder i Verden, hvorimod andre Nationer, som udsender Jagtexpeditioner til disse Egne, saafremt Virksomheden ikke betaler sig for dem, kan flytte andet Steds hen.

Raadet vil derfor paa det mest indstændige fraraade, at Norge faar tilkendt de okkuperede Landsdele. I øvrigt henvises til Landsraadets Udtalelse paa Mødet i 1924.

Ved Fremførelse af disse Udtalelser betragter Sydgrønlands Landsraad sig som Repræsentanter for den Del af den grønlandske Befolkning, der bor paa Østkysten.

Landsraadet anmoder indtrængende det høje Ministerium om, at denne Udtalelse maa blive fremført for Domstolen i Haag under Okkupationssagens Behandling.

Vedtagelsen i Landsraadet er sket enstemmigt.

Statsminister Stauning har overgivet Telegrammet til Udenrigsministeriet, gennem hvilket det derefter meddeles videre til Haag.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Monopol
Politiken

skriver den **17 JUNI 1932**

Godthaab Grønlands Befolkning taler til Haag: Tillid til dansk Ledelse i Grønland, mistrøstige Erfaringer om norsk Optræden

Sydgrønlands Landsraad vedtager en kraftig Tilkendegivelse, der indtrængende fraraader, at Norge tilkendes de okkuperede Egne

Det sydgroenlandske Landsraad samlet i Landsraadsalen i Godthaab under Forsæde af daværende Landsfoged, den nyudnævnte Kontorchef i Grønlands Styrelse, Oldendow.

Godthaab, Torsdag.
POLITIEN PRIVAT

NORGES Bestræbelser for at sætte sig fast paa Østgrønland har vakt den største Harm og Indignation overalt blandt Grønlænderne. I Sydgrønlands Landsraad, der nu er samlet i Godthaab til ordinært Møde, fremkom paa første Mødedag i Gaar fra samtlige Medlemmer en meget kraftig Udtalelse mod Norge samt en Erklæring om ubetinget Tillid til det danske Styre. Grønlands Befolkning har ønsket Grønlandsstriden taget op til Behandling i Landsraadet for at henlede Haagdomsto-

lens Opmærksomhed paa, at det lille grønlandske Folk kræver, at der tages Hensyn til det.

Grønlændernes Udtalelse til Haag

Paa Mødet vedtog man følgende Resolution, der telegrafisk er fremsendt til Statsminister Stauning:

Sydgrønlands Landsraad, der repræsenterer over Halvdelen af Grønlands Befolkning, udtaler enstemmigt ud fra 400 Aars Erfaringer sin ubetingede Til-

lid til Danmarks Ledelse af de grønlandske Anliggender, idet Danmarks Ledelse altid har tilstræbt Fremgang for den grønlandske Nation i Kultur og Levevilkår uden at tage Hensyn til, om Danmark fik nogen Fordel af Landet. Landsraadet kan derfor ikke tænke sig Grønland eller en Del deraf under nogen anden Stat og heller ikke tænke sig, at Norge vilde føre samme Politik som Danmark, dersom det nogen Sinde skulde faa Herredømmet i en Del af Grønland, thi Landsraadet vld af Erfaring, hvor end i Grønland Nordmænd kom, havde de altid som Mål at faa størst muligt Udbytte paa den kortest mulige Tid uden Hensyn til Dyrkestanden.

Norges Okkupation af en Del af Østgrønland har vakt den største Angstelse blandt alle Grønlænderne, navnlig af Hensyn til den fattige Befolkning, der bor paa Østkysten, thi selv om denne Befolkning ikke just bor paa selve den okkuperede Strækning, vil Formindskelsen af Jagtdyrenes Antal, der efter Erfaringer fra andre Steder har været meget mærkbar, ogsaa mærkes paa dens egne Jagtområder. Østgrønlænderne er udelukkende henvist til Jagt for at faa det til Livets Ophold nødvendige og kan ikke søge til andre Steder i Verden, hvorimod andre Nationer, som udsender Jagtekspeditioner til disse Egne, saar sig Vindue-

Grønlands Befolkning taler til Haag: Tillid til dansk Ledelse i Grønland, mistrøstige Erfaringer om norsk Optræden

Sydgrønlands Landsraad vedtager en kraftig Tilkendegivelse, der indtrængende fraraader, at Norge tilkendes de okkuperede Egne

Det sydgroenlandske Landsraad samlet i Landsraadsalen i Godthaab under Forsæde af daværende Landsfoged, den nyudnævnte Kontorchef i Grønlands Styrelse, Oldendow.

Godthaab, Torsdag.
POLITIKEN PRIVAT

NORGES Bestræbelser for at sætte sig fast paa Østgrønland har vakt den største Harm og Indignation overalt blandt Grønlænderne. I Sydgrønlands Landsraad, der nu er samlet i Godthaab til ordinært Møde, fremkom paa første Mødedag i Gaar fra samtlige Medlemmer en meget kraftig Udtalelse mod Norge samt en Erklæring om ubetinget Tillid til det danske Styre. Grønlands Befolkning har ønsket Grønlandsstriden taget op til Behandling i Landsraadet for at henlede Haagdomsto-

lens Opmærksomhed paa, at det lille grønlandske Folk kræver, at der tages Hensyn til det.

Grønlændernes Udtalelse til Haag

Paa Mødet vedtog man følgende Resolution, der telegrafisk er fremsendt til Statsminister Stauning:

Sydgrønlands Landsraad, der repræsenterer over Halvdelen af Grønlands Befolkning, ndtaler enstemmigt ud fra 100 Aars Erfaringer sin ubetingede Til-

lid til Danmarks Ledelse af de grønlandske Anliggender, idet Danmarks Ledelse altid har tilstræbt Fremgang for den grønlandske Nation i Kultur og Levevilkkaar uden at tage Hensyn til, om Danmark fik nogen Fordel af Landet. Landsraadet kan derfor ikke tænke sig Grønland eller en Del deraf under nogen anden Stat og heller ikke tænke sig, at Norge vilde føre samme Politik som Danmark, dersom det nogen Sinde skulde faa Herredømmet i en Del af Grønland, thi Landsraadet véd af Erfaring, hvor end i Grønland Nordmænd kom,

harde de altid som Mål at faa størst muligt Udbytte paa den kortest mulige Tid uden Hensyn til Dyrebestanden.

Norges Okkupation af en Del af Østgrønland har vakt den største Ængstelse blandt alle Grønlændere, navnlig af Hensyn til den fattige Befolkning, der bor paa Østkysten, thi selv om denne Befolkning ikke just bor paa selve den okkuperede Strækning, vil Formindskelsen af Jagtdyrenes Antal, der efter Erfaringer fra andre Steder har været meget mærkbar, ogsaa mærkes paa dens egne Jagtomraader. Østgrønlænderne er udelukkende henvist til Jagt for at faa det til Livets Ophold nødvendige og kan ikke søge til andre Steder i Verden, hvorimod andre Nationer, som udsender Jagtekspeditioner til disse Egne, saafremt Virksomheden ikke betaler sig for dem, kan flytte andetsteds hen.

Raadet vil derfor paa det mest indstændige fraraade, at Norge faar tilkendt de okkuperede Landsdele. I øvrigt henvises til Landsraadets Udtalelse paa Mødet i 1924.

Ved Fremførelse af disse Udtalelser betragter Sydgrønlands Landsraad sig som Repræsentanter for den Del af den grønlandske Befolkning, der bor paa Østkysten.

Landsraadet anmoder indtrængende det høje Ministerium om, at denne Udtalelse maa blive fremført for Domstolen i Haag under Okkupationssagens Behandling.

Resolutionen er underskrevet af

samtlige Landsraadets Medlemmer,
Kr. La

Grønland er administrativt delt i to Landsdele, Nordgrønland og Sydgrønland. Hver Landsdels Landsraad vælges af Grønlænderne og bestaar udelukkende af Grønlændere med den danske Inspektør som Formand.

18 juni 1932.

Grønlands Befolkning taler til Haag: Tillid til dansk Ledelse i Grønland, mistrøstige Erfaringer om norsk Optræden

Sydgrønlands Landsraad vedtager en kraftig Tilkendegivelse, der indtrængende fraraader, at Norge tilkendes de okkuperede Egne

Det sydgrønlandske Landsraad samlet i Landsraadsalen i Godthaab under Forsæde af daværende Landefoged, den nyudnævnte Kontorchef i Grønlands Styrelse, Oldendow.

Godthaab, Torsdag.
POLITIKEN PRIVAT

NORGES Bestræbelser for at sætte sig fast paa Østgrønland har vakt den største Harm og Indignation overalt blandt Grønlænderne. I Sydgrønlands Landsraad, der nu er samlet i Godthaab til ordinært Møde, fremkom paa første Mødedag i Gaar fra samtlige Medlemmer en meget kraftig Udtalelse mod Norge samt en Erklæring om ubetinget Tillid til det danske Styre. Grønlands Befolkning har ønsket Grønlandsstriden taget op til Behandling i Landsraadet for at henlede Haagdomsto-

lens Opmærksomhed paa, at det lille grønlandske Folk kræver, at der tages Hensyn til det.

Grønlændernes Udtalelse til Haag

Paa Mødet vedtog man følgende Resolution, der telegrafisk er fremsendt til Statsminister Stauning:

Sydgrønlands Landsraad, der repræsenterer over Halvdelen af Grønlands Befolkning, udtaler enstemmigt ud fra 200 Aars Erfaringer sin ubetingede Til-

lid til Danmarks Ledelse af de grønlandske Anliggender, idet Danmarks Ledelse altid har tilstræbt Fremgang for den grønlandske Nation i Kultur og Levevilkaar uden at tage Hensyn til, om Danmark fik nogen Fordel af Landet. Landsraadet kan derfor ikke tænke sig Grønland eller en Del deraf under nogen anden Stat og heller ikke tænke sig, at Norge vilde føre samme Politik som Danmark, dersom det nogen Sinde skulde faa Herredømmet i en Del af Grønland, thi Landsraadet véd af Erfaring, at hvor end i Grønland Nordmænd kom,

(Fortsettes Side 10.)

gen om, at det er nødvendigt, og i Haabet om derved at vinde Respit, indtil en ny og bedre Tid gror frem. Den danske Skatteborger er, til syvende og sidst, Optimist, og det er ogsaa ubetinget det bedste, man kan være i disse Tider.

18 juni 1932.

Landsretten i Viborg har fastslaaet, at det er Dansk-Amerikanerne, der har Ret til det dansk-amerikanske Rebild-Fond. Det lyder saa selvfølgeligt. Men der har dog været Retssag om det, forstaar man, og den har en lille Pointe, som har Bud langt ud over Rebild og Omegn. Vi véd alle, at det var Dansk-Amerikanerne, der i sin Tid — det var vist i 1911 — indviede Rebild „Nationalpark“ og begyndte at afholde aarlige Fester der. Da sælve Tanken med „Parken“ jo ganske var i Naturfredningens Aand, var det rimeligt, at Dansk-Amerikanerne søgte og fandt Forbundsfejer i de lokale Naturfredningskredse. Hvor naturlig var ikke den Alliance? Da Naturfredningsbevægelsen i 1924 satte Blomst i en „Naturfredningsforening for Skærping og Omegn“, satte ogsaa Alliancen med Dansk-Amerikanerne en Blomst, idet Rebild-Komiteén, der arrangerede de aarlige Fester der, efter valgtes af bemeldte Naturfredningsforening. Ogsaa det var — paa det Tidspunkt ganske naturligt. Der var vist heller ingen, der saa noget opsigtsvækkende i, at Naturfredningsforeningen paa et af sine senere Møder i sine Love om, at de Penge, der opsøredes af Festerne aarlige Overskud, det saakaldte Rebild-Fond, var Foreningens private Ejendom og skulde anvendes til fremtidige Rebild-fester og lignende Formaal. Det ser ud som en Udvikling efter en ganske lige Linje, og der skal et skarpt Øje til for at opdage nogen Knude. Men den er der. Og da det en Dag kom til Konflikt inden for Rebildkomiteén, og Skovrider Lorenzen fra Naturfredningsforeningen maatte udtræde, blev Øjnene tilpas skarpe. For hvem havde nu Retten til Pengene, de mange Penge, hele 26,000 Kr.? Rebildkomiteén? Ja, det skulde man tro. Og det mente den ogsaa selv. Den indtraadte sammen med den oprindelige dansk-amerikanske Komite fra 1911 i en ny, fælles Forening, som fik stadfæstet Dansk-Amerikanernes Eneret paa Afholdelse af Fester i Rebild Bakker, og derfor ogsaa fik Pengene til det Formaal. Men nu var Naturfredningsforeningen blevet meget vred. Den valgte — hvad den jo havde gjort saa ofte før — en Rebildkomité, der

Grønlænder-Vedtagelsen

(Fortsat fra Side 1.)

havde de altid som Maal at faa størst muligt Udbytte paa den kortest mulige Tid uden Hensyn til Dyrebestanden.

Norges Okkupation af en Del af Østgrønland har vakt den største Ængstelse blandt alle Grønlændere, navnlig af Hensyn til den fattige Befolkning, der bor paa Østkysten, thi selv om denne Befolkning ikke just bor paa selve den okkuperede Strækning, vil Formindskelsen af Jagtdyrenes Antal, der efter Erfaringer fra andre Steder har været meget mærkbar, ogsaa mærkes paa dens egne Jagtomraader. Østgrønlænderne er udelukkende henvist til Jagt for at faa det til Livets Ophold nødvendige og kan ikke søge til andre Steder i Verden, hvorimod andre Nationer, som udsender Jagtekspeditioner til disse Egne, saafremt Virksomheden ikke betaler sig for dem, kan flytte andetsteds hen.

Raadet vil derfor paa det mest indstandige fraraade, at Norge faar tilkendt de okkuperede Landsdele. I øvrigt henvises til Landsraadets Udtalelse paa Mødet i 1924.

Ved Fremførelse af disse Udtalelser betragter Sydgrønlands Landsraad sig som Repræsentanter for den Del af den grønlandske Befolkning, der bor paa Østkysten.

Landsraadet anmoder indtrængende det høje Ministerium om, at denne Udtalelse maa blive fremført for Domstolen i Haag under Okkupationssagens Behandling.

Resolutionen er underskrevet af

samtlig Landsraadets Medlemmer.

Kr. L.

Grønland er administrativt delt i to Landsdele, Nordgrønland og Sydgrønland. Hver Landsdels Landsraad vælges af Grønlænderne og bestaar udelukkende af Grønlændere med den danske Inspektør som Formand.

Interessant udtalelse, da grønlanderne selv al tid drojer alt vist som de stoker på. Register 120.

13. Danmere driver jo selv fangst i Grønland. H. H. H. R. p. 114

"Aftenposten" nr 301.

18 juni 1932.

Syd-Grønlands landsråd vedtar en resolusjon rettet mot Norge.

*En resolusjon som bygger på
helt feilaktig grunnlag.*

**Beskyldninger mot de
norske fangstfolk
som er lette å
tilbakevise.**

**Dosent Hoel uttaler sig til
Aftenposten.**

Kjøbenhavn, 17. juni

Ifølge Politiken har Syd-Grønlands landsråd vedtatt en resolusjon som telegrafisk er sendt til Syd-Grønlands statsminister Stauning. Resolusjonen er sålydende: Syd-Grønlands landsråd som representerer over halvdel av Grønlands befolkning uttaler enstemmig ut fra 200 års erfaringer sin ubetingede tillit til Danmarks ledelse av de grønlandske anliggender, idet Danmarks ledelse alltid har tilstrebt fremgang for den grønlandske nasjon i kultur og levevilkår uten å ta hensyn til om Danmark fikk nogen fordel av landet. Landsrådet kan derfor ikke tenke sig Grønland eller en del derav under nogen annen stat og heller ikke tenke sig at Norge vilde føre samme politikk som Danmark dersom det nogensinne skulde få herredømmet i en del av Grønland, ti landsrådet vet av erfaring at hvor enn i Grønland nordmenn kom hadde de alltid som mål å få størst mulig utbytte på den kortest mulige tid uten hensyn til dyrebestanden.

Norges okkupasjon av en del av Øst-Grønland har vakt den største engstelse blandt alle grønlandere, navnlig av hensyn til den fattige befolkning som bor på østkysten. Ti selv om denne befolkning ikke nettopp bor på selve den okkuperte strekning vil forminskelsen av jakt-tyrenes antall, som efter erfaringer

fra andre steder, har været meget merkbar, også merkes på dens egne jaktområder. Øst-grønlandingerne er utelukkende henvist til jakt for å få det til livets ophold nødvendige og kan ikke søke til andre steder i verden, hvorimot andre nasjoner som utsender jaktekspedisjoner til disse egne såfremt virksomheten ikke betaler sig for dem kan flytte annetsteds hen.

Rådet vil derfor på det mest inntrengende fraråde at Norge får sig tilkjent de okkuperte landsdeler. For øvrig henvises til landsrådets uttalelse på møtet i 1924.

Ved fremførelse av disse uttalelser betrakter Syd-Grønlands landsråd sig som representanter for den del av den grønlandske befolkning som bor på østkysten.

Landsrådet anmoder inntrengende det høie ministerium om at denne uttalelse må bli fremført for domstolen i Haag under okkupasjons sakens behandling.

Resolusjonen er undertegnet av samtlige landsrådets medlemmer.

Bladet skriver i tilknytning til dette telegram at Grønland administrativt er delt i to landsdeler, Nord-Grønland og Syd-Grønland. Hver landsdels landsråd velges av grønlandingerne og består utelukkende av grønlandinger med den danske inspektør som formann.

Hvordan grønlanderne næsten har utryddet rensdyrene.

Hvad en dansk sakkyndig sier.

Vi har forelagt ovenstående for dosent Hoel, som uttaler:

— Landsrådet har ingen personlig erfaring om vår fangst. Vi har drevet endel hvalfangst og fiske utenfor Vest-Grønland, men ikke fangst i land. Vi har aldri været i forbindelse med grønlandinger eller eskimoer i tilknytning til fangsten. En annen ting som man bør sette fingeren på er, at der fra Norges side har været foreslått vidtgående fredningsbestemmelser for fangsten på Grønland, men Danmark har

ikke villet være med på slike bestemmelser.

Det virker underlig at landsrådet retter beskyldninger for at viltet utryddes på Grønland av nordmennene. I den danske bok «Grønlands Fauna» skrevet av professor A. E. Jensen i 1928 peker professoren på hvordan den innfødte befolkning så å si har utryddet rensdyrbestanden. Han snakker om den hensyns-

fulle jakt som drives på renen og nevner at der i 1839 blev felt 37.000 rensdyr, i 40-årene 25—30.000 årlig mens tallet i Syd-Grønland for årene 1920—24 var helt nede i 1452. Som bekjent driver ikke nordmenn fangst iland på Vest-Grønland. Landet er lukket av danskene. Når talen er om ærfuglen taler professoren om rovdrift. Efter min mening virker henstillingen nokså bestilt fra dansk hold, men som ovenfor nevnt er dens påstander meget lett å tilbakevise.

Oslo, 17. august 1932.

1 bilag.

Herr Dr. jur. G.Smedal,

Drammensveien 43,

Oslo.

Avisartikkel i "Jyllandsposten" for 16. juni d.å.

./.

Man har den ære å oversende vedlagt et utklipp
av "Jyllandsposten" for 16. juni d.å. Utklippet bes god-
hetsfullt tilbakesendt efter benyttelsen.

Efter bemyndigelse:

Herr A. Broch

Grønlandske Problemer.

Det nordgrønlandske Landsraads Forhandlinger.

Af Inspektør O. Bendixen.

Da jeg i en foregaaende Artikel her i Bladet har gjort Rede for det sydgrønlandske Landsraads Forhandlinger for f. A. vil det være rimeligt ogsaa at omtale, hvorledes det tilsvarende Møde er forløbet i Nordgrønland, hvor ikke færre end 30 Punkter var anført paa Dagsordenen. Og selv om Hovedparten deraf er Sager, der gaar igen fra Aar til Aar, saaledes Regnskab og Budget for Landskassen, forskellige Bevillinger, Forhandlinger om Erhvervsforhold m. m., har adskillige af de behandlede Spørgsmaal sikkert Interesse for en større Offentlighed.

Drøftelserne paa Landsraads møderne maa ganske naturligt ses i Belysning af Landsraadsmedlemmernes ret begrænsede Horisont. De lever jo i en afstængt Verden uden Adgang til de utallige Kilder, der gør det muligt for den civiliserede Menneskehed at følge Forholdene Verden over og drage Lære deraf, medens Grønlanderen Kundskabstørst tilfredsstilles gennem et lille Maanedblad paa 8 Kvartsider og de mere eller mindre paalidelige Rygter, der ad mange underlige Veje naar til hans afsides Bosted.

Denne Mangel paa Kendskab til den øvrige Verdens politiske, tekniske og samfundsmæssige Foreteelser fremtræder overbevisende klart gennem det Referat af Landsraadsmedlemmernes Udtalelser, som findes i Styrelsens „Kundgørelser“, og er et psykologisk interessant Dokument til Bedømmelse af Befolkningens kulturelle Standpunkt i det Øjeblik, hvor man har ment, at den var udviklet nok til, at man kunde indrømme den et vist, men dog stærkt begrænset lokalt Selvstyre.

Et af de Træk, der navnlig karakteriserer Medlemmerne i deres Egenkab af „Parlamentarikere“, er en ejendommelig Tilbøjelighed til stadig at søge det een Gang vedtagne ændret. „Lov er Lov“ osv. synes endnu ikke at være trængt ind i deres Bevidsthed, og man har ligefrem et Indtryk af, at Landsraadsmedlemmerne føler sig forpligtet til at foreslå Ændringer i de bestaaende Love og Anordninger, saa snart en af Vælgerne besværer sig over en Bestemmelse heri, der kommer ham paa tværs af hans erhvervmæssige eller pekuniære Interesser.

At forme og begrunde et Forslag saaledes, at det fremtræder formelt uangribeligt, er Medlemmerne naturligvis som Helhed ganske ude af Stand til, og i Følelsen af egen Ufuldkommenhed vælger de ofte at fremsætte et Forslag i Spørgeform i Haab om, at Grundtanken heri skal vinde Tilslutning og resultere i et reelt Forslag med Udsigt til Vedtagelse eller i det mindste fremtræde som en Resolution til den almægtige Styrelse.

Skønt Grønlanderne i utallige Generationer har levet under en Samfundsform, der nærmest maa betegnes som kommunistisk, afgiver Landsraads-Forhandlingerne et utvetydigt

der henviste til den i Grønland gældende Ret til uindskrænket Jagt og Fiskeri overalt i Landet.

At ogsaa moderne Idéer begynder at finde Vej til Grønland, vilde man for faa Aar siden have forsvoret. Ikke desto mindre blev der paa Mødet fremsat Ønske om Oprettelsen af en Tjenestemandss - Organisation med Forhandlingsret overfor Autoriteterne og stillet Forslag dels om Oprettelsen af en Folkeforsikring, dels om Hjælp til Fangerne under Misfangst, hvilket vil sige, at Spørgsmaalet om Arbejdsløsheds-Understøttelse dermed er sat paa Dagsordenen i Grønland.

At Landsfogden, der er Landsraads første Formand, med alle Tegn paa Forfærdelse afviste disse revolutionære Forslag er det vel næsten overflødigt at bemærke, skønt de senere Aars vanskelige Erhvervsforhold og de derved forringede Livsvilkår gjorde, navnlig Forslaget om Hjælp til de „arbejdsløse“, baade forstaaeligt og særdeles velbegrundet. Understøttelsesvæsenet i Grønland hviler nemlig paa aldeles forældede Principper, idet Kommuneraadene kun kan bevilge Understøttelse til Enker, Børn, syge, alderdomssvækkede og arbejdsudygtige, hvorimod Fangere — selv under langvarige Misfangstperioder — udelukkende er henvist til at søge Fattighjælp, hvilket medfører Tab af almindelige borgerlige Rettigheder og yderligere har til Følge, at de paagældende ikke faar Part i Repartitionen, hvorved man forstaar Kommunekassernes Regnskabsoverskud, der fordeles mellem Kommunens Erhververe efter visse Regler, efter at alle Aarets Udgifter er afholdt.

Denne Fordeling af Overskuddet er meget uheldig; thi for at faa saa stor en Repartition som muligt spares der mest muligt paa Udgifterne til de forsørgelsesberettigede, som Kommuneraadene er forpligtet til at tage sig af.

I hvor høj Grad denne Ordning gaar ud over de allerfattigste i Samfundet, fremgaar af, at de nordgrønlandske Kommunekassers samlede Udgifter i 1929 fordeltes som følger: til Repartition 20,000 Kr., Diæter til Kommuneraadsmedlemmerne 4000 Kr., Understøttelser ca. 2000 Kr. og Fattighjælp 1000 Kr.

Altsaa giver Kommuneraadene ikke saa meget i Hjælp til trængende som i Diæter til sig selv, og Repartitionen er syv Gange saa stort som Beløbet til de nødlidende.

Dette er saa meget urimeligere, som Kommunernes Pengemidler er rigelige nok til, at Understøttelserne kan forhøjes endog betydeligt. Der synes ogsaa indenfor Raadet at være Stemning for Uddeling af større Beløb og under mindre ydmygende Former end nu til de „arbejdsløse“; men her til kræves en Lovændring, hvis Gennemførelse udelukkende afhænger af Styrelsens Forholdsbefindende. Raadet selv er magtesløst; men for dog at demonstrere sin gode Vilje enedes Raadet om at publicere et Opraab til Befolkningen, hvori man bl. a. tilraader Folk at opkøbe Sparemærker i den gode Tid til Anvendelse i Trangtid. Man henstillede endvidere til Kommuneraadene at hjælpe ældre Fanger og enlige Kvinder og Børn, mandtalte Haabet om Iværksættelse af saa mange Arbejder som muligt i Trangtid, og endelig skulde der agiteres for, at Befolkningen søgte t

derne maa ganske naturligt ses i Belysning af Landsraadsmedlemmernes ret begrænsede Horisont. De lever jo i en afstængt Verden uden Adgang til de utallige Kilder, der gør det muligt for den civiliserede Menneskehed at følge Forholdene Verden over og drage Lære deraf, medens Grønlandere ns Kundskabstørst tilfredsstilles gennem et lille Maanedblad paa 8 Kvartsider og de mere eller mindre paalidelige Rygter, der ad mange underlige Veje naar til hans afsides Bosted.

Denne Mangel paa Kendskab til den øvrige Verdens politiske, tekniske og samfundsmæssige Foreteelser fremtræder overbevisende klart gennem det Referat af Landsraadsmedlemmernes Udtalelser, som findes i Styrelsens „Kundgørelser“, og er et psykologisk interessant Dokument til Bedømmelse af Befolkningens kulturelle Standpunkt i det Øjeblik, hvor man har ment, at den var udviklet nok til, at man kunde indrømme den et vist, men dog stærkt begrænset lokalt Selvstyre.

Et af de Træk, der navnlig karakteriserer Medlemmerne i deres Egenkab af „Parlamentarikere“, er en ejendommelig Tilbøjelighed til stadig at søge det een Gang vedtagne ændret. „Lov er Lov“ osv. synes endnu ikke at være trængt ind i deres Bevidsthed, og man har ligefrem et Indtryk af, at Landsraadsmedlemmerne føler sig forpligtet til at foreslaa Ændringer i de bestaaende Love og Anordninger, saa snart en af Vælgerne besværer sig over en Bestemmelse heri, der kommer ham paa tværs af hans erhvervsmæssige eller pekuniære Interesser.

At forme og begrunde et Forslag saaledes, at det fremtræder formelt uangribeligt, er Medlemmerne naturligvis som Helhed ganske ude af Stand til, og i Følelsen af egen Ufuldkommenhed vælger de ofte at fremsætte et Forslag i Spørgeform i Haab om, at Grundtanken heri skal vinde Tilslutning og resultere i et reelt Forslag med Udsigt til Vedtagelse eller i det mindste fremtræde som en Resolution til den almægtige Styrelse.

Skønt Grønlanderne i utallige Generationer har levet under en Samfundsform, der nærmest maa betegnes som kommunistisk, afgiver Landsraads-Forhandlingerne et utvetydigt Bevis for, at de ikke er i Besiddelse af nogen udpræget Samfundsfølelse. Dette fremgaar tydeligt nok af de i Landsraadet hyppigt fremsatte Forslag, der gaar ud paa at undlive den gamle eskimoiske Vedtægt, som tillader enhver Mand at fiske og jage overalt, hvor han ønsker, til Fordel for en Bestemmelse om, at Kommune-grænser og Erhvervsgrænser skulde falde sammen.

Et hertil sigtende Forslag blev paa Mødet fremsat af Repræsentanter for Kolonien Jacobshavn, hvor der findes en overvældende Mængde af den værdifulde Hellefisk, som Jacobshavnerne ønsker at bevare for deres egen Mund. Forelaget motiveredes ved Henvi sning til, at Jacobshavnerne kun havde Hellefisk at leve af, og at de mange fremmedes Fiskeri havde til Følge, at der manglede Arbejdskraft til Fiskerensning, og at Lageret af Fisketønder ikke kunde strække til.

Denne Begrundelse er ikke særlig overbevisende, da det er Styrelsen og ikke de fremmede, som er ansvarlig for Fremskaffelsen af baade Arbejdskraft og Tønder, og Forslaget blev da ogsaa blankt afvist af Landsfogden,

Princippet, idet Kommuneraadene kun kan bevilge Understøttelse til Enker, Børn, syge, alderdomssvækkede og arbejdsudygtige, hvorimod Fangere — selv under langvarige Misfangstperioder — udelukkende er henvist til at søge Fattighjælp, hvilket medfører Tab af almindelige borgerlige Rettigheder og yderligere har til Følge, at de paagældende ikke faar Part i Repartitione n, hvorved man forstaar Kommunekassernes Regnskabsoverskud, der fordeles mellem Kommunens Erhververe efter visse Regler, efter at alle Aarets Udgifter er afholdt.

Denne Fordeling af Overskuddet er meget uheldig; thi for at faa saa stor en Repartition som muligt spares der mest muligt paa Udgifterne til de forsørgelsesberettigede, som Kommuneraadene er forpligtet til at tage sig af.

I hvor høj Grad denne Ordning gaar ud over de allerfattigste i Samfundet, fremgaar af, at de nordgrønlandske Kommunekassers samlede Udgifter i 1929 fordeltes som følger: til Repartition 20,000 Kr., Diæter til Kommuneraadsmedlemmerne 4000 Kr., Understøttelser ca. 2000 Kr. og Fattighjælp 1000 Kr.

Altsaa giver Kommuneraadene ikke saa meget i Hjælp til trængende som i Diæter til sig selv, og Repartitione n er syv Gange saa stort som Beløbet til de nødlidende.

Dette er saa meget urimeligere, som Kommunernes Pengemidler er rigelige nok til, at Understøttelserne kan forhojes endog betydeligt. Der synes ogsaa indenfor Raadet at være Stemning for Uddeling af større Beløb og under mindre ydmygende Former end nu til de „arbejdsløse“; men hertil kræves en Lovændring, hvis Gennemførelse udelukkende afhænger af Styrelsens Forholdsbefindende. Raadet selv er magtesløst; men for dog at demonstrere sin gode Vilje enedes Raadet om at publicere et Opraab til Befolkningen, hvori man bl. a. tilraader Folk at opkøbe Sparemærker i den gode Tid til Anvendelse i Trangtid. Man henstillede endvidere til Kommuneraadene at hjælpe ældre Fanger og enlige Kvinder og Børn, man udtalte Haabet om Iværksættelse af saa mange Arbejder som muligt i Trangtid, og endelig skulde der agiteres for, at Befolkningen søgte at skaffe Vinterforraad af tørret Hækød — til Hundefoder.

Alle disse velmente Raad er enten Sagen ganske nedkommende eller praktisk uigennemførlige. Hvis tomme Ord og forlorne Talemaader kunde gøre det, vilde Nøden og Elendigheden forlængst være udryddet her i Verden.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Monopolordningen

Bladet:

Jyllandsposten

skriver den

15 JUNI 1932

Grønlandske Problemer.

Det sydgrønlandske Landsraads Forhandlinger.

Af Inspektør O. Bendixen.

Skønt Grønland er et lukket Land, hvortil Adgangen er spærret baade for private Personer og for Pressen, har Landets Styrelse besynderligt nok ingen som helst Forpligtelse til at holde dansk Offentlighed à jour med, hvad der foregaar — end ikke af vigtigere Begivenheder — indenfor Landets Grænser.

Alt hvad der heraf kommer til Offentlighedens Kundskab er sammenfattet i en maanedlig Beretning, hvis Udsendelse er fremtvunget af Grønlandsraadet, og hvori det i Reglen lykkes at give en Fremstilling af Fangstforholdene ved Grønlands ca. 150 Bosteder og af Vejrforholdene i et Land af Størrelse som det halve Europa i en Snæs Linier, altsaa een Gang maanedlig — i det højeste, men iøvrigt fyldigt nok, da Beretningen kun rent undtagelsesvis gengives i Pressen og saaledes heldigt undgaar dem, den er bestemt for.

Andre Kilder til Belysning af Forholdene eksisterer ikke, med mindre man hertil regner de officielle Kundgørelser, af hvilke dog kun Referatet og Landsraads-Forhandlingerne har større Interesse. Da dette Referat, der udkommer een Gang aarligt, men ikke er tilgængeligt for det bredere Publikum, giver et godt Indblik i dansk Grønlandspolitik og i Landsraads-Medlemmernes Syn paa Forholdet mellem deres Land og Danmark, skal jeg korteligt omtale specielt det sydlige Landsraads Forhandlinger paa det sidst afholdte Møde. Det ligger ganske vist 8 Maaneder tilbage i Tiden, men Referatet heraf er først gjort tilgængeligt i det for nylig udkomne Nummer af „Kundgørelser“.

Til Forstaaelse af det følgende skal jeg oplyse, at Landsraadet medvirker ved Fastsættelsen af saadanne Retsbestemmelser, som angaar det grønlandske Samfund, og afgiver Betænkning med Hensyn til Forslag til Love og Anordninger m. v. Medlemmernes Ret til at stille Forslag medfører dog, at Raadet ikke udelukkende beskæftiger sig med højtidelige Rets- og Statsager, men ogsaa tager sig af Petitesser.

Paa Mødet drøftede man saaledes indgaaende et Andragende til Styrel-

per og den Skade, som Oprettelsen af Havnen efter Raadets Mening paaførte de nærmestboende Grønlandere. Nu fremhæves det udtrykkeligt, at Grønlanderne ingen som helst Fangstinteresse har — eller nogen Sinde har haft — paa Strækningen nærmest Havnen, og at man derfor roligt kan forbyde Grønlanderne Adgang til denne, ganske uden Hensyn til, at Landets Afspærring kun tager Sigte paa at isolere Befolkningen fra Omverdenen og ikke indenfor Landets Grænser. Efter saaledes at have beredt Vejen begrundes Forslaget ved Henvisning til de alvorlige Farer, der bliver Følgen af et frit og løst Samkvem mellem Grønlanderne og Fiskerne.

Der er ingen Grund til at bebrejde Grønlanderne en Opfattelse, der stempler erhvervsdrivende danske Fiskere som en Bande, hvis Mangel paa Moral maa gøre ethvert Samkvem med dem ikke alene mindre ønskeligt, men ligefrem farligt for de Indfødte. Grønlanderne er nu engang opflasket i en saadan Forestilling, og det har altid været Administrationens fornemste Vaaben i Kampen for Monopolets Bevarelse at stemple Landsmænd paa en Maade, der har gjort dem mistænkelige i Grønlandernes Øjne, og at fremstille dem som en Bunke Profitjægere, der kun lurar paa Lejlighed til at plyndre de stakels Indfødte, skønt Sandheden er, at Grønlanderne kun holdes økonomisk oven Vandet takket være en enestaaende Offervillighed fra det danske Samfunds Side.

At en saadan Politik ikke netop bidrager til at styrke det gode Forhold mellem Danmark og Grønland, er indlysende, ligesom det er utvivlsomt, at Befolkningen eller i hvert Fald dens Repræsentanter er blevet stærkt paa-virket heraf. Dette fremgaar med tilstrækkelig Tydelighed af en Udtalelse, der blev fremsat paa Mødet af et Landsraadsmedlem, som tillige er dansk Embedsmand, og ordret lyder saaledes: „Sydgrønlands Landsraad har den særlige Opgave at værne om Adgang til Grønland.“

Det er betegnende, at Raadets Formand ikke fandt sig foranlediget til at opponere mod en Udtalelse, der indeholder en utvetydig Undsigelse, hvis Regeringen i Kraft af Danmarks Højhedsret over Grønland finder sig foranlediget til at ændre den nuværende Administrationsordning, hvad den bl. a. kan blive tvunget til af økonomiske Grunde. Thi man kan vistnok ikke regne med, at den danske Befolkning i Længden baade vil ofre 2½ Mill. Kr. paa Administrationens Alter og samtidig godvilligt give Afkald

Gang maanedlig — i det højeste, men iøvrigt fyldigt nok, da Beretningen kun rent undtagelsesvis gengives i Pressen og saaledes heldigt undgaar dem, den er bestemt for.

Andre Kilder til Belysning af Forholdene eksisterer ikke, med mindre man hertil regner de officielle Kundgørelser, af hvilke dog kun Referatet og Landsraads-Forhandlingerne har større Interesse. Da dette Referat, der udkommer een Gang aarligt, men ikke er tilgængeligt for det bredere Publikum, giver et godt Indblik i dansk Grønlandspolitik og i Landsraads-Medlemmernes Syn paa Forholdet mellem deres Land og Danmark, skal jeg korteligt omtale specielt det sydlige Landsraads Forhandling paa det sidst afholdte Møde. Det ligger ganske vist 8 Maaneder tilbage i Tiden, men Referatet heraf er først gjort tilgængeligt i det for nylig udkomne Nummer af „Kundgørelser“.

Til Forstaaelse af det følgende skal jeg oplyse, at Landsraadet medvirker ved Fastsættelsen af saadanne Retsbestemmelser, som angaar det grønlandske Samfund, og afgiver Betænkning med Hensyn til Forslag til Love og Anordninger m. v. Medlemmernes Ret til at stille Forslag medfører dog, at Raadet ikke udelukkende beskæftiger sig med højtidelige Rets- og Statsager, men ogsaa tager sig af Petitesser.

Paa Mødet drøftede man saaledes indgaaende et Andragende til Styrelsen om Udsendelse af smaa lav Kalkelovne til Udhandling i Butikkerne, da et ikke ringe Antal Huse endnu kun benytter Ildsted af Sten med Røgaftræk gennem Taget, altsaa ligesom i Oldtiden herhjemme.

Sagen er i sig selv uden større Betydning, men fremdrages her, fordi den viser, at Grønlændernes Boligforhold endnu ikke har naaet det Trin og den Udvikling, man har villet give det Udseende af herhjemme, men navnlig fordi den er et klassisk Eksempel paa den mægtige Forskel, der er imellem de Forretningsmetoder, der anvendes henholdsvis under Frihandel og af Monopolet.

Under den første vilde enhver Købmand i egen Interesse og uden særlig Paamindelse sikkert have sørget for at holde sig forsynet med alle de Varer, han havde Mulighed for at kunne afsætte. Under et Monopol maa Mangelen herpaa først være dokumenteret, vel at mærke af Kunderne, og Sagen behandles derefter som et vigtigt Statsanliggende, der først anmeldes, optages paa Dagsordenen, forelægges i Landsraadet, hvor Sagen indgaaende drøftes, sættes under Afstemning og derefter refereres paa to Sprog og offentliggøres henholdsvis i den lokale „Rigsdagstidende“ og i „Kundgørelserne“, for saa endelig — efter at have krydset Atlanterhavet to Gange — atter at forelægges i Landsraadet som en højtidelig Resolution, der atter bekendtgøres i de to officielle Tidender.

Som man vil se: Simpelt og ligetil, maaske lidt omstændeligt.

Større Interesse knytter sig til et af Landsfogden stillet Forslag om Forbud mod, at Grønlænderne opholder sig i Nærheden af den Havn, der for faa Aar siden stilledes til Raadighed for danske og færøske Fiskere.

Det foregik i sin Tid under harmfuld Protest fra Landsraadets Side, og der var ingen Ende paa de Uem-

mand paa dem mistænkelige i Grønlændernes Øjne, og at fremstille dem som en Bunke Profitjagere, der kun lurer paa Lejlighed til at plyndre de stakels Indfødte, skønt Sandheden er, at Grønlænderne kun holdes økonomisk oven Vande takket være en enestaaende Offervillighed fra det danske Samfunds Side.

At en saadan Politik ikke netop bidrager til at styrke det gode Forhold mellem Danmark og Grønland, er indlysende, ligesom det er utvivlsomt, at Befolkningen eller i hvert Fald dens Repræsentanter er blevet stærkt paa-virket heraf. Dette fremgaar med tilstrækkelig Tydelighed af en Udtalelse, der blev fremsat paa Mødet af et Landsraadsmedlem, som tillige er dansk Embedsmand, og ordret lyder saaledes: „Sydgrønlands Landsraad har den særlige Opgave at værne om Adgang til Grønland.“

Det er betegnende, at Raadets Formand ikke fandt sig foranlediget til at opponere mod en Udtalelse, der indeholder en utvetydig Undsigelse, hvis Regeringen i Kraft af Danmarks Højhedsret over Grønland finder sig foranlediget til at ændre den nuværende Administrationsordning, hvad den bl. a. kan blive tvunget til af økonomiske Grunde. Thi man kan vistnok ikke regne med, at den danske Befolkning i Længden baade vil ofre 2½ Mill. Kr. paa Administrationens Alter og samtidig godvilligt give Afkald paa de Erhvervsmuligheder, som fremmede hidtil har forstaaet at udnytte i ret stort Omfang.